

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2023/959**z 10. mája 2023,****ktorou sa mení smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814 o zriadení a prevádzke trhovej stabilizačnej rezervy systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Parížska dohoda ⁽⁴⁾ bola prijatá 12. decembra 2015 na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy (UNFCCC) (ďalej len „Parížska dohoda“) a platnosť nadobudla 4. novembra 2016. Zmluvné strany Parížskej dohody sa dohodli na plnení záväzku udržať zvýšenie globálnej priemernej teploty výrazne pod hodnotou 2 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia a vyvíjať úsilie o obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C v porovnaní s hodnotami predindustriálneho obdobia. Uvedený záväzok sa posilnil prijatím Glasgowského klimatického paktu 13. novembra 2021 v rámci UNFCCC, v ktorom konferencia strán UNFCCC slúžiaca ako stretnutie zmluvných strán Parížskej dohody uznáva, že vplyv zmeny klímy bude oveľa nižší pri zvýšení teploty o 1,5 °C v porovnaní s 2 °C, a je odhodlaná pokračovať v úsilí o obmedzenie zvýšenia teploty na 1,5 °C.
- (2) Potreba zachovať cieľ Parížskej dohody na úrovni 1,5 °C sa stala ešte naliehavejšou po zisteníach Medzivládneho panelu o zmene klímy v jeho šiestej hodnotiacej správe že globálne otepľovanie možno obmedziť na 1,5 °C len vtedy, ak sa v tomto desaťročí okamžite dosiahne výrazné a trvalé zníženie globálnych emisií skleníkových plynov.
- (3) Riešenie výziev súvisiacich s klímou a životným prostredím a dosiahnutie cieľov Parížskej dohody sú ťažiskom oznámenia Komisie z 11. decembra 2019 o Európskej zelenej dohode (ďalej len „Európska zelená dohoda“).
- (4) Európska zelená dohoda je kombináciou komplexného súboru opatrení a iniciatív, ktoré sa vzájomne posilňujú a sú zamerané na dosiahnutie klimatickej neutrality v Únii do roku 2050 a stanovuje sa v nej nová stratégia rastu, ktorej cieľom je transformovať Úniu na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom, ktoré efektívne využíva zdroje a kde hospodársky rast nezávisí od ich využívania. Jej cieľom je takisto ochraňovať, zachovávať a zveľaďovať prírodný kapitál Únie a chrániť zdravie a kvalitu životných podmienok občanov pred environmentálnymi rizikami a vplyvmi. Táto transformácia vplýva na pracovníkov z rôznych odvetví rôznymi spôsobmi. Uvedená transformácia má zároveň aspekty rodovej rovnosti, ako aj osobitný dosah na niektoré znevýhodnené a zraniteľné skupiny, napríklad na starších ľudí, osoby so zdravotným postihnutím, osoby

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 152, 6.4.2022, s. 175.⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 301, 5.8.2022, s. 116.⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 18. apríla 2023 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 25. apríla 2023.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.

s menšinovým rasovým alebo etnickým pôvodom a osoby a domácnosti s nízkymi a nižšími strednými príjmami. Tiež predstavuje väčšie výzvy pre niektoré regióny, najmä štrukturálne znevýhodnené a okrajové regióny, ako aj ostrovy. Preto sa musí zabezpečiť, aby bola táto transformácia spravodlivá a inkluzívna a aby sa pri nej na nikoho nezabudlo.

- (5) Únia predložila 17. decembra 2020 UNFCCC svoj vnútroštátne stanovený príspevok (ďalej len „NDC“), a to po jeho schválení Radou. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES ⁽³⁾, zmenená okrem iného smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/410 ⁽⁴⁾, je jedným z nástrojov uvedených vo všeobecnom opise cieľa v prílohe k predloženému vnútroštátne stanovenému príspevku a podlieha revízií na základe zvýšeného cieľa na rok 2030. Rada vo svojich záveroch z 24. októbra 2022 uviedla, že je odhodlaná čo najskôr po ukončení rokovaní o základných prvkoch balíka Fit for 55 náležite aktualizovať NDC Únie a jej členských štátov v súlade s bodom 29 Glasgowského klimatického paktu, aby sa zohľadnilo, ako sa konečným výsledkom základných prvkov balíka Fit for 55 vykonáva hlavný cieľ Únie, na ktorom sa Európska rada dohodla v decembri 2020. Keďže systém EÚ na obchodovanie s emisiami (ďalej len „EU ETS“), zriadený smernicou 2003/87/ES, je základným kameňom politiky Únie v oblasti klímy a predstavuje jej kľúčový nástroj na nákladovo efektívne znižovanie emisií skleníkových plynov, zmeny smernice 2003/87/ES, a to aj pokiaľ ide o rozsah jej pôsobnosti, prijaté prostredníctvom tejto smernice sú súčasťou základných prvkov balíka Fit for 55.
- (6) Nevyhnutnosť a hodnota plnenia Európskej zelenej dohody vzrástla už vzhľadom na veľmi závažné vplyvy pandémie ochorenia COVID-19 na zdravie, ako aj životné a pracovné podmienky či blahobyt občanov Únie. Z uvedených dôsledkov jasne vyplynulo, že naša spoločnosť a hospodárstvo musia zvýšiť svoju odolnosť v súvislosti s vonkajšími otrasmí a konať včas, aby predchádzali alebo zmiernili dôsledky vonkajších otrás spôsobom, ktorý je spravodlivý a vedie k tomu, aby sa na nikoho nezabudlo vrátane osôb ohrozených energetickou chudobou. Európski občania naďalej vyjadrujú silné presvedčenie, že táto potreba sa týka predovšetkým problematiky zmeny klímy.
- (7) V rámci aktualizovaného NDC, ktorý bol predložený sekretariátu UNFCCC 17. decembra 2020, sa Únia zaviazala, že do roku 2030 zníži čisté emisie skleníkových plynov v celom hospodárstve Únie minimálne o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990.
- (8) Prijatím nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 ⁽⁵⁾ Únia do právnych predpisov zakotvila cieľ dosiahnuť najneskôr do roku 2050 celohospodársku klimatickú neutralitu a cieľ dosiahnuť následne záporné emisie. V uvedenom nariadení sa takisto stanovuje záväzný cieľ Únie, ktorým je dosiahnuť do roku 2030 zníženie domácich čistých emisií skleníkových plynov (emisie po odpočítaní ich odstránených množstiev) minimálne o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990, ako aj to, že Komisia sa má usilovať o zosúladenie všetkých budúcich návrhov opatrení alebo legislatívnych návrhov vrátane rozpočtových návrhov s cieľmi uvedeného nariadenia, a v prípade nezosúladenia uviesť dôvody tohto nezosúladenia ako súčasť posúdenia vplyvu pripojeného k uvedeným návrhom.
- (9) K zníženiam emisií stanoveným nariadením (EÚ) 2021/1119 musia prispieť všetky odvetvia hospodárstva. Ambícia systému EU ETS by sa mala upraviť tak, aby bola v súlade s cieľom znížiť do roku 2030 čisté emisie skleníkových plynov v celom hospodárstve, s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050 a s cieľom následne dosiahnuť záporné emisie, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2021/1119.

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 96/61/ES (Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32).

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/410 zo 14. marca 2018, ktorou sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom zlepšiť nákladovo efektívne znižovanie emisií a investície do nízkouhlíkových technológií a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814 (Ú. v. EÚ L 76, 19.3.2018, s. 3).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

- (10) Systém EU ETS by mal stimulovať výrobu v zariadeniach, ktoré čiastočne znižujú alebo úplne eliminujú emisie skleníkových plynov. Opis niektorých kategórií činností v prílohe I k smernici 2003/87/ES by sa preto mal zmeniť s cieľom zabezpečiť, že zariadenia vykonávajúce niektorú činnosť v uvedenej prílohe, ktoré spĺňajú prahovú hodnotu kapacity týkajúcu sa tej istej činnosti, ale neprodukurujú žiadne skleníkové plyny, sa zahrnú do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, a tým zaručiť rovnaké zaobchádzanie so zariadeniami v príslušných odvetviach. Okrem toho by bezodplatné pridelovanie kvót na výrobu produktov ako hlavné zásady malo zohľadňovať potenciál obehového využívania materiálov a skutočnosť, že referenčná hodnota by mala byť nezávislá od surovín alebo typu výrobného procesu, ak majú výrobné procesy rovnaký účel. Preto je potrebné upraviť vymedzenie produktov a procesov a emisií, na ktoré sa vzťahujú niektoré referenčné hodnoty, s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre zariadenia využívajúce nové technológie, ktoré čiastočne znižujú alebo v plnej miere eliminujú emisie skleníkových plynov, a zariadenia využívajúce existujúce technológie. Bez ohľadu na uvedené hlavné zásady by sa v revidovaných referenčných hodnotách na roky 2026 až 2030 malo naďalej rozlišovať medzi primárnou a sekundárnou výrobou ocele a hliníka. V záujme zohľadnenia rastúceho významu výroby vodíka vrátane čistého vodíka mimo odvetvia rafinérií je zároveň nevyhnutné osobitne pristupovať k aktualizácii referenčných úrovní v prípade rafinérií a výroby vodíka.
- (11) Po úprave vymedzení týkajúcich sa produktov a procesov a emisií, na ktoré sa vzťahujú niektoré referenčné hodnoty, je potrebné zabezpečiť, aby výrobcovia nedostali dvojité kompenzácie za tie isté emisie v rámci bezodplatného pridelovania kvót a náhrady nepriamych nákladov, a teda zodpovedajúcim spôsobom upraviť finančné opatrenia na kompenzáciu nepriamych nákladov premietnutých do cien elektrickej energie.
- (12) Smernica Rady 96/61/ES ⁽⁸⁾ bola zrušená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ ⁽⁹⁾. Odkazy na smernicu 96/61/ES uvedené v článku 2 smernice 2003/87/ES a v jej prílohe IV by sa mali zodpovedajúcim spôsobom aktualizovať. Vzhľadom na naliehavú potrebu dosiahnuť celohospodárske zníženie emisií by členské štáty mali byť schopné prijímať opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, a to aj prostredníctvom iných politík, než sú emisné limity prijaté podľa smernice 2010/75/EÚ.
- (13) Komisia vo svojom oznámení z 12. mája 2021 s názvom Cesta k zdravej planéte pre všetkých – Akčný plán EÚ: Dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy vyzýva na nasmerovanie Únie k dosiahnutiu nulového znečistenia do roku 2050 znížením znečistenia ovzdušia, sladkovodných zdrojov, morí a pôdy na úroveň, pri ktorých sa už neočakáva, že budú škodlivé pre zdravie a prírodné ekosystémy. Vďaka opatreniam stanoveným v smernici 2010/75/EÚ, ktoré pôsobia ako hlavný nástroj na regulovanie emisií látok znečisťujúcich ovzdušie, vodu a pôdu, bude často dochádzať aj k znižovaniu emisií skleníkových plynov. V súlade s článkom 8 smernice 2003/87/ES by mali členské štáty zabezpečiť koordináciu medzi požiadavkami na povolenie podľa smernice 2003/87/ES a danými požiadavkami stanovenými v smernici 2010/75/EÚ.
- (14) Vzhľadom na skutočnosť, že nové inovačné technológie neraz poslúžia na zníženie emisií skleníkových plynov i znečisťujúcich látok, je dôležité zabezpečiť synergie medzi opatreniami zameranými na znižovanie emisií ako skleníkových plynov, tak aj znečisťujúcich látok, najmä smernicou 2010/75/EÚ, pričom bude potrebné v tejto súvislosti preskúmať ich účinnosť.
- (15) Na účely stanovenia maximálneho množstva kvót bezodplatne pridelených priemyslu v období rokov 2013 až 2020 sa uplatňovalo vymedzenie pojmu výrobcovia elektrickej energie, no viedlo to k rozdielnemu zaobchádzaniu s kogeneračnými elektrárnami v porovnaní s priemyselnými zariadeniami. S cieľom stimulovať využívanie vysoko účinnej kogenerácie a zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetky zariadenia, ktoré dostávajú bezodplatné kvóty na výrobu tepla a diaľkové vykurovanie, by sa mali všetky odkazy na výrobcov elektrickej energie v smernici 2003/87/ES vypustiť. Okrem toho sa v delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2019/331 ⁽¹⁰⁾ špecifikujú podrobnosti týkajúce sa oprávnenosti všetkých priemyselných procesov na bezodplatné pridelovanie kvót. Ustanovenia o zachytávaní a ukladaní uhlíka v článku 10a ods. 3 smernice 2003/87/ES sú už preto zastarané a mali by sa vypustiť.

⁽⁸⁾ Smernica Rady 96/61/ES z 24. septembra 1996 o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia (Ú. v. ES L 257, 10.10.1996, s. 26).

⁽⁹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽¹⁰⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/331 z 19. decembra 2018, ktorým sa ustanovujú prechodné pravidlá harmonizácie bezodplatného pridelovania emisných kvót podľa článku 10a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, platné v celej únii (Ú. v. EÚ L 59, 27.2.2019, s. 8).

- (16) Skleníkové plyny, ktoré nie sú priamo uvoľňované do atmosféry, by sa mali považovať za emisie v rámci systému EU ETS, pričom by sa za tieto emisie, pokiaľ sa neukladajú v úložisku v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES ⁽¹¹⁾ alebo nie sú trvalo chemicky viazané v produkte tak, aby neunikali do atmosféry pri jeho bežnom používaní a neunikali do atmosféry pri akejkoľvek bežnej činnosti, ktorá sa uskutočňuje po skončení životnosti produktu, mali odovzdávať kvóty. Komisia by mala byť splnomocnená prijímať delegované akty, v ktorých sa stanovujú podmienky, podľa ktorých sa majú skleníkové plyny považovať za trvalo chemicky viazané v produkte tak, aby neunikali do atmosféry pri jeho bežnom používaní a neunikali do atmosféry pri akejkoľvek bežnej činnosti po skončení životnosti produktu, a to vo vhodných prípadoch aj vrátane získania osvedčenia o odstránení uhlíka, vzhľadom na vývoj v oblasti regulácie, pokiaľ ide o certifikáciu odstránených množstiev uhlíka. Bežná činnosť po skončení životnosti produktu by sa mala chápať všeobecne a mala by sa vzťahovať na všetky činnosti vykonávané po skončení životnosti produktu vrátane opätovného použitia, repasácie, recyklácie a zneškodňovania, ako je spaľovanie a skládkovanie.
- (17) Jediným druhom dopravy, ktorý nebol zahrnutý do predchádzajúcich záväzkov Únie týkajúcich sa znižovania emisií skleníkových plynov, bola medzinárodná námorná doprava, ktorá pozostáva z plavieb medzi prístavmi podliehajúcimi právomoci dvoch rôznych členských štátov alebo medzi prístavom podliehajúcim právomoci členského štátu a prístavom mimo právomoci ktoréhokoľvek členského štátu. Od roku 1990 došlo k nárastu objemu emisií z palív predávaných v Únii na účely plavieb s odchodom v jednom členskom štáte a príchodom do iného členského štátu alebo tretej krajiny, ktorý predstavuje približne 36 %. Tieto emisie predstavujú takmer 90 % všetkých úniných emisií z lodnej dopravy, keďže v prípade emisií z palív predávaných v Únii na účely plavieb s odchodom z členského štátu a príchodom do toho istého členského štátu sa od roku 1990 zaznamenal pokles o 26 %. V scenári s nezmeneným vývojom sa predpokladá, že emisie z činností medzinárodnej námornej dopravy vzrastú približne o 14 % v období od roku 2015 do roku 2030 a o 34 % v období od roku 2015 do roku 2050. Ak bude vplyv činností námornej dopravy na zmenu klímy rásť podľa prognózy, výrazne sa tak oslabí znižovanie emisií v iných odvetviach, ktoré je súčasťou boja proti zmene klímy, a tým aj dosiahnutie celohospodárskeho cieľa zníženia čistých emisií skleníkových plynov do roku 2030, cieľa Únie v oblasti klimateckej neutrality najneskôr do roku 2050 a cieľa následne dosiahnuť záporné emisie, stanoveného v nariadení (EÚ) 2021/1119, a cieľov Parížskej dohody.
- (18) V roku 2013 Komisia prijala stratégiu postupného začleňovania emisií z námornej dopravy do politiky Únie na znižovanie emisií skleníkových plynov. V rámci tohto prístupu Únia ako prvý krok zriadila systém monitorovania, nahlasovania a overovania emisií z námornej dopravy prostredníctvom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/757 ⁽¹²⁾, po čom malo nasledovať stanovenie cieľov znižovania emisií z námornej dopravy a uplatňovanie trhového opatrenia. V súlade so záväzkom spoluzákonodarcov vyjadreným v smernici (EÚ) 2018/410 by od roku 2023 Medzinárodná námorná organizácia (ďalej len „IMO“) alebo Únia mali začať vykonávať predmetné opatrenia vrátane prípravných prác týkajúcich sa prijatia a vykonávania opatrenia, ktorým sa zabezpečí, aby toto odvetvie náležite prispievalo k úsiliu potrebnému na dosiahnutie cieľov dohodnutých v rámci Parížskej dohody a aby na dané ambície náležite prihliadali všetky zainteresované strany.
- (19) Podľa smernice (EÚ) 2018/410 by mala Komisia podávať Európskemu parlamentu a Rade správu o pokroku, ktorý IMO dosahuje na ceste k ambicióznemu cieľu znižovania emisií, a o sprievodných opatreniach na zabezpečenie toho, aby námorná doprava náležite prispievala k úsiliu potrebnému na dosiahnutie cieľov dohodnutých v rámci Parížskej dohody. Malo by sa podporovať prebiehajúce úsilie IMO o obmedzenie celosvetových emisií z námornej dopravy vrátane rýchleho vykonávania počiatočnej stratégie IMO na zníženie emisií skleníkových plynov z lodí, ktorá bola prijatá v roku 2018 a ktorá sa týka aj prípadných trhových opatrení na stimulovanie znižovania emisií skleníkových plynov z medzinárodnej lodnej dopravy. Hoci sa v rámci IMO dosiahol nedávno pokrok, stále to nepostačuje na dosiahnutie cieľov Parížskej dohody. Vzhľadom na medzinárodný charakter lodnej dopravy je dôležité, aby členské štáty a Únia v rámci svojich právomocí spolupracovali s tretími krajinami s cieľom zintenzívniť diplomatické úsilie a posilniť tak globálne opatrenia a dosiahnuť pokrok vo vývoji globálneho trhového opatrenia na úrovni IMO.

⁽¹¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114).

⁽¹²⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/757 z 29. apríla 2015 o monitorovaní, nahlasovaní a overovaní emisií oxidu uhličitého z námornej dopravy a o zmene smernice 2009/16/ES (Ú. v. EÚ L 123, 19.5.2015, s. 55).

- (20) Emisie oxidu uhličitého (ďalej len „CO₂“) z námornej dopravy predstavujú približne 3 % až 4 % emisií Únie. V európskej zelenej dohode Komisia vyjadrila svoj zámer prijať dodatočné opatrenia na riešenie problému emisií skleníkových plynov z námornej dopravy prostredníctvom súboru opatrení, ktoré Únii umožnia dosiahnuť jej ciele v oblasti znižovania emisií. V tejto súvislosti by sa smernica 2003/87/ES mala zmeniť tak, aby sa ňou do systému EU ETS zahrnula námorná doprava s cieľom zabezpečiť, aby uvedené odvetvie prispievalo svojim spravodlivým podielom k plneniu zvýšených klimatických cieľov Únie, ako aj cieľov Parížskej dohody, v ktorej sa v článku 4 ods. 4 uvádza, že rozvinuté krajiny by mali naďalej mať vedúcu úlohu spočívajúcu v realizovaní celohospodárskych cieľov v oblasti znižovania emisií, pričom rozvojové krajiny sa vyzývajú k tomu, aby postupne smerovali k dosahovaniu celohospodárskych cieľov v podobe znižovania či obmedzovania emisií. Hoci emisie z medzinárodnej leteckej dopravy mimo Európy mali byť od januára 2021 zastropované v dôsledku globálnych trhových opatrení, ešte nie je zavedené žiadne opatrenie, ktoré by zastropovalo alebo stanovovalo ceny emisií z námornej dopravy. Je preto vhodné, aby sa systém EU ETS vzťahoval na podiel emisií z plavieb medzi prístavom podliehajúcim právomoci členského štátu a prístavom podliehajúcim právomoci tretej krajiny, pričom daná tretia krajina má možnosť rozhodnúť o vhodných opatreniach v súvislosti s druhým podielom emisií.

Rozšírenie systému EU ETS na námornú dopravu by preto malo zahŕňať polovicu emisií z lodí vykonávajúcich plavby, ktoré prichádzajú do prístavu podliehajúceho právomoci členského štátu z prístavu mimo právomoci členského štátu, polovicu emisií z lodí vykonávajúcich plavby, ktoré odchádzajú z prístavu podliehajúceho právomoci členského štátu a prichádzajú do prístavu mimo právomoci členského štátu, všetky emisie z lodí vykonávajúcich plavby, ktoré prichádzajú do prístavu podliehajúceho právomoci členského štátu z prístavu podliehajúceho právomoci členského štátu, a všetky emisie v prístave podliehajúcim právomoci členského štátu. Tento prístup sa pokladá za praktický spôsob riešenia otázky spoločných, ale diferencovaných povinností a spôsobilostí, ktorá je v kontexte UNFCCC dlhodobou výzvou. Pokrytím podielu emisií z prichádzajúcich, ako aj odchádzajúcich plavieb medzi Úniou a tretími krajinami sa zabezpečuje účinnosť systému EU ETS, a to najmä vďaka zintenzívneniu vplyvu predmetného opatrenia na životné prostredie v porovnaní s geografickým rozsahom, ktorý je obmedzený na plavby v rámci Únie, pričom sa tak obmedzuje riziko tzv. evazívnych (vyhýbacích) zastavení v prístavoch a riziko premiestnenia prekládkových činností mimo Únie. S cieľom zabezpečiť bezproblémové začlenenie tohto odvetvia do systému EU ETS by sa malo postupne zvyšovať odovzdávanie kvót zo strany lodných spoločností, pokiaľ ide o overené emisie nahlásené za roky 2024 a 2025.

V záujme ochrany environmentálnej integrity systému, ak sa v priebehu uvedených rokov odovzdá menej kvót v porovnaní s overenými emisiami z námornej dopravy, malo by sa po každoročnom stanovení rozdielu medzi overenými emisiami a odovzdanými kvótami zrušiť množstvo kvót zodpovedajúce uvedenému rozdielu. Od roku 2026 by mali lodné spoločnosti odovzdať množstvo kvót zodpovedajúce všetkým overeným emisiam, ktoré spôsobili. Zatiaľ čo vplyv námornej dopravy na klímu je spôsobený najmä jej emisiami CO₂, emisie iných látok ako CO₂ predstavujú významný podiel emisií z lodí. Podľa Štvrtej štúdie IMO o skleníkových plynoch z roku 2020 sa emisie metánu v rokoch 2012 až 2018 výrazne zvýšili. Emisie metánu a oxidu dusného budú časom pravdepodobne rásť, a to najmä v dôsledku rozvoja plavidiel poháňaných skvapalneným zemným plynom alebo inými zdrojmi energie. Začlenenie emisií metánu a oxidu dusného by bolo prospešné pre environmentálnu integritu a stimulovanie osvedčených postupov. Uvedené emisie by sa mali zahrnúť najskôr do nariadenia (EÚ) 2015/757 od roku 2024 a od roku 2026 by sa mali zahrnúť do systému EU ETS.

- (21) Rozšírenie rozsahu pôsobnosti smernice 2003/87/ES na námornú dopravu bude mať za následok zmeny v nákladoch na takúto dopravu. Uvedené rozšírenie rozsahu pôsobnosti ovplyvní všetky časti Únie, keďže tovar prepravovaný námornou dopravou do prístavov a z prístavov v rámci Únie má pôvod alebo miesto určenia v rôznych členských štátoch vrátane vnútrozemských členských štátov. Pridelovanie kvót, s ktorými majú členské štáty obchodovať formou aukcie, by sa preto v zásade v dôsledku zahrnutia činností námornej dopravy nemalo meniť a malo by sa vzťahovať na všetky členské štáty. Členské štáty však budú ovplyvnené v rôznej miere. Vplyv rozšírenia pôsobnosti pocítia najmä tie členské štáty, ktoré od lodnej dopravy závisia vo veľkej miere. Rozšírenie systému EU ETS na námornú dopravu viac ovplyvní členské štáty, ktoré majú v porovnaní so svojou relatívnou veľkosťou významné odvetvie námornej dopravy. Týmto členským štátom je preto vhodné poskytnúť dodatočnú časovo obmedzenú pomoc vo forme dodatočných kvót na podporu dekarbonizácie námorných činností a na vzniknuté administratívne náklady. Pomoc by sa mala zavádzať postupne a súbežne so zavedením povinností odovzdávania kvót, čím by mala byť pre tieto štáty účinnejšia. V kontexte preskúmania smernice 2003/87/ES by Komisia mala zvážiť relevantnosť uvedenej dodatočnej pomoci najmä vzhľadom na vývoj počtu lodných spoločností, za ktoré zodpovedajú jednotlivé členské štáty.

- (22) Systém EU ETS by mal významne prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov z námorných činností a k zvýšeniu efektívnosti v súvislosti s takými činnosťami. Využívanie príjmov zo systému EU ETS podľa článku 10 ods. 3 smernice 2003/87/ES by malo okrem iného zahŕňať podporu dopravy šetrnej ku klíme a verejnej dopravy vo všetkých odvetviach.
- (23) Obnova flotíl lodí ľadovej triedy a vývoj inovačných technológií, ktoré znižujú emisie takýchto lodí, si budú vyžadovať čas a finančnú podporu. Konštrukcia lodí ľadovej triedy, ktorá im umožňuje plavbu v podmienkach mrznúceho mora, v súčasnosti spôsobuje, že takéto lode spotrebúvajú viac paliva a produkujú viac emisií ako lode podobnej veľkosti určené na plavbu len na otvorenej vode. Preto by sa podľa tejto smernice mala zaviesť vlajkovo neutrálna metóda, ktorá by do 31. decembra 2030 umožnila zníženie kvót, ktoré majú lodné spoločnosti odovzdať na základe ľadovej triedy svojich lodí.
- (24) Ostrovy bez cestného alebo železničného spojenia s pevninou sú viac závislé od námornej dopravy ako ostatné regióny a ich prepojenosť závisí od námorných spojení. S cieľom pomôcť ostrovom s malým počtom obyvateľov, aby po zahrnutí činností námornej dopravy do rozsahu pôsobnosti smernice 2003/87/ES zostali prepojené, je vhodné stanoviť možnosť pre členský štát požiadať o dočasnú výnimku z povinností odovzdávania podľa uvedenej smernice pre určité činnosti námornej dopravy s ostrovmi s počtom obyvateľov menej než 200 000 osôb s trvalým pobytom.
- (25) Členské štáty by mali mať možnosť požiadať, aby sa nadnárodná zmluva o službách vo verejnom záujme alebo nadnárodný záväzok vyplývajúci zo služieb vo verejnom záujme medzi dvoma členskými štátmi dočasne oslobodili od určitých povinností podľa smernice 2003/87/ES. Uvedená možnosť by sa mala obmedziť na spojenia medzi členskými štátom bez pozemnej hranice s iným a geograficky najbližším členským štátom, ako napríklad námorné spojenie medzi Cyprusom a Gréckom, ktoré chýba už viac ako dve desaťročia. Uvedená dočasná výnimka by prispela k riešeniu naliehavej potreby poskytovať službu všeobecného záujmu a zabezpečiť prepojenosť, ako aj hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.
- (26) Vzhľadom na osobitné charakteristiky a trvalé obmedzenia najvzdialenejších regiónov Únie, ako sa uznáva v článku 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), a vzhľadom na ich veľkú závislosť od námornej dopravy by sa osobitná pozornosť mala venovať zachovaniu prístupnosti takýchto regiónov a účinnej prepojenosti prostredníctvom námornej dopravy. Preto by sa mala stanoviť dočasná výnimka z určitých povinností podľa smernice 2003/87/ES pre emisie z činností námornej dopravy medzi prístavom nachádzajúcim sa v najvzdialenejšom regióne členského štátu a prístavom nachádzajúcim sa v tom istom členskom štáte vrátane prístavov nachádzajúcich sa v tom istom najvzdialenejšom regióne a v inom najvzdialenejšom regióne toho istého členského štátu.
- (27) Ustanovenia smernice 2003/87/ES súvisiace s činnosťami námornej dopravy by sa mali preskúmať vzhľadom na budúci medzinárodný vývoj a úsilie vynaložené na dosiahnutie cieľov Parížskej dohody vrátane druhého globálneho hodnotenia v roku 2028 a po ňom nasledujúcich globálnych hodnotení každých päť rokov, ktorých cieľom je poskytnúť informácie pre ďalšie NDC. Uvedené ustanovenia by mali byť preskúmané aj v prípade, že IMO prijme globálne trhové opatrenie znížiť emisie skleníkových plynov z námornej dopravy. Na tento účel by Komisia mala predložiť správu Európskemu parlamentu a Rade do 18 mesiacov od prijatia takéhoto opatrenia a predtým, ako sa začne uplatňovať. Komisia by v tejto správe mala preskúmať uvedené globálne trhové opatrenie, pokiaľ ide o jeho ambície vzhľadom na ciele Parížskej dohody, jeho celkovú environmentálnu integritu, a to aj v porovnaní s ustanoveniami smernice 2003/87/ES, ktoré sa vzťahujú na námornú dopravu, a všetky otázky týkajúce sa súdržnosti systému EU ETS a uvedeného opatrenia. Komisia by mala vo svojej správe prihliadnuť najmä na úroveň účasti na uvedenom globálnom trhovom opatrení, jeho vynútiteľnosť, transparentnosť, sankcie za nedodržiavanie pravidiel, postupy pre účasť verejnosti, monitorovanie, nahlasovanie a overovanie emisií, registre a vyvodenie zodpovednosti. V prípade potreby by sa k správe mal pripojiť legislatívny návrh na zmenu smernice 2003/87/ES spôsobom, ktorý je v súlade s cieľom Únie v oblasti klímy do roku 2030 a s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2021/1119, a s cieľom zachovať environmentálnu integritu a účinnosť opatrení Únie v oblasti klímy, aby sa zabezpečil súlad medzi vykonávaním globálneho trhového opatrenia a systémom EU ETS, a zároveň sa zabránilo akémukoľvek výraznému dvojitému zaťaženiu, a tým pripomenula právomoc Únie regulovať svoj podiel emisií z medzinárodných lodných plavieb v súlade so záväzkami Parížskej dohody.

- (28) Pri absencii globálneho trhového opatrenia existuje riziko obchádzania ustanovení, keďže rozšírenie pôsobnosti smernice 2003/87/ES na činnosti námornej dopravy prinieslo zvýšené náklady na lodnú dopravu. Tzv. evazívne (vyhýbacie) zastavenia v prístavoch mimo Únie a premiestnenie činností prekládky do prístavov mimo Únie nielenže znížia environmentálne prínosy internalizácie nákladov na emisie z činností námornej dopravy, ale môžu tiež viesť k ďalším emisiám v dôsledku dodatočnej vzdialenosti prekonanej s cieľom vyhnúť sa požiadavkám smernice 2003/87/ES. Je preto vhodné vylúčiť z vymedzenia pojmu prístav zastavenia určité zastávky v prístavoch mimo Únie. Toto vylúčenie by sa malo zamerať na prístavy v blízkosti Únie, kde je riziko vyhýbania sa povinnostiam najväčšie. Hranica 300 námorných míľ od prístavu podliehajúceho právomoci členského štátu predstavuje primeranú reakciu na vyhýbavé správanie, pričom vyvažuje dodatočné zaťaženie a riziko úniku. Okrem toho by sa vylúčenie z pojmu prístav zastavenia malo vzťahovať len na zastávky kontajnerových lodí v určitých prístavoch mimo Únie, kde prekládka kontajnerov predstavuje väčšinu kontajnerovej dopravy. V prípade takejto prepravy spočíva riziko vyhýbania sa povinnostiam v prípade neexistencie zmierňujúcich opatrení aj v tom, že sa prístavné uzly presunú do prístavov mimo Únie, čo by ešte zhoršilo účinky praktík zameraných na vyhýbanie sa povinnostiam. S cieľom zabezpečiť proporionalitu opatrenia a rovnaké zaobchádzanie by sa mali vziať do úvahy opatrenia v tretích krajinách, ktoré majú rovnocenný účinok ako smernica 2003/87/ES.
- (29) Komisia by mala preskúmať fungovanie smernice 2003/87/ES v súvislosti s činnosťami námornej dopravy na základe skúseností s uplatňovaním uvedenej smernice vrátane odhaľovania praktík zameraných na vyhýbanie sa povinnostiam s cieľom zabrániť takýmto praktikám v počiatočnom štádiu, a potom by mala navrhnúť opatrenia na zabezpečenie účinnosti uvedenej smernice. Takéto opatrenia by mohli zahŕňať posilnené povinnosti odovzdávania kvót v prípade plavieb, pri ktorých je riziko vyhýbania sa povinnostiam vyššie, napríklad do prístavu a z prístavu, ktorý sa nachádza v blízkosti Únie, v tretej krajine, ktorá neprijala opatrenia podobné smernici 2003/87/ES.
- (30) Emisie z lodí s hrubou priestornosťou menšou ako 5 000 ton predstavujú menej ako 15 % emisií z lodí pri zohľadnení rozsahu uplatňovania tejto smernice, ale produkuje ich veľký počet lodí. Z dôvodov administratívnej uskutočniteľnosti je príliš skoro zahrnúť lode s hrubou priestornosťou menšou ako 5 000 ton do systému EU ETS už od začiatku začlenenia námornej dopravy do systému EU ETS, ich zahrnutie v budúcnosti by však zlepšilo účinnosť systému EU ETS a potenciálne obmedzilo praktiky zamerané na vyhýbanie sa povinnostiam, pokiaľ ide o lode s hrubou priestornosťou menšou ako 5 000 ton. Komisia by preto mala najneskôr do 31. decembra 2026 predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej preskúma uskutočniteľnosť a hospodárske, environmentálne a sociálne vplyvy začlenenia emisií z lodí s hrubou priestornosťou menšou 5 000 ton vrátane príbrežných lodí do smernice 2003/87/ES.
- (31) Osobou alebo organizáciou zodpovednou za súlad so systémom EU ETS by mala byť lodná spoločnosť, ktorá je vymedzená ako vlastník lode alebo akákoľvek iná organizácia či osoba, ako je správca alebo nájomca lode, ktorá prevzala zodpovednosť za prevádzku lode od vlastníka lode a ktorá prijatím tejto zodpovednosti súhlasila s prevzatím všetkých povinností a zodpovedností vyplývajúcich z Medzinárodného kódexu pre bezpečné riadenie lodí a prevenciu znečisťovania. Toto vymedzenie vychádza z vymedzenia pojmu „spoločnosť“ v článku 3 bode d) nariadenia (EÚ) 2015/757 a je v súlade s globálnym systémom zberu údajov, ktorý v roku 2016 zaviedla IMO.
- (32) Emisie z lode závisia okrem iného od opatrení súvisiacich s energetickou efektívnosťou plavidla, ktoré prijal vlastník lode, a od paliva, prepravovaného nákladu a trasy a rýchlosti lode, ktoré môže kontrolovať iný subjekt, ako je vlastník lode. Zodpovednosť za nákup paliva alebo prijímanie prevádzkových rozhodnutí, ktoré majú vplyv na emisie skleníkových plynov z lode, môže na základe zmluvného dojednania prevziať iný subjekt ako lodná spoločnosť. V čase rokovaní o zmluve by najmä tieto posledné aspekty ešte neboli známe, a preto by konečné emisie z lode, na ktoré sa vzťahuje smernica 2003/87/ES, nebolo možné stanoviť s istotou. Ak by sa však náklady na uhlík nepreniesli na subjekt prevádzkujúci loď, stimuly na vykonávanie prevádzkových opatrení v oblasti palivovej úspornosti by boli obmedzené. V súlade so zásadou „znečisťovateľ platí“ a s cieľom podporiť prijatie opatrení na zvýšenie efektívnosti a zavádzanie čistejších palív by preto lodná spoločnosť mala byť podľa vnútroštátneho práva oprávnená požadovať náhradu nákladov vyplývajúcich z odovzdania kvót od subjektu, ktorý je priamo zodpovedný za rozhodnutia ovplyvňujúce emisie skleníkových plynov z lode.

Takýto mechanizmus náhrady by síce mohol byť predmetom zmluvnej dohody, členské štáty by však na účely zníženia administratívnych nákladov nemali byť povinné zabezpečiť či kontrolovať existenciu takýchto zmlúv, ale namiesto toho by vo vnútroštátnom práve mali stanoviť zákonný nárok námornej spoločnosti na náhradu nákladov a s tým súvisiaci prístup k spravodlivosti na účely presadzovania tohto nároku. Z rovnakých dôvodov by uvedený nárok vrátane akéhokoľvek možného konfliktu týkajúceho sa náhrady medzi lodnou spoločnosťou a subjektom prevádzkujúcim loď nemal mať vplyv na povinnosti lodnej spoločnosti voči riadiacemu orgánu vo vzťahu k lodnej spoločnosti alebo na opatrenia na presadzovanie, ktoré by mohli byť potrebné voči takejto spoločnosti na zabezpečenie úplného súladu so smernicou 2003/87/ES zo strany tejto spoločnosti. Zároveň, keďže účel ustanovenia o nároku na náhradu je úzko spojený s Úniou, najmä v súvislosti s dodržiavaním povinností podľa tejto smernice lodnou spoločnosťou voči danému členskému štátu, je dôležité, aby sa uvedený nárok dodržiaval v celej Únii vo všetkých zmluvných vzťahoch, ktoré umožňujú inému subjektu než vlastníčkovi lode určiť prepravovaný náklad alebo trasu a rýchlosť lode spôsobom, ktorý chráni nenarušenú hospodársku súťaž na vnútornom trhu, čo môže zahŕňať ustanovenia zabráňujúce stranám takýchto zmluvných dojednaní obchádzať nárok na náhradu zahrnutím doložky o voľbe rozhodného práva.

- (33) V záujme zníženia administratívnej záťaže lodných spoločností by mal byť za každú lodnú spoločnosť zodpovedný jeden členský štát. Komisia by mala zverejniť úvodný zoznam lodných spoločností, ktoré vykonávali činnosť námornej dopravy patriacu do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, v ktorom sa bude uvádzať riadiaci orgán vo vzťahu k lodnej spoločnosti. Tento zoznam by sa mal aktualizovať pravidelne a aspoň každé dva roky s cieľom podľa potreby prideliť lodné spoločnosti inému takémuto riadiacemu orgánu. V prípade lodných spoločností zaregistrovaných v členskom štáte by riadiacim orgánom vo vzťahu k lodnej spoločnosti mal byť daný členský štát. V prípade lodných spoločností zaregistrovaných v tretej krajine by riadiacim orgánom mal byť členský štát, v ktorom mala daná lodná spoločnosť za predchádzajúce štyri monitorované roky najväčší odhadovaný počet zastavení v prístavoch pri plavbách, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2003/87/ES. V prípade lodných spoločností, ktoré sú zaregistrované v tretej krajine a ktoré za predchádzajúce štyri monitorované roky nevykonávali žiadnu plavbu patriacu do rozsahu pôsobnosti smernice 2003/87/ES, by riadiacim orgánom vo vzťahu k lodnej spoločnosti mal byť členský štát, v ktorom loď lodnej spoločnosti začala alebo ukončila svoju prvú plavbu patriacu do rozsahu pôsobnosti uvedenej smernice. Komisia by mala podľa potreby raz za dva roky zverejniť a aktualizovať zoznam lodných spoločností, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2003/87/ES, v ktorom sa uvedie riadiaci orgán vo vzťahu k lodnej spoločnosti. S cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie s lodnými spoločnosťami by mali členské štáty dodržiavať harmonizované pravidlá správy lodných spoločností, za ktoré nesú zodpovednosť, v súlade s podrobnými pravidlami, ktoré stanoví Komisia.
- (34) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby lodné spoločnosti, za ktorých správu sú zodpovedné, spĺňali požiadavky smernice 2003/87/ES. Ak lodná spoločnosť dané požiadavky nesplní a žiadnymi donucovacími opatreniami, ktoré prijal riadiaci orgán vo vzťahu k lodnej spoločnosti, sa nepodarilo zabezpečiť ich splnenie, mali by členské štáty konať solidárne. Ako krajné riešenie by členské štáty s výnimkou členského štátu, pod ktorého vlajkou sa daná loď plaví, mali mať možnosť odmietnuť vstup lodiam, za ktoré nesie zodpovednosť príslušná lodná spoločnosť, a členský štát, pod ktorého vlajkou sa daná loď plaví by mal byť schopný túto loď zadržať.
- (35) Lodné spoločnosti by mali monitorovať a nahlasovať svoje údaje o súhrnných emisiách z činností námornej dopravy na úrovni spoločnosti v súlade s pravidlami stanovenými v nariadení (EÚ) 2015/757. Správy venované údajom o súhrnných emisiách na úrovni spoločnosti by sa mali overovať v súlade s pravidlami stanovenými v uvedenom nariadení. Pri vykonávaní overovania na úrovni spoločnosti by overovateľ nemal overovať správy o emisiách alebo správy na úrovni lode, ktoré sa majú predložiť v prípade zmeny spoločnosti, keďže tieto správy na úrovni lode už budú overené.
- (36) Európska námorná bezpečnostná agentúra (ďalej len „EMSA“) alebo iná príslušná organizácia by na základe skúseností nadobudnutých pri uskutočňovaní podobných úloh súvisiacich s ochranou životného prostredia mali náležite a v súlade so svojím mandátom pomáhať Komisii a riadiacim orgánom vo vzťahu k lodnej spoločnosti v súvislosti s vykonávaním smernice 2003/87/ES. Vzhľadom na svoje skúsenosti s vykonávaním nariadenia (EÚ) 2015/757 a s uplatňovaním svojich IT nástrojov by mala agentúra EMSA pomáhať riadiacim orgánom vo vzťahu k lodnej spoločnosti najmä v súvislosti s monitorovaním, nahlasovaním a overovaním emisií vznikajúcich v dôsledku činností námornej dopravy v rámci rozsahu pôsobnosti smernice 2003/87/ES, a to uľahčovaním výmeny informácií alebo vypracúvaním usmernení a kritérií. Komisia by sa s pomocou agentúry EMSA mala

usilovať pripraviť vhodné monitorovacie nástroje, ako aj usmernenia na uľahčenie a koordináciu overovania a presadzovania práva v súvislosti s uplatňovaním smernice 2003/87/ES na námornú dopravu. Takéto nástroje by sa v rámci možností mali sprístupniť členským štátom a overovateľom, aby sa lepšie zabezpečilo dôsledné presadzovanie vnútroštátnych opatrení, ktorými sa transponuje smernica 2003/87/ES.

- (37) Súbežne s prijatím tejto smernice sa mení nariadenie (EÚ) 2015/757 s cieľom stanoviť pravidlá monitorovania, nahlasovania a overovania, ktoré sú potrebné na rozšírenie systému EU ETS na činnosti námornej dopravy, a zabezpečiť monitorovanie, nahlasovanie a overovanie emisií ďalších skleníkových plynov a emisií z ďalších typov lodí.
- (38) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2392 ⁽¹³⁾ sa zmenil článok 12 ods. 3 smernice 2003/87/ES s cieľom umožniť všetkým prevádzkovateľom využívať všetky vydané kvóty. Požiadavka, aby povolenia na emisie skleníkových plynov obsahovali povinnosť odovzdávať kvóty podľa článku 6 ods. 2 písm. e) uvedenej smernice, by sa mala náležite zosúladiť.
- (39) Dosiahnutie úniného cieľa na rok 2030 v oblasti zníženia emisií si bude vyžadovať zníženie emisií v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, o 62 % v porovnaní s rokom 2005. Treba znížiť celouúijné množstvo kvót v rámci systému EU ETS s cieľom vydať potrebný dlhodobý signál o cene uhlíka, ako aj podnet na dosiahnutie uvedenej úrovne dekarbonizácie. Celkové množstvo kvót by sa malo v rokoch 2024 a 2026 znížiť, aby sa viac zosúladiť so skutočnými emisiami. Navyše by sa mal v rokoch 2024 a 2028 zvýšiť lineárny redukčný koeficient, a to aj so zreteľom na zahrnutie emisií z námornej dopravy. Strmšia trajektória znižovania stropov vyplývajúca z uvedených zmien povedie k výrazne vyšším úrovňam kumulatívneho zníženia emisií do roku 2030, než by sa dosiahlo podľa smernice (EÚ) 2018/410. Údaje týkajúce sa začlenenia námornej dopravy by sa mali odvodiť z emisií z činností námornej dopravy uvedených v článku 3ga smernice 2003/87/ES a nahlásiť v súlade s nariadením (EÚ) 2015/757 za roky 2018 a 2019 v Únii a štátoch Európskeho hospodárskeho priestoru a Európskeho združenia voľného obchodu, a od roku 2021 do roku 2024 by sa mali upravovať pomocou lineárneho redukčného koeficientu zníženia na rok 2024. Lineárny redukčný koeficient by sa mal uplatniť v roku 2024 na zvýšenie množstva kvót pre celú Úniu v danom roku.
- (40) Dosiahnutie zvýšených ambícií v oblasti klímy si bude vyžadovať značné verejné a súkromné zdroje v Únii, ako aj v členských štátoch, ktoré sa majú vyčleniť na klimatickú transformáciu. S cieľom doplniť a posilniť značné výdavky na oblasť klímy v rozpočte Únie by sa na účely súvisiace s klímou mali využiť všetky príjmy z aukcií, ktoré nie sú pripísané do rozpočtu Únie vo forme vlastných zdrojov alebo ekvivalentná finančná hodnota takýchto príjmov z aukcií, s výnimkou príjmov použitých na kompenzáciu nepriamych nákladov na uhlík. Zoznam účelov súvisiacich s klímou v článku 10 ods. 3 smernice 2003/87/ES by sa mal rozšíriť tak, aby zahŕňal ďalšie účely s pozitívnym vplyvom na životné prostredie. Malo by sme patriť využitie finančnej podpory určenej na riešenie sociálnych aspektov v prípade domácností s nižšími a strednými príjmami prostredníctvom zníženia rušivých daní a cieleným znížením ciel a poplatkov za elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov. Členské štáty by mali každoročne podávať správy o využívaní príjmov z aukcií v súlade s článkom 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 ⁽¹⁴⁾, pričom v prípade potreby a vhodnosti uvedú, ktoré príjmy sa využívajú, a opatrenia, ktoré sa prijímajú na vykonávanie ich integrovaných národných energetických a klimatických plánov a ich plánov spravodlivej transformácie územia.

⁽¹³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2392 z 13. decembra 2017, ktorým sa mení smernica 2003/87/ES na účely pokračovania súčasných obmedzení rozsahu pôsobnosti v súvislosti s činnosťami leteckej dopravy a na účely prípravy na vykonávanie globálneho trhového opatrenia od roku 2021 (Ú. v. EÚ L 350, 29.12.2017, s. 7).

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

- (41) Príjmy členských štátov z aukcií sa zvýšia v dôsledku začlenenia námornej dopravy do systému EU ETS. Členské štáty sa preto vyzývajú, aby zvýšili využívanie príjmov zo systému EU ETS podľa článku 10 ods. 3 smernice 2003/87/ES s cieľom prispieť k ochrane, obnove a lepšiemu riadeniu morských ekosystémov, najmä chránených morských oblastí.
- (42) Na plnenie cieľov Parížskej dohody v rozvojových krajinách sú potrebné značné finančné zdroje a v Glasgowskom klimatickom pakte sa zmluvné strany z radov rozvinutých krajín naliehavo vyzývajú, aby urýchlili a výrazne zintenzívnili poskytovanie financovania opatrení v oblasti zmeny klímy. Rada vo svojich záveroch o prípravách na 27. konferenciu zmluvných strán UNFCCC (COP 27) pripomína, že Únia a jej členské štáty sú najväčším prispievateľom na medzinárodné verejné financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy a od roku 2013 viac ako zdvojnásobili svoj príspevok na financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy v záujme podpory rozvojových krajín. V uvedených záveroch Rada tiež obnovuje pevný záväzok Únie a jej členských štátov naďalej zvyšovať financovanie opatrení v oblasti zmeny klímy, aby sa splnil cieľ rozvinutých krajín týkajúci sa mobilizácie aspoň 100 miliárd USD ročne zo širokej škály zdrojov čo najskôr a pokračovať v jeho plnení až do roku 2025, a očakáva, že sa tento cieľ dosiahne v roku 2023.
- (43) S cieľom riešiť distribučné a sociálne účinky transformácie v členských štátoch s nižšími príjmami by sa malo na financovanie energetickej transformácie členských štátov, v ktorých bol v rokoch 2016 až 2018 hrubý domáci produkt (ďalej len „HDP“) na obyvateľa nižší ako 75 % priemeru Únie, použiť dodatočné množstvo predstavujúce 2,5 % celoúniijných kvót od roku 2024 do roku 2030, a to prostredníctvom modernizačného fondu uvedeného v článku 10d smernice 2003/87/ES.
- (44) Prijímajúce členské štáty by mali mať možnosť použiť zdroje pridelené na modernizačný fond na financovanie investícií týkajúcich sa susediacich pohraničných regiónov Únie, ak je to relevantné pre energetickú transformáciu prijímajúcich členských štátov.
- (45) Mali by sa poskytnúť ďalšie stimuly na znížovanie emisií skleníkových plynov pomocou nákladovo efektívnych techník. Bezodplatné pridelovanie emisných kvót stacionárnym zariadeniam by preto malo byť od roku 2026 podmienené investíciami do techník slúžiacich na zvyšovanie energetickej efektívnosti a znížovanie emisií, najmä v prípade veľkých odberateľov energie. Komisia by mala zabezpečiť, aby uplatňovanie uvedenej podmienky neohrozovalo rovnaké podmienky, environmentálnu integritu alebo rovnaké zaobchádzanie so zariadeniami v celej Únii. Komisia by preto bez toho, aby boli dotknuté pravidlá uplatniteľné podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ⁽¹⁵⁾, mala prijať delegované akty dopĺňajúce túto smernicu s cieľom riešiť akýkoľvek problém zistený najmä v súvislosti s uvedenými zásadami a stanoviť administratívne jednoduché pravidlá uplatňovania podmienky. Uvedené pravidlá by mali byť súčasťou všeobecných pravidiel bezodplatného pridelovania kvót, pričom by sa mal využiť stanovený postup pre vnútroštátne vykonávacie opatrenia, a mali by sa v nich stanoviť harmonogramy, kritériá uznávania vykonaných opatrení v oblasti energetickej efektívnosti, ako aj alternatívne opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov. Okrem toho by sa mali ďalej posilniť stimuly na znížovanie emisií skleníkových plynov v prípade zariadení s vysokou intenzitou skleníkových plynov. Na tento účel by bezodplatné pridelovanie emisných kvót 20 % stacionárnym zariadením s najvyššou intenzitou emisií v rámci danej referenčnej hodnoty produktu malo byť od roku 2026 podmienené aj vypracovaním a vykonávaním plánov klimatickej neutrality.
- (46) Mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (ďalej len „CBAM“) zriadený na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956⁽¹⁶⁾ má nahradiť mechanizmy stanovené v smernici 2003/87/ES na predchádzanie riziku úniku uhlíka. V rozsahu, v akom sa dané opatrenie vzťahuje na odvetvia a pododvetvia, by im nemali byť pridelené bezodplatné kvóty. Je však potrebné prechodné obdobie na postupné zrušenie bezodplatných kvót, aby sa výrobcovia, dovozcovia a obchodníci dokázali prispôsobiť novému režimu. Znižovanie množstva bezodplatne pridelených kvót by sa malo realizovať tak, že počas postupného zavádzania mechanizmu CBAM sa bude na množstvo kvót bezodplatne pridelených odvetviám, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, uplatňovať určitý koeficient. Koeficient CBAM by sa mal počas obdobia od nadobudnutia účinnosti uvedeného nariadenia do konca roku 2025 rovnať 100 % a za predpokladu, že sa uplatnia ustanovenia uvedené v článku 36 ods. 2 písm. b) uvedeného nariadenia, by mal v roku 2026 predstavovať 97,5 %, v roku 2027 95 %, v roku 2028 90 %, v roku 2029 77,5 %, v roku 2030 51,5 %, v roku 2031 39 %, v roku 2032 26,5 % a v roku 2033 14 %. Od roku 2034 by sa nemal uplatňovať žiadny koeficient CBAM.

⁽¹⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (pozri stranu 52 tohto úradného vestníka).

Príslušné delegované akty týkajúce sa bezodplatného pridelovania kvót by sa mali v prípade odvetví a pododvetví, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, zodpovedajúcim spôsobom upraviť. Bezodplatné kvóty, ktoré sa už odvetviám, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, na základe tohto výpočtu (ďalej len „dopyt po mechanizme CBAM“) neposkytujú, sa majú pridať do inovačného fondu s cieľom podporiť inovácie v oblasti nízkouhlíkových technológií, zachytávania a využívania uhlíka (ďalej len „CCU“), zachytávania, prepravy a geologického ukladania uhlíka (ďalej len „CCS“), energie z obnoviteľných zdrojov a uskladňovania energie, a to spôsobom, ktorý prispieva k zmierňovaniu zmeny klímy. Osobitná pozornosť by sa v tejto súvislosti mala venovať projektom v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM. V záujme dodržania podielu bezodplatne pridelených kvót, ktorý je k dispozícii pre odvetvia, na ktoré sa nevzťahuje mechanizmus CBAM, by sa konečné množstvo, ktoré sa má odpočítat od množstva bezodplatne pridelených kvót a sprístupniť v rámci inovačného fondu, malo vypočítat na základe podielu, ktorý predstavuje dopyt po mechanizme CBAM, pokiaľ ide o potreby týkajúce sa bezodplatného pridelovania kvót vo všetkých odvetviach, ktorým sa pridelujú bezodplatné kvóty.

- (47) S cieľom zmierniť potenciálne riziká úniku uhlíka súvisiace s tovarom, na ktorý sa vzťahuje mechanizmus CBAM a ktorý sa vyrába v Únii na vývoz do tretích krajín, ktoré nevyužívajú systém EU ETS alebo podobný mechanizmus stanovovania cien uhlíka, by sa pred skončením prechodného obdobia podľa nariadenia (EÚ) 2023/956 malo vykonať posúdenie. Ak sa v uvedenom posúdení dospeje k záveru, že existuje takéto riziko úniku uhlíka, Komisia by mala v prípade potreby predložiť legislatívny návrh na riešenie tohto rizika úniku uhlíka spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie. Okrem toho by členské štáty mali mať možnosť použiť príjmy z aukcií na riešenie akéhokoľvek zvyškového rizika úniku uhlíka v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM a v súlade s pravidlami štátnej pomoci. Ak sa kvóty pochádzajúce zo zníženia množstva bezodplatne pridelených kvót pri uplatňovaní pravidiel podmienenosti v plnej miere nevyužívajú na vyňatie zariadení s najnižšou intenzitou skleníkových plynov z medziodvetvovej korekcie, 50 % uvedených zvyškových kvót by sa malo pridať do inovačného fondu. S ostatnými 50 % by sa malo obchodovať formou aukcie v mene členských štátov a tie by mali príjmy z nej použiť na riešenie akéhokoľvek zvyškového rizika úniku uhlíka v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM.
- (48) S cieľom lepšie zohľadniť technologický pokrok a zároveň zabezpečiť stimuly na znižovanie emisií a náležite oceniť inovácie by sa minimálna úprava referenčných úrovní mala zvýšiť z 0,2 % na 0,3 % ročne a maximálna úprava by sa mala zvýšiť z 1,6 % na 2,5 % ročne. Tieto referenčné úrovne by sa mali na obdobie 2026 až 2030 upraviť v rámci rozpätia od 6 % do 50 % v porovnaní s hodnotou uplatniteľnou v období 2013 až 2020. S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť pre zariadenia by Komisia mala prijať vykonávacie akty, v ktorých určí revidované referenčné úrovne pre bezodplatné pridelovanie kvót čo najskôr pred začiatkom obdobia rokov 2026 až 2030.
- (49) S cieľom stimulovať nové prelomové technológie v oceliarskom priemysle a zabrániť výrazne neprimeranému zníženiu referenčnej úrovne a vzhľadom na osobitnú situáciu oceliarskeho priemyslu, ako je vysoká intenzita emisií a štruktúra medzinárodného trhu a trhu Únie, je potrebné vylúčiť z výpočtu referenčnej úrovne pre horúci kov na obdobie rokov 2026 až 2030 zariadenia, ktoré boli v prevádzke počas referenčného obdobia rokov 2021 až 2022 a ktoré by sa inak zahrnuli do tohto výpočtu z dôvodu preskúmania vymedzenia referenčného produktu pre horúci kov.
- (50) S cieľom odmeniť subjekty s najlepšimi výsledkami a inovácie by sa z uplatňovania medziodvetvového korekčného faktora mali vylúčiť zariadenia, ktorých úroveň emisií skleníkových plynov je nižšia ako priemer 10 % najúčinnějších zariadení v rámci danej referenčnej úrovne. Kvóty, ktoré sa nepridelia z dôvodu zníženia množstva bezodplatne pridelených kvót pri uplatňovaní pravidiel podmienenosti, by sa mali použiť na pokrytie deficitu pri znížení množstva bezodplatne pridelených kvót vyplývajúceho z vylúčenia subjektov s najlepšimi výsledkami z uplatňovania medziodvetvového korekčného faktora.
- (51) S cieľom urýchliť dekarbonizáciu hospodárstva a zároveň posilniť konkurencieschopnosť priemyslu Únie by sa do inovačného fondu malo pridať ďalších 20 miliónov kvót z množstva, ktoré by sa inak mohlo bezodplatne prideliť, a ďalších 5 miliónov kvót z množstva, s ktorým by sa inak mohlo obchodovať formou aukcie. Pri preskúmaní načasovania a postupnosti obchodovania formou aukcie pre inovačný fond stanovených nariadením Komisie (EÚ) č. 1031/2010⁽¹⁷⁾ s prihliadnutím na zmeny zavedené touto smernicou by Komisia mala zvážiť sprístupnenie väčšieho množstva zdrojov v prvých rokoch vykonávania revidovanej smernice 2003/87/ES s cieľom podporiť dekarbonizáciu príslušných odvetví.

⁽¹⁷⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1031/2010 z 12. novembra 2010 o harmonograme, správe a iných aspektoch obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov formou aukcie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii (Ú. v. EÚ L 302, 18.11.2010, s. 1).

- (52) Na dosiahnutie cieľov nariadenia (EÚ) 2021/1119 je nevyhnutný komplexný prístup k inováciám. Potrebné úsilie v oblasti výskumu a inovácií sa na úrovni Únie podporuje okrem iného prostredníctvom programu Horizont Európa, ktorý zahŕňa značné finančné prostriedky a nové nástroje určené pre odvetvia, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS. Komisia by sa preto mala usilovať o synergie s programom Horizont Európa a v relevantných prípadoch s inými programami financovania Únie.
- (53) Inovačný fond by mal podporovať inovačné techniky, procesy a technológie vrátane rozširovania takýchto techník, procesov a technológií v záujme ich širokého zavedenia v celej Únii. Pri výbere projektov podporovaných prostredníctvom grantov by sa mali uprednostniť prelomové inovácie.
- (54) Rozsah pôsobnosti inovačného fondu uvedeného v článku 10a ods. 8 smernice 2003/87/ES by sa mal rozšíriť tak, aby sa z neho podporovali inovácie v oblasti nízkouhlíkových a bezuhlíkových technológií a postupov, ktoré sa týkajú spotreby palív v odvetví budov, cestnej dopravy a v ďalších odvetviach vrátane foriem hromadnej dopravy, ako je verejná doprava a autokarové služby. Inovačný fond by mal okrem toho slúžiť na podporu investícií na účely dekarbonizácie námornej dopravy vrátane investícií do energetickej efektívnosti lodí, prístavov a pobrežnej námornej dopravy, elektrifikácie odvetvia, vývoja udržateľných alternatívnych palív, ako je vodík a amoniak, ktoré sa vyrábajú z obnoviteľných zdrojov, do vývoja bezemisných pohonných technológií, ako sú technológie s využitím veternej energie, a do inovácií v súvislosti s loďami ľadovej triedy. Osobitná pozornosť by sa mala venovať inovačným projektom, ktoré prispievajú k dekarbonizácii námorného odvetvia a znižovaniu všetkých jeho vplyvov na klímu vrátane emisií čierneho uhlíka. V tejto súvislosti by Komisia mala vo výzvach na predkladanie návrhov v rámci inovačného fondu stanoviť osobitné témy. V uvedených výzvach by sa mali zohľadniť otázky ochrany biodiverzity, hluku a znečistenia vody. Pokiaľ ide o námornú dopravu, projekty s jasnou pridanou hodnotou pre Úniu by mali byť oprávnené.
- (55) Podľa článku 9 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2019/1122⁽¹⁸⁾, ak už prevádzkovatelia lietadiel neprevádzkujú lety, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, stav ich účtov sa upraví na „vylúčený“ a z daných účtov už nemožno iniciovať žiadne procesy. S cieľom zachovať environmentálnu integritu systému EU ETS by sa kvóty, ktoré sa prevádzkovateľom lietadiel nevydali z dôvodu ukončenia ich prevádzky, mali použiť na pokrytie akýchkoľvek neodovzdaných kvót zo strany týchto prevádzkovateľov, pričom by sa všetky zvyšné kvóty mali použiť na urýchlenie opatrení na boj proti zmene klímy, a to ich pripísaním do inovačného fondu.
- (56) Technická pomoc Komisie zameraná na členské štáty, z ktorých sa doteraz predložilo len málo projektov alebo žiadne projekty, by prispela k tomu, aby sa dosiahol vysoký počet žiadostí o financovanie projektov z inovačného fondu vo všetkých členských štátoch. Uvedená pomoc by mala okrem iného podporovať činnosti zamerané na zlepšenie kvality návrhov projektov v členských štátoch, z ktorých bolo predložených málo projektov alebo žiadne projekty, napríklad prostredníctvom výmeny informácií, získaných skúseností a najlepších postupov, a na posilnenie činností národných kontaktných miest. Ďalšie opatrenia, ktoré slúžia rovnakému cieľu, zahŕňajú opatrenia na zvýšenie informovanosti o možnostiach financovania a zvýšenie schopnosti týchto členských štátov identifikovať a podporovať potenciálnych žiadateľov o projekty. Mali by sa podporovať aj projektové partnerstvá medzi členskými štátmi a nadväzovanie kontaktov medzi potenciálnymi žiadateľmi, najmä v prípade veľkých projektov.
- (57) S cieľom zlepšiť úlohu členských štátov pri riadení inovačného fondu a zvýšiť transparentnosť by Komisia mala Výboru pre zmenu klímy podávať správy o vykonávaní inovačného fondu, pričom by mala poskytnúť analýzu očakávaného vplyvu schválených projektov podľa odvetví a členských štátov. Komisia by mala takisto predložiť správu Európskemu parlamentu a Rade a zverejniť ju. Pod podmienkou súhlasu žiadateľov by Komisia po uzávierke výzvy na predkladanie návrhov mala členské štáty informovať o žiadostiach o financovanie projektov na ich príslušných územiach a poskytnúť im podrobné informácie o týchto žiadostiach s cieľom uľahčiť členským štátom koordináciu podpory projektov. Komisia by okrem toho mala pred udelením podpory členské štáty informovať o zozname predbežne vybraných projektov. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby vnútroštátne transpozičné ustanovenia nebránili inováciám a boli technologicky neutrálne, zatiaľ čo Komisia by mala poskytovať technickú pomoc najmä členským štátom s nízkou účinnou účasťou s cieľom zlepšiť účinnú geografickú účasť na inovačnom fonde a zvýšiť celkovú kvalitu predložených projektov. Komisia by mala takisto zabezpečiť komplexné

⁽¹⁸⁾ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1122 z 12. marca 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o fungovanie registra Únie (Ú. v. EÚ L 77, 2.7.2019, s. 3).

monitorovanie a podávanie správ vrátane informácií o pokroku pri dosahovaní účinného geografického pokrytia založeného na kvalite v celej únii a primeraných následných opatrení.

- (58) V záujme súladu s komplexnou povahou Európskej zelenej dohody by sa v procese výberu projektov podporovaných prostredníctvom grantov mali uprednostniť projekty zamerané na riešenie viacerých vplyvov na životné prostredie. S cieľom podporiť preberanie a rýchlejšie prenikanie technológií alebo riešení na trh, ktoré sú podporované, by sa projekty financované z inovačného fondu mali deliť o poznatky s inými relevantnými projektmi, ako aj s výskumnými pracovníkmi so sídlom v únii, ktorí majú oprávnený záujem.
- (59) Rozdielové zmluvy, rozdielové zmluvy o uhlíku a zmluvy o pevnej prémii sú dôležitými prvkami na motivovanie k znižovaniu emisií v priemysle prostredníctvom rozširovania nových technológií, keďže investorom v oblasti inovačných klimaticky priaznivých technológií ponúkajú príležitosť spočívajúcu v záruke ceny, ktorá predstavuje náležitú odmenu za znížené objemy emisií CO₂ presahujúce objemy stimulované prevažujúcou úrovňou ceny uhlíka v systéme EU ETS. Škála opatrení, ktoré možno podporiť z inovačného fondu, by sa mala rozšíriť, aby sa poskytla podpora projektom prostredníctvom súťažných ponukových konaní s prihliadnutím na konkurencieschopnosť, ktoré by mohli viesť k uzavretiu rozdielových zmlúv, rozdielových zmlúv o uhlíku alebo zmlúv o pevnej prémii. Súťažné ponukové konania by boli dôležitým mechanizmom na podporu rozvoja technológií dekarbonizácie a na optimalizáciu využívania dostupných zdrojov. Investorom by tiež poskytli istotu v oblasti uvedených technológií. S cieľom minimalizovať akékoľvek podmienené záväzky v súvislosti s rozpočtom Únie by sa pri navrhovaní rozdielových zmlúv a rozdielových zmlúv o uhlíku malo zabezpečiť zmiernenie rizika a aspoň v prvých dvoch kolách rozdielových zmlúv a rozdielových zmlúv o uhlíku by sa primerané krytie rozpočtovým záväzkom malo zaistiť rozpočtovými prostriedkami z výnosov z obchodovania formou aukcie s kvótami pridelenými podľa článku 10a ods. 8 smernice 2003/87/ES.

V prípade zmlúv o pevnej prémii takéto riziká neexistujú, pretože právny záväzok bude krytý zodpovedajúcim rozpočtovým záväzkom. Okrem toho by Komisia mala po ukončení prvých dvoch kol rozdielových zmlúv a rozdielových zmlúv o uhlíku a neskôr vždy, keď je to potrebné, vykonať kvalitatívne a kvantitatívne posúdenie finančných rizík vyplývajúcich z ich vykonávania. Komisia by mala byť splnomocnená prijať delegovaný akt, ktorým sa na základe výsledkov uvedeného posúdenia stanoví primeraná miera tvorby rezerv namiesto úplného pokrytia v ďalších kolách rozdielových zmlúv alebo rozdielových zmlúv o uhlíku. Pri takomto prístupe by sa okrem kvót dostupných v inovačnom fonde mali zohľadniť všetky prvky, ktoré by mohli znížiť finančné riziká pre rozpočet Únie, ako napríklad prípadné dobrovoľné rozdelenie zodpovednosti s členskými štátmi alebo možný mechanizmus zaistenia zo súkromného sektora. Preto je potrebné stanoviť výnimky z časti hlavy X nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁹⁾. Miera tvorby rezerv pre prvé dve kolá rozdielových zmlúv alebo rozdielových zmlúv o uhlíku by mala byť 100 %.

Odchylné od článku 210 ods. 1, článku 211 ods. 1 a 2 a článku 218 ods. 1 uvedeného nariadenia by sa však v tejto smernici pre ďalšie kolá rozdielových zmlúv alebo rozdielových zmlúv o uhlíku mala stanoviť minimálna miera tvorby rezerv vo výške 50 %, ako aj maximálny podiel príjmov z inovačného fondu, ktorý sa má použiť na tvorbu rezerv, vo výške 30 % a Komisia by mala mať možnosť špecifikovať potrebnú mieru tvorby rezerv na základe skúseností z prvých dvoch výziev na predkladanie návrhov a výšku príjmov, ktoré sa majú použiť na tvorbu rezerv. Celkový finančný záväzok, ktorý znáša rozpočet Únie, by preto nemal presiahnuť 60 % výnosov z obchodovania formou aukcie pre inovačný fond. Okrem toho, keďže tvorba rezerv bude vo všeobecnosti pochádzať z inovačného fondu, mali by sa stanoviť výnimky z pravidiel uvedených v článkoch 212, 213 a 214 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 týkajúcich sa spoločného rezervného fondu zriadeného článkom 212 uvedeného nariadenia. Nová povaha rozdielových zmlúv a rozdielových zmlúv o uhlíku si môže vyžadovať aj výnimky z článku 209 ods. 2 písm. d) a h) uvedeného nariadenia, keďže sa neopierajú o pákový efekt/multiplikátory ani úplne nezávisia od *ex ante* posúdenia, z článku 219 ods. 3 vzhľadom na prepojenie s článkom 209 ods. 2 písm. d) a z článku 219 ods. 6 uvedeného nariadenia, keďže implementujúci partneri nebudú mať kreditné alebo kapitálové expozície v rámci záruky. Použitie akejkoľvek výnimky z nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 by sa malo obmedziť na to, čo je nevyhnutné. Komisia by mala byť splnomocnená zmeniť maximálny podiel príjmov z inovačného fondu, ktoré sa majú použiť na tvorbu rezerv, maximálne o 20 percentuálnych bodov nad rámec toho, čo je stanovené v tejto smernici.

⁽¹⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (60) Inovačný fond podlieha všeobecnému režimu podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie stanovenému nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 ⁽²⁰⁾.
- (61) V prípade dočasného pozastavenia činnosti zariadenia sa bezodplatné pridelovanie kvót upraví podľa úrovni činnosti, ktoré sa každoročne povinne vykazujú. Okrem toho môžu príslušné orgány pozastaviť vydanie emisných kvót zariadeniam, ktoré pozastavili prevádzku, pokiaľ neexistujú dôkazy svedčiace o tom, že sa ich prevádzka obnoví. Od prevádzkovateľov by sa už preto nemalo vyžadovať, aby príslušnému orgánu preukazovali, že v prípade dočasného pozastavenia činnosti ich zariadenie v stanovenej a primeranej lehote obnoví výrobu.
- (62) Opravy kvót bezodplatne pridelených stacionárnym zariadeniam podľa článku 11 ods. 2 smernice 2003/87/ES si môžu vyžadovať pridelenie dodatočných bezodplatných kvót alebo spätný prenos nadbytočných kvót. Na uvedené účely by sa mali použiť kvóty vyhradené pre nových účastníkov podľa článku 10a ods. 7 smernice 2003/87/ES.
- (63) Od roku 2013 sú výrobcovia elektrickej energie povinní nakupovať všetky kvóty, ktoré potrebujú na výrobu elektrickej energie. V súlade s článkom 10c smernice 2003/87/ES však niektoré členské štáty majú možnosť poskytnúť prechodné bezodplatné pridelovanie kvót na modernizáciu odvetvia energetiky na obdobie rokov 2021 až 2030. Tri členské štáty sa rozhodli využiť uvedenú možnosť. Vzhľadom na potrebu rýchlej dekarbonizácie, najmä v odvetví energetiky, by dotknuté členské štáty mali mať možnosť poskytovať toto prechodné bezodplatné pridelovanie kvót len v prípade investícií realizovaných do 31. decembra 2024. Mali by mať možnosť pripočítať všetky zostávajúce kvóty na obdobie rokov 2021 až 2030, ktoré sa nepoužijú na takéto investície, v pomere, ktorý určia, k celkovému množstvu kvót, ktoré dotknutý členský štát dostane na obchodovanie formou aukcie, alebo ich použiť na podporu investícií v rámci modernizačného fondu. S výnimkou termínu na oznámenie by sa na kvóty prevedené do modernizačného fondu mali vzťahovať rovnaké pravidlá týkajúce sa investícií, aké sa vzťahujú na kvóty, ktoré už boli prevedené podľa článku 10d ods. 4 smernice 2003/87/ES. V záujme zabezpečenia predvídateľnosti a transparentnosti, pokiaľ ide o množstvo kvót, ktoré sú k dispozícii buď na obchodovanie formou aukcie, alebo na prechodné bezodplatné pridelovanie, a s ohľadom na aktíva spravované v rámci modernizačného fondu, by členské štáty mali informovať Komisiu o množstvách zostávajúcich kvót, ktoré sa majú použiť na oba účely, do 15. mája 2024.
- (64) Rozsah pôsobnosti modernizačného fondu by sa mal zosúladiť s najnovšími cieľmi Únie v oblasti klímy, a to zavedením požiadavky zabezpečiť súlad investícií s cieľmi stanovenými v Európskej zelenej dohode a v nariadení (EÚ) 2021/1119, ako aj eliminovaním podpory akýchkoľvek investícií súvisiacich s výrobou energie založenou na fosílnych palivách, okrem prípadu, keď ide o podporu takýchto investícií z príjmov z kvót, ktoré boli dobrovoľne prevedené do modernizačného fondu v súlade s článkom 10d ods. 4 smernice 2003/87/ES. Okrem toho by za určitých podmienok mala byť obmedzená podpora takýchto investícií naďalej možná z príjmov z pridelených kvót uvedených v článku 10 ods. 1 treťom pododseku uvedenej smernice, najmä ak sa činnosť kvalifikuje ako environmentálne udržateľná podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 ⁽²¹⁾ a ak ide o kvóty vydražené do roku 2027. V prípade druhej kategórie kvót by sa nadväzujúce použitia netuhých fosílnych palív navyše nemali podporovať z príjmov z kvót vydražených po roku 2028. Okrem toho by sa mal percentuálny podiel modernizačného fondu, ktorý je potrebné vyčleniť na prioritné investície, zvýšiť na 80 % v prípade kvót modernizačného fondu prevedených v súlade s článkom 10d ods. 4 smernice 2003/87/ES a uvedených v jej článku 10 ods. 1 treťom pododseku uvedenej smernice a na 90 % v prípade dodatočného množstva 2,5 % z množstva kvót pre celú Úniu.

Energetická efektívnosť, a to aj v priemysle, doprave, budovách, poľnohospodárstve a odpadovom hospodárstve, vykurovanie a chladenie s využitím energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj podpora domácností v záujme riešenia problému energetickej chudoby, a to aj vo vidieckych a v odľahlých oblastiach, by sa mali zahrnúť do rozsahu prioritných investícií. S cieľom zvýšiť transparentnosť a lepšie posúdiť vplyv modernizačného fondu by mal investičný výbor každoročne podávať Výboru pre zmenu klímy správu o skúsenostiach s hodnotením investícií, najmä pokiaľ ide o znižovanie emisií a náklady na znižovanie emisií.

⁽²⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 1).

⁽²¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).

- (65) Smernicou (EÚ) 2018/410 sa zaviedli ustanovenia týkajúce sa rušenia kvót z aukčného objemu členskými štátmi v súvislosti s uzavretím výrobnéj kapacity elektrickej energie na ich území. Vzhľadom na zvýšené ambície Únie v oblasti klímy a výslednú zrýchlenú dekarbonizáciu odvetvia elektrickej energie sa takéto zrušenie stalo čoraz relevantnejším. Komisia by preto mala posúdiť, či by sa používanie možnosti rušenia členskými štátmi dalo uľahčiť zmenou príslušných delegovaných aktov prijatých v súlade s článkom 10 ods. 4 smernice 2003/87/ES.
- (66) Úpravy súvisiace s bezodplatným pridelovaním kvót zavedené smernicou (EÚ) 2018/410 a uvedené do účinnosti vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2019/1842 ⁽²²⁾ zlepšili efektívnosť a stimuly poskytované bezodplatným pridelovaním kvót, zvýšili však administratívnu záťaž, pričom zanikol historický termín vydania bezodplatného pridelovania kvót stanovený na 28. februára. S cieľom lepšie zohľadniť úpravy pridelovania bezodplatných kvót je vhodné vykonať úpravy cyklu dodržiavania podmienok. Lehota pre príslušné orgány na bezodplatné pridelovanie kvót by sa preto mala odložiť z 28. februára na 30. júna a lehota pre prevádzkovateľov na odovzdanie kvót by sa mala posunúť z 30. apríla na 30. septembra.
- (67) Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2018/2066 ⁽²³⁾ sa stanovujú pravidlá monitorovania emisií z biomasy, ktoré sú v súlade s pravidlami využívania biomasy stanovenými v právnych predpisoch Únie týkajúcich sa energie z obnoviteľných zdrojov. Vzhľadom na to, že sa v právnych predpisoch kladie čoraz väčší dôraz na kritériá udržateľnosti týkajúce sa biomasy, o čom svedčia aj najnovšie pravidlá stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 ⁽²⁴⁾, udelenie vykonávacích právomocí v článku 14 ods. 1 smernice 2003/87/ES by sa malo výslovne rozšíriť na prijímanie potrebných úprav na účely uplatňovania kritérií udržateľnosti týkajúcich sa biomasy, vrátane biopalív, biokvapalín a palív z biomasy, v rámci systému EU ETS. Okrem toho by Komisia mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom spresniť, ako treba započítavať ukladanie emisií v prípade kombinácií biomasy s nulovými emisiami a biomasy, ktorá nepochádza zo zdrojov s nulovými emisiami.
- (68) Kvapalné a plynne palivá z obnoviteľných zdrojov, ktoré nemajú biologický pôvod, a recyklované uhlíkové palivá môžu zohrávať kľúčový význam z hľadiska znižovania emisií skleníkových plynov v odvetviach, v ktorých sa dekarbonizácia realizuje len s ťažkosťami. Ak sa recyklované uhlíkové palivá a kvapalné a plynne palivá z obnoviteľných zdrojov, ktoré nemajú biologický pôvod, vyrábajú zo zachyteného CO₂ v rámci činnosti, na ktorú sa vzťahuje táto smernica, predmetné emisie by sa mali započítavať v rámci tejto činnosti. S cieľom zabezpečiť prínos palív z obnoviteľných zdrojov, ktoré nemajú biologický pôvod, ako aj recyklovaných uhlíkových palív k znižovaniu emisií skleníkových plynov a zabrániť dvojitému započítaniu palív, ktoré spĺňajú tento cieľ, je vhodné výslovne rozšíriť splnomocnenie uvedené v článku 14 ods. 1 smernice 2003/87/ES na prijímanie vykonávacích aktov Komisiou, ktorými sa stanovujú potrebné úpravy týkajúce sa spôsobov, ako započítavať prípadný únik CO₂ spôsobom, ktorým sa zabezpečí, aby sa zohľadnili všetky emisie vrátane prípadov, keď sa takéto palivá vyrábajú zo zachyteného CO₂ mimo Únie, pričom sa zabráni dvojitému započítavaniu a zabezpečia sa náležité stimuly na zachytávanie emisií, a to aj so zreteľom na zaobchádzanie s uvedenými palivami podľa smernice (EÚ) 2018/2001.
- (69) Keďže sa predpokladá, že CO₂ sa prepravuje aj inými prostriedkami než potrubiami, napríklad loďou či nákladným vozidlom, súčasné pokrytie prepravy skleníkových plynov na účely skladovania v prílohe I k smernici 2003/87/ES by sa malo rozšíriť na všetky prepravné prostriedky z dôvodov rovnakého zaobchádzania a bez ohľadu na to, či sa na daný prepravný prostriedok vzťahuje systém EU ETS. Ak sa na emisie z dopravy vzťahuje aj iná činnosť podľa smernice 2003/87/ES, dané emisie by sa na účely zabránenia dvojitému započítaniu mali započítavať v rámci tejto druhej činnosti.

⁽²²⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1842 z 31. októbra 2019, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o ďalšie ustanovenia týkajúce sa úprav súvisiacich s bezodplatným pridelovaním emisných kvót v dôsledku zmien na úrovni činnosti (Ú. v. EÚ L 282, 4.11.2019, s. 20).

⁽²³⁾ Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/2066 z 19. decembra 2018 o monitorovaní a nahlasovaní emisií skleníkových plynov podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, ktorým sa mení nariadenie Komisie (EÚ) č. 601/2012 (Ú. v. EÚ L 334, 31.12.2018, s. 1).

⁽²⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82).

- (70) V dôsledku toho, že sa zo systému EU ETS vylúčili zariadenia výlučne využívajúce biomasu, nastali situácie, že zariadenia spaľujúce vysoký podiel biomasy dosiahli neočakávané zisky vďaka prideleniu bezodplatných kvót, ktoré výrazne prevyšovali skutočné emisie. Preto by sa mala zaviesť prahová hodnota pre spaľovanie biomasy vyznačujúcej sa nulovými emisiami, pri ktorej prekročení dôjde k vylúčeniu zariadení zo systému EU ETS. Zavedenie prahovej hodnoty by poskytlo väčšiu istotu, pokiaľ ide o to, ktoré zariadenia patria do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, a umožnilo by rovnomernejšie rozdeľovanie bezodplatných kvót najmä medzi odvetviami, v ktorých je vyššie riziko úniku uhlíka. Prahová hodnota by sa mala stanoviť na úrovni 95 %, aby sa vyvážili výhody a nevýhody pre zariadenia z dôvodu zotrvania v rozsahu pôsobnosti systému EU ETS. Zariadenia, ktoré si zachovali fyzickú kapacitu na spaľovanie fosílnych palív, by preto nemali byť motivované k tomu, aby sa vrátili k používaniu takýchto palív. Prahovou hodnotou 95 % by sa zabezpečilo, že ak zariadenie používa fosílnu palivá s cieľom zostať v rozsahu pôsobnosti systému EU ETS, aby mohlo využívať bezodplatné kvóty, náklady na uhlík v súvislosti s používaním týchto fosílnych palív by boli dostatočne vysoké na to, aby pôsobili odrádzajúco.

Touto prahovou hodnotou by sa takisto zabezpečilo, aby sa na zariadenia využívajúce značné množstvo fosílnych palív naďalej vzťahovali povinnosti monitorovania v rámci systému EU ETS, čím sa zabráni možnému obchádzaniu existujúcich povinností v oblasti monitorovania, podávania správ a overovania. Zároveň by sa zariadenia, ktoré spaľujú nižší podiel biomasy s nulovými emisiami, mali prostredníctvom flexibilného mechanizmu naďalej podporovať v tom, aby ďalej znižovali spaľovanie fosílného paliva, zostávajúc pritom v rozsahu pôsobnosti systému EU ETS dovtedy, kým nebudú využívať udržateľnú biomasu v natoľko významnom množstve, že ich zahrnutie do systému EU ETS už nebude odôvodnené. Okrem toho skúsenosti ukázali, že vylúčenie zariadení, ktoré využívajú výlučne biomasu, čo je v praxi prahová hodnota 100 %, s výnimkou spaľovania fosílnych palív počas fázy nábehu a odstávky, si vyžaduje prehodnotenie a presnejšie vymedzenie. Prahová hodnota 95 % umožňuje spaľovanie fosílnych palív počas fázy nábehu a odstávky.

- (71) S cieľom stimulovať zavádzanie technológií s nízkymi alebo nulovými emisiami uhlíka by členské štáty mali poskytnúť prevádzkovateľom možnosť zostať v rozsahu pôsobnosti systému EU ETS až do konca súčasného a nasledujúceho päťročného obdobia uvedeného v článku 11 ods. 1 smernice 2003/87/ES, ak zariadenie zmení svoj výrobný proces s cieľom znížiť svoje emisie skleníkových plynov a už nespĺňa prahovú hodnotu 20 MW celkového menovitého tepelného príkonu.
- (72) Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ďalej len „ESMA“) uverejnil 28. marca 2022 záverečnú správu o emisných kvótach a súvisiacich derivátoch. Správa je komplexnou analýzou integrity európskeho trhu s uhlíkom a poskytuje odborné znalosti a odporúčania týkajúce sa podpory riadneho fungovania trhu s uhlíkom. S cieľom neustále monitorovať integritu a transparentnosť trhu by mal orgán ESMA podávať správy pravidelne. Orgán ESMA už posudzuje vývoj na trhu a podľa potreby poskytuje odporúčania v oblasti svojej pôsobnosti vo svojej správe o trendoch, rizikách a slabých miestach v súlade s článkom 32 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010⁽²⁵⁾. Súčasťou uvedeného každoročného podávania správ by mala byť analýza európskeho trhu s uhlíkom, ktorá zahŕňa aukcie emisných kvót, obchodovanie na mieste a mimoburzové obchodovanie s emisnými kvótami a ich derivátmi. Táto povinnosť by viedla k zjednodušeniu podávania správ orgánom ESMA a umožnila by porovnávanie medzi trhmi, najmä v dôsledku silných prepojení medzi systémom EU ETS a trhmi s komoditnými derivátmi.

Takáto pravidelná analýza orgánom ESMA by mala monitorovať najmä akúkoľvek volatilitu trhu a vývoj cien, fungovanie aukcií a obchodných operácií na trhoch, likviditu a obchodované objemy, ako aj kategórie a obchodné správanie účastníkov trhu vrátane špekulatívnej činnosti, ktorá významne ovplyvňuje ceny. Jej posúdenia by mali v relevantných prípadoch zahŕňať odporúčania s cieľom zlepšiť integritu a transparentnosť trhu a tiež povinnosti týkajúce sa podávania správ a posilniť prevenciu a odhaľovanie zneužívania trhu a poskytovať pomoc pri udržiavaní riadnych trhov s emisnými kvótami a ich derivátmi. Komisia by mala náležite zohľadniť posúdenia a odporúčania v kontexte výročnej správy o trhu s uhlíkom a podľa potreby v správach, aby sa zabezpečilo lepšie fungovanie trhu s uhlíkom.

⁽²⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 84).

- (73) S cieľom ďalej stimulovať investície potrebné na dekarbonizáciu diaľkového vykurovania a riešiť sociálne aspekty spojené s vysokými cenami energie a vysokou intenzitou emisií skleníkových plynov zo zariadení diaľkového vykurovania v členských štátoch, ktoré majú veľmi vysoký podiel emisií z diaľkového vykurovania v porovnaní s veľkosťou hospodárstva, by prevádzkovatelia by mali mať možnosť požiadať o dodatočné prechodné bezodplatné pridelovanie kvót zariadeniam diaľkového vykurovania, pričom by sa mala investovať dodatočná hodnota bezodplatne pridelených kvót s cieľom výrazne znížiť emisie do roku 2030. Na zabezpečenie uvedeného zníženia by dodatočné prechodné bezodplatné pridelovanie kvót malo byť podmienené realizovanými investíciami a dosiahnutým znížením emisií, ako sa stanoví v plánoch klimateckej neutrality, ktoré prevádzkovatelia vypracujú pre svoje príslušné zariadenia.
- (74) Neočakávané alebo náhle nadmerné zvýšenie cien na trhu s uhlíkom môže negatívne ovplyvniť predvídateľnosť trhu, ktorá je nevyhnutná na plánovanie investícií do dekarbonizácie. Opatrenie uplatňované v prípade nadmerných cenových výkyvov na trhu s obchodovaním s emisijnými kvótami, na ktoré sa vzťahujú kapitoly II a III smernice 2003/87/ES, by sa preto malo dôkladne posilniť, aby sa zlepšila jeho schopnosť reagovať na neodôvodnené cenové výkyvy. Ak je splnená aktivačná podmienka založená na zvýšení priemernej ceny kvót, toto ochranné opatrenie založené na pravidlách by sa malo uplatňovať automaticky, čo by viedlo k uvoľneniu vopred určeného množstva kvót z trhovej stabilizačnej rezervy zriadenej rozhodnutím Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1814⁽²⁶⁾. Aktivačnú podmienku by mala Komisia pozorne monitorovať a zverejňovať každý mesiac s cieľom zlepšiť transparentnosť. S cieľom zabezpečiť riadne obchodovanie formou aukcie s kvótami uvoľnenými z trhovej stabilizačnej rezervy podľa tohto ochranného opatrenia a zlepšiť predvídateľnosť trhu by sa toto opatrenie nemalo opäť uplatňovať aspoň dvanásť mesiacov po skončení predchádzajúceho uvoľnenia kvót na trhu v rámci tohto opatrenia.
- (75) V oznámení Komisie zo 17. septembra 2020 s názvom Ambicióznejšie klimatické ciele pre Európu na rok 2030 – Investícia do klimaticky neutrálnej budúcnosti v prospech našich občanov sa zdôraznila osobitná výzva spočívajúca v znížení emisií v odvetví budov a odvetví cestnej dopravy. Komisia preto oznámila, že ďalšie rozšírenie obchodovania s emisiami by mohlo zahŕňať aj emisie z odvetvia budov a z odvetvia cestnej dopravy, pričom uviedla, že zahrnutie všetkých emisií zo spaľovania paliva by prinieslo významné výhody. Obchodovanie s emisiami by sa malo uplatňovať na palivá používané na spaľovanie v odvetví budov a odvetví cestnej dopravy, ako aj v ďalších odvetviach, ktoré zodpovedajú priemyselným činnostiam, na ktoré sa nevzťahuje príloha I k smernici 2003/87/ES, ako je vykurovanie priemyselných zariadení (ďalej len „odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia“). V prípade uvedených odvetví by sa mal zriadiť samostatný ale paralelný systém obchodovania s emisiami, aby sa zabránilo akémukoľvek narušeniu dobre fungujúceho systému obchodovania s emisiami pre odvetvie stacionárnych zariadení a odvetvie leteckej dopravy. Nový systém sprevádzajú dopĺňajúce politiky, ktoré formujú očakávania účastníkov trhu, pričom sa zameriavajú na tvorbu signálu o cene uhlíka pre celé hospodárstvo a zároveň poskytujú opatrenia na zabránenie neprimeraným vplyvom na ceny. Z predchádzajúcich skúseností vyplýva, že vývoj nového systému si vyžaduje vytvorenie účinného systému monitorovania, nahlasovania a overovania. V záujme zabezpečenia synergií a súladu s existujúcou infraštruktúrou Únie na účely systému EU ETS, je vhodné, aby sa prostredníctvom zmeny smernice 2003/87/ES zaviedol systém obchodovania s emisiami pre odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia.
- (76) S cieľom vytvoriť potrebný vykonávací rámec a poskytnúť primeraný časový rámec na dosiahnutie cieľa na rok 2030 by sa s obchodovaním s emisiami v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach malo začať v roku 2025. Počas prvých rokov by sa od regulovaných subjektov malo vyžadovať, aby disponovali povolením na emisie skleníkových plynov a nahlásili svoje emisie za roky 2024 až 2026. Ustanovenia týkajúce sa vydávania kvót a povinností týkajúcich sa zabezpečenia súladu by mali byť pre uvedené subjekty uplatniteľné od roku 2027. Tento harmonogram by umožnil začať riadne a efektívne obchodovať s emisiami v uvedených odvetviach. Umožnilo by sa tak aj zavedenie opatrení s cieľom zabezpečiť, aby sa v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach začalo realizovať sociálne spravodlivé obchodovanie s emisiami v záujme zmiernenia vplyvu ceny uhlíka na zraniteľné domácnosti a používateľov dopravy.
- (77) Vzhľadom na veľmi vysoký počet malých producentov emisií v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach nie je možné stanoviť regulačný bod na úrovni subjektov, ktoré priamo produkujú skleníkové plyny, ako je to v prípade stacionárnych zariadení a leteckej dopravy. Z dôvodov technickej uskutočniteľnosti a administratívnej efektívnosti je preto vhodnejšie stanoviť regulačný bod v prvých stupňoch dodávateľského reťazca. Činnosťou, ktorou sa aktivuje povinnosť týkajúca sa zabezpečenia súladu v rámci nového systému obchodovania s emisiami, by malo byť uvádzanie palív do daňového voľného obehu, ktoré sa využívajú na spaľovanie v odvetví budov a v odvetví cestnej dopravy, vrátane cestnej prepravy skleníkových plynov na účely ich geologického skladovania, ako aj

⁽²⁶⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1814 zo 6. októbra 2015 o zriadení a prevádzke trhovej stabilizačnej rezervy systému obchodovania s emisijnými kvótami skleníkových plynov v Únii a o zmene smernice 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 264, 9.10.2015, s. 1).

v ďalších odvetviach, ktoré zodpovedajú priemyselným činnostiam, na ktoré sa nevzťahuje príloha I k smernici 2003/87/ES. V záujme zabránenia dvojitému započítaniu by nemali byť zahrnuté palivá uvedené do daňového voľného obehu, ktoré sa používajú pri činnostiach podľa prílohy I k uvedenej smernici.

- (78) V súlade so systémom spotrebnej dane stanoveným smernicou Rady (EÚ) 2020/262 ⁽²⁷⁾ by sa mali s nevyhnutnými úpravami vymedziť regulované subjekty v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach, ako aj regulačný bod, keďže v uvedenej smernici je už stanovený solídny kontrolný systém na účely platenia spotrebných daní, ktorý sa vzťahuje na všetky množstvá palív uvádzaných do daňového voľného obehu. Na konečných spotrebiteľov palív v týchto odvetviach by sa nemali vzťahovať povinnosti podľa smernice 2003/87/ES.
- (79) Na regulované subjekty, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti systému obchodovania s emisiami v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach, by sa mali vzťahovať podobné požiadavky týkajúce sa povolenia na emisie skleníkových plynov, aké sa vzťahujú na prevádzkovateľov stacionárnych zariadení. Je potrebné stanoviť pravidlá týkajúce sa žiadostí o povolenie, podmienok vydávania povolení, obsahu a preskúmania, ako aj akýchkoľvek zmien v súvislosti s regulovaným subjektom. V záujme riadneho fungovania nového systému by mali členské štáty zabezpečiť, aby regulované subjekty, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nového systému obchodovania s emisiami, od začiatku fungovania systému v roku 2025 disponovali platným povolením.
- (80) Vývoj celkového množstva kvót dostupných na účely nového systému obchodovania s emisiami by sa mal riadiť lineárnou trajektóriou tak, aby sa podarilo dosiahnuť cieľ zníženia emisií na rok 2030, a to s prihliadnutím na nákladovo efektívny prínos odvetvia budov a odvetvia cestnej dopravy, ktorý predstavuje 43 % zníženie emisií do roku 2030 v porovnaní s rokom 2005, ako aj na kombinovaný nákladovo efektívny príspevok ďalších odvetví, ktorý predstavuje 42 % zníženie emisií do roku 2030 v porovnaní s rokom 2005. Celkové množstvo kvót by sa malo po prvýkrát stanoviť v roku 2027 s cieľom postupovať po trajektórii začínajúcej sa v roku 2024 na hodnote emisných limitov v roku 2024, ktorá je vypočítaná v súlade s článkom 4 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 ⁽²⁸⁾ na základe referenčných emisií v dotknutých odvetviach za rok 2005 a obdobie rokov 2016 až 2018, ako sa stanovujú podľa článku 4 ods. 3 uvedeného nariadenia. Lineárny redukčný koeficient by sa mal preto stanoviť na 5,10 %. Od roku 2028 by sa malo celkové množstvo kvót stanoviť na základe priemerných nahlásených emisií za roky 2024, 2025 a 2026 a malo by sa znížiť o rovnakú absolútnu ročnú mieru zníženia, aká sa stanovila od roku 2024, čo zodpovedá lineárnemu redukčnému koeficientu predstavujúcemu 5,38 % v porovnaní s porovnateľnou hodnotou uvedenej trajektórie na rok 2025. Ak sú tieto emisie výrazne vyššie ako uvedená hodnota trajektórie a ak takýto rozdiel nie je spôsobený malými rozdielmi v metodikách merania emisií, lineárny redukčný koeficient by sa mal upraviť tak, aby sa v roku 2030 dosiahla požadovaná úroveň zníženia emisií.
- (81) Obchodovanie s kvótami formou aukcie je najjednoduchšou a ekonomicky najefektívnejšou metódou pridelovania emisných kvót a zároveň zabráňuje neočakávaným ziskom. Odvetvie budov, ako aj odvetvie cestnej dopravy čelia len relatívne malému alebo nulovému konkurenčnému tlaku z krajín mimo Únie a nie sú vystavené riziku úniku uhlíka. Kvóty pre odvetvie budov a odvetvie cestnej dopravy by sa preto mali prideľovať len prostredníctvom aukčného obchodovania, pričom sa žiadne z nich nepridelujú bezodplatne.
- (82) V záujme bezproblémového spustenia nového systému obchodovania s emisiami v odvetví budov a s prihliadnutím na potrebu, aby si regulované subjekty zaistovali alebo vopred nakupovali kvóty na účely zmiernenia svojho cenového a likviditného rizika, by sa malo včas vydražiť vyššie množstvo kvót. V roku 2027 by preto mali byť aukčné objemy o 30 % vyššie než celkové množstvo kvót na rok 2027. Táto suma by bola dostatočná na zabezpečenie likvidity, a to ako v prípade poklesu emisií v súlade s potrebami znižovania emisií, tak aj v prípade, že k znižovaniu emisií bude dochádzať len postupne. Podrobné pravidlá týkajúce sa uvedeného predsunutia aukčného objemu by sa mali stanoviť v delegovanom akte týkajúcom sa obchodovania formou aukcie, prijatom podľa článku 10 ods. 4 smernice 2003/87/ES.

⁽²⁷⁾ Smernica Rady (EÚ) 2020/262 z 19. decembra 2019, ktorou sa ustanovuje všeobecný systém spotrebných daní (Ú. v. EÚ L 58, 27.2.2020, s. 4).

⁽²⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26).

- (83) Pravidlá rozdeľovania aukčných podielov majú osobitný význam z hľadiska všetkých príjmov z aukcií, ktoré by vznikli členskými štátmi, a to najmä vzhľadom na potrebu posilniť schopnosť členských štátov riešiť sociálne vplyvy súvisiace so signálom o cene uhlíka v odvetví budov a v odvetví cestnej dopravy. Bez ohľadu na skutočnosť, že uvedené odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia majú veľmi odlišný charakter, je vhodné stanoviť spoločné pravidlo rozdeľovania, podobné pravidlu uplatniteľnému na stacionárne zariadenia. Väčšina kvót by sa mala rozdeliť medzi všetky členské štáty na základe priemerného rozdelenia emisií v cestnej doprave, komerčných a inštitucionálnych budovách a obytných budovách v období rokov 2016 až 2018.
- (84) Zavedenie ceny uhlíka v odvetví budov a odvetví cestnej dopravy by mala sprevádzať účinná sociálna kompenzácia, najmä vzhľadom na existujúce úrovne energetickej chudoby. Približne 34 miliónov Európanov, takmer 6,9 % obyvateľov Únie, uviedlo v prieskume, ktorý sa v roku 2021 realizoval v celej Únii, že si nemôžu dovoliť dostatočne vykurovať svoj domov. V záujme kompenzácie účinnej zo sociálneho hľadiska aj z hľadiska distribúcie by sa od členských štátov malo vyžadovať, aby vynakladali príjmy z aukcií z obchodovania s emisiami v odvetví budov, v odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach na účely súvisiace s klímou a energetikou, ktoré sú už známe v kontexte súčasného systému obchodovania s emisiami, pričom by sa mali uprednostniť činnosti, ktoré môžu prispieť k riešeniu sociálnych aspektov obchodovania s emisiami v odvetví budov, v odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach, alebo na opatrenia doplnené špecificky na riešenie súvisiacich problémov v nových odvetviach vrátane súvisiacich politických opatrení podľa smernice 2012/27/EÚ.

Z nového Sociálno-klimatického fondu zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 ⁽²⁹⁾ sa členskými štátmi poskytnú osobitné finančné prostriedky na podporu najviac postihnutých zraniteľných skupín, najmä domácností trpiacich energetickou alebo dopravnou chudobou. Sociálno-klimatický fond bude slúžiť na podporu spravodlivosti a solidarity medzi členskými štátmi a v rámci nich a zároveň na zmiernenie rizika energetickej a dopravnej chudoby počas transformácie. Bude vychádzať z existujúcich mechanizmov solidarity a dopĺňať ich v súčinnosti s inými výdavkovými programami a fondmi Únie. 50 miliónov kvót zo systému EU ETS podľa článku 10a ods. 8b smernice 2003/87/ES a 150 miliónov kvót z obchodovania s emisiami v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach a príjmy z obchodovania s kvótami formou aukcie týkajúce sa odvetvia budov, odvetvia cestnej dopravy a ďalších odvetví by sa mali do maximálnej výšky 65 000 000 000 EUR použiť na financovanie Sociálno-klimatického fondu vo forme vonkajších pripísaných príjmov na dočasnom a výnimočnom základe, kým sa neuskutočnia diskusie a rokovania o návrhu Komisie z 22. decembra 2021 na rozhodnutie Rady, ktorým sa mení rozhodnutie (EÚ, Euratom) 2020/2053 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie, pokiaľ ide o vytvorenie nového vlastného zdroja založeného na systéme EU ETS v súlade s článkom 311 tretím odsekom ZFEÚ.

Treba stanoviť, že ak sa prijme rozhodnutie v súlade s článkom 311 tretím odsekom ZFEÚ, ktorým sa zavedie takýto nový vlastný zdroj, rovnaké príjmy by sa mali prestať prideľovať externe, keď toto rozhodnutie nadobudne účinnosť. Pokiaľ ide o Sociálno-klimatický fond, v prípade prijatia takéhoto rozhodnutia Komisia vo vhodných prípadoch predloží potrebné návrhy v súlade s článkom 27 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2023/955. Týmto nie je dotknutý výsledok rokovaní o viacročnom finančnom rámci na obdobie po roku 2027.

- (85) Podávanie správ o používaní príjmov z aukcií by sa malo zosúladiť so súčasným podávaním správ zriadeným nariadením (EÚ) 2018/1999.
- (86) Regulované subjekty, na ktoré sa vzťahuje nový systém obchodovania s emisiami, by mali odovzdať kvóty za svoje overené emisie zodpovedajúce množstvu palív, ktoré uviedli do daňového voľného obehu. Kvóty za svoje overené emisie by mali po prvýkrát odovzdať v roku 2027. S cieľom minimalizovať administratívnu záťaž by pri novom systéme obchodovania s emisiami v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach malo byť možné po istých nevyhnutných úpravách uplatňovať viacero pravidiel, ktoré sú uplatniteľné v rámci existujúceho systému obchodovania s emisiami v prípade stacionárnych zariadení a leteckej dopravy. Patria sem najmä pravidlá prenosu, odovzdania a zrušenia kvót, ako aj pravidlá súvisiace s platnosťou kvót, pokutami, príslušnými orgánmi či povinnosťami členských štátov týkajúcimi sa nahlasovania.

⁽²⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060 (pozri stranu 1 tohto úradného vestníka).

- (87) Niektoré členské štáty už majú zavedené vnútroštátne dane z uhlíka uplatňujúce sa na odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia, na ktoré sa vzťahuje príloha III k smernici 2003/87/ES. Do konca roku 2030 by sa preto mala zaviesť dočasná výnimka. Na zaručenie cieľov smernice 2003/87/ES a súdržnosti nového systému obchodovania s emisiami by možnosť uplatňovať túto výnimku mala existovať len vtedy, ak je vnútroštátna sadzba dane vyššia ako priemerná aukčná cena za príslušný rok, a mala by sa uplatňovať len na povinnosť odovzdávania tých regulovaných subjektov, ktoré takúto daň platia. S cieľom zabezpečiť stabilitu a transparentnosť systému by sa vnútroštátna daň vrátane príslušných daňových sadzieb mala oznámiť Komisii do konca lehoty na transpozíciu tejto smernice. Výnimka by nemala mať vplyv na vonkajšie pripísané príjmy určené pre Sociálno-klimatický fond ani, ak sa stanovuje v súlade s článkom 311 tretím odsekom ZFEÚ, na vlastný zdroj založený na príjmoch z obchodovania s emisiami formou aukcie v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach.
- (88) V záujme účinného obchodovania s emisiami v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach by malo byť možné emisie monitorovať s vysokou istotou a primeranými nákladmi. Emisie by sa mali pripisovať regulovaným subjektom na základe množstiev palív uvedených do daňového voľného obehu v kombinácii s emisným faktorom. Regulované subjekty by mali byť schopné spoľahlivo a presne identifikovať a rozlíšiť odvetvia, v ktorých sa dané palivá uvádzajú do daňového voľného obehu, ako aj konečných užívateľov týchto palív, aby sa predišlo nežiaducim účinkom, ako je dvojité zaťaženie. V malom počte prípadov, keď nemožno zabrániť dvojitému započítaniu medzi emisiami v existujúcom systéme EU ETS a novom systéme obchodovania s emisiami pre odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia, alebo keď náklady vznikajú v dôsledku odovzdania kvót za emisie z činností, na ktoré sa nevzťahuje smernica 2003/87/ES, by členské štáty mali použiť takýto príjem na kompenzáciu nevyhnutného dvojitého započítania alebo iných takýchto nákladov mimo odvetvia budov, odvetvia cestnej dopravy a ďalších odvetví v súlade s právom Únie. Preto by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci, aby sa zabezpečili jednotné podmienky na zabránenie dvojitému započítaniu a odovzdaniu kvót v prípade emisií, na ktoré sa nevzťahuje systém obchodovania s emisiami pre odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia, a na poskytovanie finančnej kompenzácie. S cieľom ďalej zmierniť akékoľvek problémy súvisiace s dvojítym započítaním by lehoty na monitorovanie a odovzdanie v novom systéme obchodovania s emisiami mali byť jeden mesiac po lehotách v existujúcom systéme pre stacionárne zariadenia a leteckú dopravu. V záujme získania dostatočných údajov na stanovenie celkového množstva kvót na obdobie rokov 2028 až 2030 by mali regulované subjekty, ktoré na začiatku fungovania systému v roku 2025 disponujú povolením, nahlásiť svoje súvisiace historické emisie za rok 2024.
- (89) Transparentnosť, pokiaľ ide o náklady na uhlík a rozsah, v akom sa prenášajú na spotrebiteľov, má kľúčový význam, aby sa umožnilo rýchle a nákladovo efektívne znižovanie emisií vo všetkých odvetviach hospodárstva. Je to obzvlášť dôležité v systéme obchodovania s emisiami, ktorý je založený na povinnostiach týkajúcich sa vyššej úrovne dodávateľského reťazca. Nový systém obchodovania s emisiami má stimulovať regulované subjekty, aby znižovali obsah uhlíka v palivách, pričom by takéto subjekty nemali dosahovať neprimerané zisky tým, že spotrebiteľov zaťažia vyššími nákladmi na uhlík, ako vznikajú im. Hoci úplné obchodovanie s emisnými kvótami formou aukcie v rámci systému obchodovania s emisiami pre odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia už obmedzuje vznik takýchto neoprávnených ziskov, Komisia by mala monitorovať rozsah, v akom regulované subjekty presúvajú náklady na uhlík, aby sa zabránilo neočakávaným ziskom. Čo sa týka kapitoly IVa, Komisia by mala každoročne predložiť správu, ak je to možné podľa druhu paliva, o priemernej úrovni nákladov na uhlík, ktoré sa preniesli na spotrebiteľov v Únii.
- (90) Je vhodné zaviesť opatrenia na riešenie potenciálneho rizika nadmerného zvýšenia cien, ktoré by v prípade mimoriadne vysokého nárastu cien na začiatku fungovania nového systému obchodovania s emisiami mohli oslabiť pripravenosť domácností a jednotlivcov investovať do znižovania ich emisií skleníkových plynov. Uvedené opatrenia by mali byť doplnkom záruk vyplývajúcich z trhovej stabilizačnej rezervy, ktorá začala fungovať v roku 2019. Hoci trh bude naďalej určovať cenu uhlíka, prostredníctvom automatického mechanizmu fungujúceho na základe určitých pravidiel sa zaktívizujú ochranné opatrenia, vďaka ktorým sa z trhovej stabilizačnej rezervy uvoľnia kvóty len vtedy, ak sa splní jedna alebo viacero konkrétnych aktivačných podmienok založených na zvýšení priemernej ceny kvót. Tento doplnkový mechanizmus by sa mal vyznačovať vysokou schopnosťou reagovať na podnety, a tak riešiť nadmernú volatilitu spôsobenú inými faktormi, ako sú zmenené trhové princípy. Opatrenia by mali byť prispôbené rôznym úrovňam nadmerného zvýšenia cien, z čoho sa budú odvíjať rôzne stupne intervencie. Komisia by mala tieto aktivačné podmienky dôsledne monitorovať a v prípade ich splnenia bezodkladne prijať náležité opatrenia. Týmto by nemali byť dotknuté žiadne sprievodné opatrenia, ktoré by členské štáty mohli prijať na riešenie nepriaznivých sociálnych vplyvov.

- (91) S cieľom posilniť istotu občanov, že cena uhlíka v prvých rokoch nového systému obchodovania s emisiami nepresiahne 45 EUR, je vhodné zahrnúť dodatočný mechanizmus cenovej stability na uvoľnenie kvót z trhovej stabilizačnej rezervy, ak cena uhlíka prekročí túto úroveň. Opatrenie by sa v zásade malo uplatňovať raz za 12 mesiacov. Malo by však byť možné aj opätovne podať žiadosť v rovnakom období 12 mesiacov, ak sa Komisia, ktorej pomáha Výbor pre zmenu klímy, domnieva, že vývoj ceny odôvodňuje ďalšie uvoľnenie kvót. Vzhľadom na cieľ tohto mechanizmu, ktorým je zabezpečenie stability v prvých rokoch nového systému obchodovania s emisiami, by Komisia mala posúdiť jeho fungovanie a to, či by sa mal zachovať aj po roku 2029.
- (92) Ako dodatočný ochranný mechanizmus pred začatím obchodovania s emisiami v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach by sa malo umožniť odložiť uplatňovanie stropu a povinnosti odovzdávania, ak budú veľkoobchodné ceny plynu alebo ropy výnimočne vysoké v porovnaní s historickými trendmi. Mechanizmus by mal byť automatický, čo znamená, že uplatňovanie stropu a povinností odovzdávania sa má odložiť o jeden rok, ak sa dosiahnu konkrétne prahové hodnoty aktivácie týkajúce sa ceny energie. Referenčné ceny by sa mali určiť na základe referenčných zmlúv na veľkoobchodných trhoch s plynom a ropou, ktoré sú okamžite dostupné a najrelevantnejšie pre konečných spotrebiteľov. Mali by sa zväziť samostatné podmienky aktivácie v prípade cien plynu a ropy, keďže ich cenový vývoj sleduje rôzne historické trendy. S cieľom zabezpečiť trhový istotu by Komisia mala dostatočne vopred objasniť uplatňovanie odkladu prostredníctvom oznámenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.
- (93) Komisia by mala monitorovať uplatňovanie režimu obchodovania s emisiami v odvetví budov, v odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach vrátane stupňa cenovej konvergenencie s existujúcim systémom EU ETS, pričom by sa malo v prípade potreby Európskemu parlamentu a Rade navrhnúť preskúmanie s cieľom zlepšiť účinnosť, správu a praktické uplatňovanie obchodovania s emisiami v týchto odvetviach vzhľadom na získané poznatky, ako aj zvýšenú cenovú konvergenciu. Od Komisie by sa malo vyžadovať, aby prvú správu o uvedených záležitostiach predložila dok 1. januára 2028.
- (94) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania článku 3ga ods. 2, článku 3gf ods. 2 a 4, článku 10b ods. 4, článku 12 ods. 3-d) a 3-c), článku 14 ods. 1, článku 30f ods. 3 a 5 a článku 30h ods. 7 smernice 2003/87/ES by sa mali Komisii udeliť vykonávacie právomoci. V záujme zabezpečenia synergií s existujúcim regulačným rámcom by sa malo udelenie vykonávacích právomocí v článkoch 14 a 15 uvedenej smernice rozšíriť tak, aby sa vzťahovali aj odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia. Uvedené vykonávacie právomoci s výnimkou vykonávacích právomocí vo vzťahu k článku 3gf ods. 2 a článku 12 ods. 3-d a 3-c smernice 2003/87/ES by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 ⁽³⁰⁾.
- (95) S cieľom dosiahnuť ciele stanovené v tejto smernici a iných právnych predpisoch Únie, najmä v nariadení (EÚ) 2021/1119, by Únia a jej členské štáty mali pri vykonávaní politík využívať najnovšie vedecké dôkazy. Keď teda Európska vedecká poradná rada pre zmenu klímy poskytuje vedecké poradenstvo a vydáva správy týkajúce sa systému EU ETS, Komisia by mala zohľadniť takéto poradenstvo a správy, najmä pokiaľ ide o potrebu dodatočných politík a opatrení Únie na zabezpečenie súladu s cieľmi nariadenia (EÚ) 2021/1119 a dodatočných politík a opatrení Únie vzhľadom na ambície a environmentálnu integritu globálnych trhových opatrení v oblasti leteckej a námornej dopravy.
- (96) S cieľom uznať prínos príjmov zo systému EU ETS ku klimatickej transformácii by sa malo zaviesť označenie EU ETS. Okrem iných opatrení na zabezpečenie viditeľnosti financovania zo systému EU ETS by členské štáty a Komisia mali zabezpečiť, aby projekty a činnosti podporované prostredníctvom modernizačného fondu a inovačného fondu boli jasne označené ako financované z príjmov zo systému EU ETS, a to prostredníctvom vhodného označenia.

⁽³⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (97) Aby sa dosiahol cieľ, ktorým je klimatická neutralita, stanovený v článku 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1119, by sa na základe legislatívneho návrhu zmeniť uvedené nariadenia mal stanoviť celouňijný cieľ v oblasti klímy na rok 2040. Systém EU ETS by sa mal preskúmať, aby sa prispôbil cieľom Únie v oblasti klímy do roku 2040. V dôsledku toho by Komisia mala do júla 2026 predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu o viacerých aspektoch systému EU ETS a podľa potreby k nej pripojiť legislatívny návrh a posúdenie vplyvu. V súlade s nariadením (EÚ) 2021/1119 by prioritou malo byť priame znižovanie emisií, čo bude musieť sprevádzať zvýšené odstraňovanie uhlíka, aby sa dala dosiahnuť klimatická neutralita. Komisia by preto okrem iných aspektov mala do júla 2026 predložiť Európskemu parlamentu a Rade správu o tom, ako by sa emisie odstránené z atmosféry a bezpečne a trvalo uložené, napríklad priamym zachytávaním vzduchu, mohli potenciálne zahrnúť do obchodovania s emisiami, a to bez kompenzácie potrebného zníženia emisií. Pokiaľ nie všetky fázy životnosti produktu, v ktorom sa zachytáva uhlík, podliehajú stanoveniu cien uhlíka, najmä vo fáze spaľovania odpadu, spoliehanie sa na započítavanie emisií v čase ich uvoľňovania z výrobkov do atmosféry by viedlo k nedostatočnému započítaniu emisií.

S cieľom regulovať zachytávanie uhlíka tak, aby sa znižovali čisté emisie a zabezpečiť, aby všetky emisie boli započítané a zabránilo sa dvojitému započítaniu, a zároveň vytvoriť hospodárske stimuly by Komisia mala do júla 2026 posúdiť, či sa skutočne započítavajú všetky emisie skleníkových plynov, na ktoré sa vzťahuje smernica 2003/87/ES, a či sa skutočne predchádza dvojitému započítaniu. Mala by predovšetkým posúdiť započítavanie emisií skleníkových plynov, ktoré sa považujú za zachytené a využité v produkte iným spôsobom, ako sa uvádza v článku 12 ods. 3b, a zohľadniť nadväzujúce fázy vrátane zneškodňovania a spaľovania odpadu. Komisia by napokon mala Európskemu parlamentu a Rade predložiť správu o uskutočniteľnosti zníženia prahových hodnôt celkového menovitého tepelného príkonu 20 MW pre činnosti uvedené v prílohe I k smernici 2003/87/ES, pričom zohľadní environmentálne prínosy a administratívne zaťaženie.

- (98) Do júla 2026 by Komisia mala takisto posúdiť uskutočniteľnosť začlenenia spaľovní komunálneho odpadu do systému EU ETS a predložiť na túto tému správu Európskemu parlamentu a Rade, a to aj vzhľadom na ich začlenenie od roku 2028, a poskytnúť posúdenie potenciálnej potreby umožniť členskému štátu rozhodnúť o nezapojení sa do systému do konca roka 2030, berúc pritom do úvahy význam všetkých odvetví, ktoré prispievajú k znižovaniu emisií. Začlenením spaľovní komunálneho odpadu do systému EU ETS by sa prispelo k obehovému hospodárstvu podporou recyklácie, opätovného použitia a opravy výrobkov a zároveň by sa prispelo k dekarbonizácii v celom hospodárstve. Začlenením spaľovní komunálneho odpadu by sa posilnili stimuly na udržateľné nakladanie s odpadom v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a vytvorili by sa rovnaké podmienky medzi regiónmi, ktoré zahrnuli spaľovanie komunálneho odpadu do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS.

S cieľom zabrániť odklonu odpadu zo spaľovní komunálneho odpadu na skládky v Únii, ktoré vytvárajú emisie metánu, a zabrániť vývozu odpadu do tretích krajín s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie by mala Komisia vo svojej správe zohľadniť riziko potenciálneho odklonu odpadu k zneškodňovaniu skládkovaním v Únii a vývozom odpadu do tretích krajín. Komisia by mala zohľadniť aj účinky na vnútorný trh, možné narušenia hospodárskej súťaže, environmentálnu integritu, zosúladenie s cieľmi smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES⁽³¹⁾ a spoľahlivosť a presnosť, pokiaľ ide o monitorovanie a výpočet emisií. Vzhľadom na emisie metánu zo skládkovania a s cieľom zabrániť vytváraniu nerovnakých podmienok by Komisia mala posúdiť aj možnosť začlenenia ďalších procesov nakladania s odpadom, ako je skládkovanie, fermentácia, kompostovanie a mechanicko-biologické spracovanie, do systému EU ETS pri posudzovaní uskutočniteľnosti začlenenia spaľovní komunálneho odpadu.

- (99) S cieľom prijímať všeobecne uplatniteľné nelegislatívne akty, ktorými sa dopĺňajú alebo menia určité nepodstatné prvky legislatívneho aktu, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o harmonogram, správu a iné aspekty obchodovania formou aukcie, pravidiel uplatňovania podmienenosti, pravidiel prevádzkovania inovačného fondu, pravidiel fungovania mechanizmu súťažného ponukového konania v súvislosti s rozdielovými zmluvami a rozdielovými zmluvami o uhlíku, požiadavky súvisiace s posudzovaním, či sa skleníkové plyny stali trvalo chemicky viazané v produkte, a rozšírenie činnosti uvedenej v prílohe III smernice 2003/87/ES na iné odvetvia. Okrem toho by sa v záujme zabezpečenia synergií s existujúcim regulačným rámcom mala delegovaná právomoc v súvislosti s článkom 10 ods. 4 smernice 2003/87/ES, pokiaľ ide o harmonogram, správu a iné aspekty obchodovania formou aukcie, rozšíriť tak,

⁽³¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).

aby sa vzťahovala aj na odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva⁽³²⁾. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

- (100) Ustanovenia týkajúce sa existujúceho systému EU ETS a jeho rozšírenia na námornú dopravu by sa mali uplatňovať od roku 2024 v súlade s potrebou naliehavých opatrení v oblasti klímy a s potrebou, aby všetky odvetvia prispievali k znižovaniu emisií nákladovo efektívnym spôsobom. Členské štáty by preto mali transponovať ustanovenia týkajúce sa týchto odvetví do 31. decembra 2023. Lehota na transpozíciu ustanovení týkajúcich sa systému obchodovania s emisiami v prípade odvetvia budov, odvetvia cestnej dopravy a ďalších odvetví by však mala byť stanovená na 30. júna 2024, keďže pravidlá týkajúce sa monitorovania, nahlasovania, overovania a vydávania povolení v prípade týchto odvetví sa uplatňujú od 1. januára 2025 a vyžadujú si dostatočný čas na riadne vykonávanie. S cieľom zaručiť transparentnosť a spoľahlivé nahlasovanie by členské štáty mali výnimočne transponovať povinnosť nahlasovať historické emisie v prípade týchto odvetví do 31. decembra 2023, keďže uvedená povinnosť sa týka emisií za rok 2024. V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 o vysvetľujúcich dokumentoch⁽³³⁾ sa členské štáty zaviazali, že v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripoja jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené.
- (101) Dobre fungujúci, zreformovaný systém EU ETS, ktorého súčasťou je nástroj na stabilizáciu trhu, je pre Úniu kľúčovým prostriedkom na splnenie cieľa celohospodárskeho zníženia čistých emisií skleníkových plynov do roku 2030, cieľa Únie dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050 a cieľa následne dosiahnuť záporné emisie, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2021/1119, ako aj cieľov Parížskej dohody. Cieľom trhovej stabilizačnej rezervy je riešiť nerovnováhu medzi ponukou kvót a dopytom po nich na trhu. V článku 3 rozhodnutia (EÚ) 2015/1814 sa stanovuje, že rezerva sa má preskúmať do troch rokov po začatí jej prevádzky, pričom sa osobitná pozornosť musí venovať percentuálnemu údaju na určenie množstva kvót, ktoré sa majú umiestniť do trhovej stabilizačnej rezervy, prahovej hodnoty pre celkové množstvo kvót v obehu, ktorá určuje príjem kvót, a množstvu kvót, ktoré sa majú uvoľniť z rezervy. Súčasná prahová hodnota určujúca umiestnenie kvót do trhovej stabilizačnej rezervy bola stanovená v roku 2018 pri poslednom preskúmaní systému EU ETS, zatiaľ čo lineárny redukčný koeficient sa touto smernicou zvyšuje. Komisia by preto mala v rámci pravidelného preskúmania fungovania trhovej stabilizačnej rezervy posúdiť aj potrebu prípadnej úpravy uvedenej prahovej hodnoty, a to v súlade s lineárnym koeficientom uvedeným v článku 9 smernice 2003/87/ES.
- (102) Vzhľadom na potrebu vyslať výraznejší investičný signál, pokiaľ ide o nákladovo efektívne znižovanie emisií, a s cieľom posilniť systém EU ETS by sa rozhodnutie (EÚ) 2015/1814 malo zmeniť tak, aby sa zvýšila percentuálna miera slúžiaca na určovanie množstva kvót, ktoré sa majú každoročne umiestniť do trhovej stabilizačnej rezervy. Okrem toho v prípade nižších úrovní celkového množstva kvót v obehu by sa mal príjem rovnať rozdielu medzi celkovým množstvom kvót v obehu a prahovou hodnotou, ktorá určuje príjem kvót. Zabránilo by sa tak značnej neistote v aukčných objemoch, ku ktorej dochádza vtedy, keď sa celkové množstvo kvót v obehu blíži k prahovej hodnote, a zároveň by sa tak zabezpečilo, aby nadbytok dosahoval objemovú kapacitu, v rámci ktorej sa trh s uhlíkom považuje za vyvážené fungujúci.
- (103) Okrem toho s cieľom zabezpečiť predvídateľnosť úrovne kvót, ktoré zostanú v trhovej stabilizačnej rezerve po zániku platnosti kvót, by už strata platnosti kvót v rezerve nemala závisieť od aukčných objemov z predchádzajúceho roka. Množstvo kvót v rezerve by sa preto malo stanoviť na úrovni 400 miliónov, čo v prípade hodnoty celkového množstva kvót v obehu zodpovedá nižšej prahovej hodnote.

⁽³²⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

⁽³³⁾ Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14.

- (104) Z analýzy posúdenia vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom pripojeným k návrhu tejto smernice, takisto vyplynulo, že do celkového množstva kvót v obehu by sa mal premietnuť čistý dopyt zo strany odvetvia leteckej dopravy. Keďže kvóty pre leteckú dopravu sa môžu využívať rovnakým spôsobom ako všeobecné kvóty, zahrnutím leteckej dopravy do rezervy by sa navyše dosiahla jej vyššia presnosť, a teda by bol zároveň k dispozícii lepší nástroj na zabezpečenie stability trhu. Pri výpočte celkového množstva kvót v obehu by sa malo prihliadať aj na emisie z leteckej dopravy a kvóty vydané v súvislosti s leteckou dopravou počnúc rokom nasledujúcim po nadobudnutí účinnosti tejto smernice.
- (105) Na účely objasnenia výpočtu celkového množstva kvót v obehu by sa v rozhodnutí (EÚ) 2015/1814 malo uvádzať, že do ponuky kvót sú zahrnuté iba vydané kvóty, ktoré nie sú umiestnené do trhovej stabilizačnej rezervy. Vo vzorci by sa už okrem toho od ponuky kvót nemalo odpočítavať množstvo kvót v trhovej stabilizačnej rezerve. Táto zmena by nemala významný vplyv na výsledok výpočtu celkového množstva kvót v obehu vrátane vplyvu na predchádzajúce výpočty celkového množstva kvót v obehu alebo na rezervu.
- (106) S cieľom zmierniť riziko nerovnováhy medzi ponukou a dopytom v súvislosti so začatím obchodovania s emisiami v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach, ako aj zabezpečiť vyššiu odolnosť tohto obchodovania voči trhovým otrasom, by sa na uvedené odvetvia mal uplatňovať mechanizmus trhovej stabilizačnej rezervy fungujúci na základe určitých pravidiel. V záujme zabezpečenia fungovania tejto rezervy už od samotného spustenia systému by táto rezerva mala disponovať počiatočnými prostriedkami v podobe 600 miliónov kvót na obchodovanie s emisiami v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach. Počiatočné dolné a horné prahové hodnoty, ktoré slúžia na aktivizáciu uvoľnenia kvót z rezervy alebo ich príjmu do rezervy, by mali podliehať všeobecnej doložke o preskúmaní. Iné prvky, ako napríklad zverejnenie celkového množstva kvót v obehu alebo množstva kvót uvoľnených alebo umiestnených do rezervy, by sa mali riadiť pravidlami týkajúcimi sa rezervy pre iné odvetvia.
- (107) Keďže ciele tejto smernice, konkrétne podporovať znižovanie emisií skleníkových plynov nákladovo efektívnym a ekonomicky účinným spôsobom v súlade s cieľom celohospodárskeho zníženia čistých emisií skleníkových plynov do roku 2030 prostredníctvom rozšíreného a zmeneného trhového mechanizmu pre celú Úniu, nemožno uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov ich rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (108) Smernica 2003/87/ES a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814 by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Zmeny smernice 2003/87/ES

Smernica 2003/87/ES sa mení takto:

1. V článku 1 sa druhý odsek nahrádza takto:

„Táto smernica zároveň stanovuje väčšie zníženie emisií skleníkových plynov s cieľom prispieť k takým úrovniam zníženia, ktoré sa z vedeckého hľadiska považujú za nevyhnutné na zabránenie nebezpečnej zmeny klímy. Prispieva k plneniu zámeru Únie dosiahnuť klimatickú neutralitu a jej klimatických cieľov stanovených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 (*), a tým aj k dosiahnutiu cieľov Parížskej dohody (**).

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).

(**) Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4.“

2. V článku 2 sa odseky 1 a 2 nahrádzajú takto:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na činnosti uvedené v prílohách I a III a na skleníkové plyny uvedené v prílohe II. Ak zariadenie, ktoré je zahrnuté do rozsahu pôsobnosti systému EU ETS z dôvodu prevádzky spaľovacích jednotiek s celkovým menovitým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW, zmení svoje výrobné procesy s cieľom znížiť svoje emisie skleníkových plynov a už nespĺňa uvedenú prahovú hodnotu, členský štát, v ktorom sa uvedené zariadenie nachádza, poskytne prevádzkovateľovi možnosti, aby po zmene svojich výrobných procesov zostal v rozsahu pôsobnosti systému EU ETS do konca súčasného a nasledujúceho päťročného obdobia uvedeného v článku 11 ods. 1 druhom pododseku. Prevádzkovateľ tohto zariadenia môže rozhodnúť, že zariadenie zostane v rozsahu pôsobnosti systému EU ETS len do konca súčasného päťročného obdobia alebo aj nasledujúceho päťročného obdobia, a to po zmene jeho výrobných procesov. Dotknutý členský štát oznámi Komisii zmeny v porovnaní so zoznamom predloženým Komisii podľa článku 11 ods. 1.

2. Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek požiadavky podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ (*).

(*) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).“

3. Článok 3 sa mení takto:

a) písmeno b) sa nahrádza takto:

„b) „emisie“ je uvoľňovanie skleníkových plynov zo zdrojov v zariadení alebo uvoľňovanie plynov z lietadla vykonávajúceho leteckú činnosť uvedenú v prílohe I alebo z lodí vykonávajúcich činnosť námornej dopravy uvedenú v prílohe I, pričom ide o plyny špecifikované v súvislosti s danou činnosťou, alebo uvoľňovanie skleníkových plynov zodpovedajúcich činnosti uvedenej v prílohe III;“

b) písmeno d) sa nahrádza takto:

„d) „povolenie na emisie skleníkových plynov“ je povolenie vydané v súlade s článkami 5, 6 a 30b;“

c) písmeno u) sa vypúšťa;

d) dopĺňajú sa tieto písmená:

„w) „lodná spoločnosť“ je vlastník lode alebo akákoľvek iná organizácia či osoba, ako je správca alebo nájomca lode, ktorá prevzala zodpovednosť za prevádzku lode od vlastníka lode a ktorá prijatím tejto zodpovednosti súhlasila s prevzatím všetkých povinností a zodpovedností vyplývajúcich z Medzinárodného kódexu pre bezpečné riadenie lodí a prevenciu znečisťovania, ktoré sa uvádzajú v prílohe I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 336/2006 (*);

x) „plavba“ je plavba v zmysle vymedzenia v článku 3 písm. c) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/757 (**);

y) „riadiaci orgán vo vzťahu k lodnej spoločnosti“ je orgán zodpovedný za správu systému EU ETS v súvislosti s lodnou spoločnosťou v súlade s článkom 3gf;

z) „prístav zastavenia“ je prístav, v ktorom sa loď zastaví na nakládku alebo vykládku nákladu alebo na nalodenie alebo vylodenie cestujúcich, alebo prístav, v ktorom sa príbrežná loď zastaví, aby uvoľnila posádku; zastávky výhradne na účely doplnenia paliva, zásob, odpočinku posádky lode, ktorá nie je príbrežná loď, zastávky v suchom doku alebo na opravy lode, jej vybavenia alebo na opravy lode aj vybavenia, zastávky v prístave, ak loď potrebuje pomoc alebo je v núdzovej situácii, transfery z lode na loď vykonávané mimo prístavov, zastávky s výlučným cieľom nájsť útočisko pred nepriaznivým počasím alebo zastávky potrebné v rámci pátracích a záchranných akcií a zastávky kontajnerových lodí v susednom prístave na prekládku kontajnerov uvedených v zozname vo vykonávacom akte prijatom podľa článku 3ga ods. 2 sú z toho vylúčené;

- aa) „osobná výletná loď“ je osobná loď, ktorá nemá žiadnu nákladnú palubu a je určená výlučne na komerčnú prepravu cestujúcich v ubytovacích zariadeniach počas plavby na mori;
- ab) „rozdielová zmluva“ je zmluva medzi Komisiou a výrobcom produktu s nízkymi alebo nulovými emisiami uhlíka vybraným prostredníctvom mechanizmu súťažného ponukového konania, ako je napríklad aukcia, a na základe ktorej sa výrobcovi poskytuje podpora z inovačného fondu pokrývajúca rozdiel medzi víťaznou cenou, tiež známou ako realizačná cena, na jednej strane a referenčnou cenou odvodenou od ceny vyrobeného produktu s nízkymi alebo nulovými emisiami uhlíka, trhovej ceny blízkej náhrady alebo kombinácie oboch týchto cien, na druhej strane;
- ac) „rozdielová zmluva v oblasti uhlíka“ je zmluva medzi Komisiou a výrobcom produktu s nízkymi alebo nulovými emisiami uhlíka vybraným prostredníctvom mechanizmu súťažného ponukového konania, ako je napríklad aukcia, a na základe ktorej sa výrobcovi poskytuje podpora z inovačného fondu, ktorá pokrýva rozdiel medzi víťaznou cenou, tiež známou ako realizačná cena na jednej strane a referenčnou cenou odvodenou od priemernej ceny kvót, na druhej strane;
- ad) „zmluva o pevnej prémii“ je zmluva medzi Komisiou a výrobcom produktu s nízkymi alebo nulovými emisiami uhlíka vybraným prostredníctvom mechanizmu súťažného ponukového konania, ako je napríklad aukcia, a na základe ktorej sa výrobcovi poskytuje podpora vo forme pevne stanovenej sumy na jednotku vyrobeného produktu;
- ae) „regulovaný subjekt“ na účely kapitoly IVa je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba okrem akéhokoľvek konečného spotrebiteľa palív, ktorá vykonáva činnosť uvedenú v prílohe III a ktorá patrí do jednej z týchto kategórií:
 - i) ak dané palivo prechádza daňovým skladom vymedzeným v článku 3 bode 11 smernice Rady (EÚ) 2020/262 (***), oprávnený prevádzkovateľ daňového skladu v zmysle článku 3 bodu 1 uvedenej smernice, ktorý je povinný zaplatiť spotrebnú daň, ktorá mu vznikla podľa článku 7 uvedenej smernice;
 - ii) ak sa neuplatňuje bod i) tohto bodu, akákoľvek iná osoba povinná zaplatiť spotrebnú daň, ktorá jej vznikla podľa článku 7 smernice (EÚ) 2020/262 alebo článku 21 ods. 5 prvého pododseku smernice Rady 2003/96/ES (****), pokiaľ ide o palivá, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa tejto smernice;
 - iii) ak sa neuplatňujú body i) a ii) tohto bodu, akákoľvek iná osoba, ktorú musia zaregistrovať relevantné príslušné orgány členského štátu na účely povinnosti zaplataenia spotrebnej dane, vrátane akejkoľvek osoby oslobodenej od platenia spotrebnej dane, ako sa uvádza v článku 21 ods. 5 štvrtom pododseku smernice 2003/96/ES;
 - iv) ak sa neuplatňujú body i), ii) a iii), alebo ak je za zaplataenie tej istej spotrebnej dane spoločne a nerozdielne zodpovedných niekoľko osôb, akákoľvek iná osoba určená členským štátom;
- af) „palivo“ na účely kapitoly IVa tejto smernice je každý energetický výrobok uvedený v článku 2 ods. 1 smernice 2003/96/ES vrátane palív uvedených v tabuľke A a tabuľke C prílohy I k uvedenej smernici, ako aj akýkoľvek iný produkt zamýšľaný na použitie, ponúkaný na predaj alebo používaný ako motorové palivo alebo vykurovacie palivo, ako sa uvádza v článku 2 ods. 3 uvedenej smernice, a to aj na výrobu elektrickej energie;
- ag) „uvedenie do daňového voľného obehu“ na účely kapitoly IVa tejto smernice znamená uvedenie do daňového voľného obehu v zmysle článku 6 ods. 3 smernice (EÚ) 2020/262;
- ah) „cena plynu TTF“ na účely kapitoly IVa je cena jednomesačnej futures zmluvy na plyn dohodnutá vo virtuálnom obchodnom uzle Titel Transfer Facility (TTF), ktorý prevádzkuje spoločnosť Gasunie Transport Services B.V.;

- ai) „cena ropy Brent“ na účely kapitoly IVa je cena jednomesačnej futures zmluvy na ropu používaná ako referenčná cena na nákup ropy.

- (*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 336/2006 z 15. februára 2006 o vykonávaní Medzinárodného kódexu pre bezpečnostný manažment v rámci Spoločenstva a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 3051/95 (Ú. v. EÚ L 64, 4.3.2006, s. 1).
- (**) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/757 z 29. apríla 2015 o monitorovaní, nahlasovaní a overovaní emisií oxidu uhličitého z námornej dopravy a o zmene smernice 2009/16/ES (Ú. v. EÚ L 123, 19.5.2015, s. 55).
- (***) Smernica Rady (EÚ) 2020/262 z 19. decembra 2019, ktorou sa ustanovuje všeobecný systém spotrebných daní (Ú. v. EÚ L 58, 27.2.2020, s. 4).
- (****) Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca Spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (Ú. v. EÚ L 283, 31.10.2003, s. 51).“

4. Názov kapitoly II sa nahrádza takto:

„Letecká a námorná doprava“

5. Článok 3a sa nahrádza takto:

„Článok 3a

Rozsah pôsobnosti

Články 3b až 3g sa uplatňujú na pridelovanie a vydávanie kvót v súvislosti s činnosťami leteckej dopravy uvedenými v prílohe I. Články 3ga až 3gg sa uplatňujú v súvislosti s činnosťami námornej dopravy uvedenými v prílohe I.“

6. Článok 3g sa nahrádza takto:

„Článok 3g

Plány monitorovania a podávania správ

Riadiaci členský štát zabezpečí, aby každý prevádzkovateľ lietadla predložil príslušnému orgánu v danom členskom štáte plán monitorovania, v ktorom sa stanovujú opatrenia na monitorovanie emisií a podávanie správ o nich, a aby boli tieto plány schválené príslušným orgánom v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 14.“

7. Vkladajú sa tieto články:

„Článok 3ga

Rozsah uplatňovania na činnosti námornej dopravy

1. Pridelovanie kvót a uplatňovanie požiadaviek týkajúcich sa ich odovzdávania v súvislosti s činnosťami námornej dopravy sa vzťahuje na päťdesiat percent (50 %) emisií z lodí vykonávajúcich plavby, ktoré odchádzajú z prístavu zastavenia podliehajúceho právomoci členského štátu a prichádzajú do prístavu zastavenia mimo právomoci členského štátu, na päťdesiat percent (50 %) emisií z lodí vykonávajúcich plavby, ktoré odchádzajú z prístavu zastavenia mimo právomoci členského štátu a prichádzajú do prístavu zastavenia podliehajúceho právomoci členského štátu, sto percent (100 %) emisií z lodí vykonávajúcich plavby, ktoré odchádzajú z prístavu zastavenia podliehajúceho právomoci členského štátu a prichádzajú do prístavu zastavenia podliehajúceho právomoci členského štátu, a sto percent (100 %) emisií z lodí v prístave zastavenia podliehajúceho právomoci členského štátu.

2. Komisia do 31. decembra 2023 prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví zoznam susedných prístavov na prekládku kontajnerov a následne uvedený zoznam aktualizuje každé dva roky do 31. decembra.

V uvedených vykonávacích aktoch sa uvedie prístav ako susedný prístav na prekládku kontajnerov, ak podiel prekládky kontajnerov meraný v jednotkách zodpovedajúcich kontajneru s dĺžkou 20 stôp presahuje 65 % celkového objemu kontajnerovej dopravy v danom prístave v poslednom dvanásťmesačnom období, za ktoré sú k dispozícii príslušné údaje, a ak sa tento prístav nachádza mimo Únie, ale menej ako 300 námorných míľ od prístavu podliehajúceho právomoci členského štátu. Na účely tohto odseku sa kontajnery považujú za prekladané, ak sa vykladajú z lode do prístavu výlučne na účely naloženia na inú loď. Zoznam stanovený Komisiou podľa prvého pododseku nezahŕňa

prístavy nachádzajúce sa v tretej krajine, v prípade ktorých táto tretia krajina účinne uplatňuje opatrenia rovnocenné s touto smernicou.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 22a ods. 2.

3. Články 9, 9a a 10 sa uplatňujú na činnosti námornej dopravy rovnakým spôsobom, ako sa uplatňujú na iné činnosti, na ktoré sa vzťahuje systém EU ETS, pričom sa v súvislosti s článkom 10 uplatňuje táto výnimka.

Do 31. decembra 2030 sa určitý podiel kvót prideli členským štátom s pomerom lodných spoločností, za ktoré by zodpovedali podľa článku 3gf v porovnaní s ich počtom obyvateľov v roku 2020 a na základe údajov dostupných za roky 2018 až 2020, ktorý presahuje 15 lodných spoločností na milión obyvateľov. Množstvo kvót zodpovedá 3,5 % z dodatočného množstva kvót v dôsledku zvýšenia stropu pre námornú dopravu uvedeného v článku 9 ods. 3 v príslušnom roku. Pre roky 2024 a 2025 sa množstvo kvót navyše vynásobí percentuálnymi podielmi uplatniteľnými na príslušný rok podľa článku 3gb prvého odseku písm. a) a b). Príjmy z obchodovania s uvedeným podielom kvót formou aukcie by sa mali použiť na účely uvedené v článku 10 ods. 3 prvom pododseku písm. g), pokiaľ ide o námorné odvetvie, a v písmenách f) a i). 50 % množstva kvót sa rozdelí medzi príslušné členské štáty na základe podielu lodných spoločností, za ktoré zodpovedajú, a zvyšok sa medzi ne rozdelí rovnakým dielom.

Článok 3gb

Postupné zavádzanie požiadaviek týkajúcich sa námornej dopravy

Lodné spoločnosti sú povinné odovzdávať kvóty podľa tohto harmonogramu:

- a) 40 % overených emisií nahlásených za rok 2024, na ktoré by sa vzťahovali požiadavky týkajúce sa odovzdávania kvót v súlade s článkom 12;
- b) 70 % overených emisií nahlásených za rok 2025, na ktoré by sa vzťahovali požiadavky týkajúce sa odovzdávania kvót v súlade s článkom 12;
- c) 100 % overených emisií nahlásených za rok 2026 a každý ďalší rok v súlade s článkom 12.

Ak sa v porovnaní s overenými emisiami z námornej dopravy za roky 2024 a 2025 odovzdá menej kvót, po stanovení rozdielu medzi overenými emisiami a odovzdanými kvótami za každý rok sa množstvo kvót zodpovedajúce uvedenému rozdielu, namiesto vydraženia formou aukcie podľa článku 10, zruší.

Článok 3gc

Ustanovenia o prevode nákladov súvisiacich so systémom EU ETS z lodnej spoločnosti na iný subjekt

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby v prípade, že konečnú zodpovednosť za nákup paliva alebo prevádzku lode alebo oboje prevezme podľa zmluvného dojednania iný subjekt ako lodná spoločnosť, mala lodná spoločnosť nárok na náhradu nákladov zo strany tohto subjektu vyplývajúci z odovzdania kvót.

„Prevádzka lode“ na účely tohto článku znamená určenie prepravovaného nákladu alebo trasy a rýchlosti lode. Lodná spoločnosť zostáva subjektom zodpovedným za odovzdávanie kvót, ako sa vyžaduje v článkoch 3gb a 12, a za celkové dodržiavanie ustanovení vnútroštátneho práva, ktorými sa transponuje táto smernica. Členské štáty zabezpečia, aby lodné spoločnosti, za ktoré zodpovedajú, plnili povinnosti odovzdať kvóty podľa článkov 3gb a 12 bez ohľadu na nárok takýchto lodných spoločností na náhradu nákladov vyplývajúcich z odovzdania zo strany komerčných prevádzkovateľov.

Článok 3gd

Monitorovanie a nahlasovanie emisií z námornej dopravy

Pokiaľ ide o emisie z činností námornej dopravy uvedených v prílohe I k tejto smernici, riadiaci orgán vo vzťahu k lodnej spoločnosti zabezpečí, aby lodná spoločnosť, za ktorú nesie zodpovednosť, počas obdobia nahlasovania monitorovala a nahlasovala príslušné parametre a predkladala mu údaje o súhrnných emisiách na úrovni spoločnosti v súlade s kapitolou II nariadenia (EÚ) 2015/757.

Článok 3ge

Pravidlá overovania a akreditácie pre emisie z námornej dopravy

Riadiaci orgán vo vzťahu k lodnej spoločnosti zabezpečí, aby sa nahlasovanie údajov o súhrnných emisiách na úrovni lodnej spoločnosti, ktoré predložila lodná spoločnosť podľa článku 3gd tejto smernice, overilo v súlade s pravidlami overovania a akreditácie uvedenými v kapitole III nariadenia (EÚ) 2015/757.

Článok 3gf

Riadiaci orgán vo vzťahu k lodnej spoločnosti

1. Riadiacim orgánom vo vzťahu k lodnej spoločnosti je:
 - a) v prípade lodnej spoločnosti registrovanej v členskom štáte, členský štát, v ktorom je daná lodná spoločnosť zaregistrovaná;
 - b) v prípade lodnej spoločnosti, ktorá nie je zaregistrovaná v členskom štáte, členský štát s najvyšším odhadovaným počtom zastavení v prístavoch v rámci plavieb, ktoré vykonala daná lodná spoločnosť za predchádzajúce štyri monitorované roky a ktoré patria do rozsahu pôsobnosti stanoveného v článku 3ga;
 - c) v prípade lodnej spoločnosti, ktorá nie je zaregistrovaná v členskom štáte a ktorá v predchádzajúcich štyroch monitorovaných rokoch nevykonávala žiadnu plavbu patriacu do rozsahu pôsobnosti stanoveného v článku 3ga, členský štát, v ktorom loď lodnej spoločnosti začala alebo ukončila svoju prvú plavbu patriacu do rozsahu pôsobnosti stanoveného v uvedenom článku.
2. Na základe najlepších dostupných informácií Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví:
 - a) do 1. februára 2024 zoznam lodných spoločností, ktoré vykonávali činnosť námornej dopravy uvedenú v prílohe I patriacu do rozsahu pôsobnosti stanoveného v článku 3ga k 1. januáru 2024 alebo s účinnosťou od 1. januára 2024, a to s uvedením riadiaceho orgánu vo vzťahu k lodnej spoločnosti v súlade s odsekom 1 tohto článku;
 - b) do 1. februára 2026 a potom každé dva roky aktualizovaný zoznam s cieľom prideliť lodné spoločnosti zaregistrované v členskom štáte inému riadiacemu orgánu vo vzťahu k lodnej spoločnosti, ak zmenili členský štát registrácie v rámci Únie v súlade s odsekom 1 písm. a) tohto článku, alebo s cieľom zahrnúť doň lodné spoločnosti, ktoré následne vykonávali činnosť námornej dopravy stanovenú v prílohe I patriacu do rozsahu pôsobnosti stanoveného v článku 3ga v súlade s odsekom 1 písm. c) tohto článku; a
 - c) do 1. februára 2028 a potom každé štyri roky aktualizovaný zoznam s cieľom prideliť lodné spoločnosti, ktoré nie sú registrované v členskom štáte, inému riadiacemu orgánu vo vzťahu k lodnej spoločnosti v súlade s odsekom 1 písm. b) tohto článku.
3. Riadiaci orgán vo vzťahu k lodnej spoločnosti, ktorý je podľa zoznamu stanoveného podľa odseku 2 zodpovedný za lodnú spoločnosť, si ponecháva túto zodpovednosť bez ohľadu na následné zmeny v činnosti lodnej spoločnosti alebo jej v registrácii, až kým sa tieto zmeny neodzrkadlia v aktualizovanom zozname.
4. Komisia prijme vykonávacie akty s cieľom stanoviť podrobné pravidlá týkajúce sa správy lodných spoločností riadiacimi orgánmi vo vzťahu k lodnej spoločnosti podľa tejto smernice. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 22a ods. 2.

Článok 3gg

Podávanie správ a preskúmanie

1. Ak Medzinárodná námorná organizácia (ďalej len „IMO“) prijme globálne trhové opatrenie na zníženie emisií skleníkových plynov z námornej dopravy, Komisia preskúma túto smernicu s prihliadnutím na uvedené prijaté opatrenie.

Na uvedený účel Komisia predloží správu Európskemu parlamentu a Rade do 18 mesiacov od prijatia takéhoto globálneho trhového opatrenia a predtým, ako sa začne uplatňovať. V tejto správe Komisia preskúma globálne trhové opatrenie, pokiaľ ide o:

- a) jeho ambície vzhľadom na ciele Parížskej dohody;
- b) jeho celkovú environmentálnu integritu, a to aj v porovnaní s ustanoveniami tejto smernice, ktoré sa vzťahujú na námornú dopravu; a
- c) akúkoľvek otázku týkajúcu sa súladu medzi systémom EU ETS a týmto opatrením.

V prípade potreby môže Komisia k správe uvedenej v druhom pododseku tohto odseku pripojiť legislatívny návrh na zmenu tejto smernice spôsobom, ktorý je v súlade s cieľom Únie v oblasti klímy do roku 2030 a s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu stanovenú v nariadení (EÚ) 2021/1119, a s cieľom zachovať environmentálnu integritu a účinnosť opatrení Únie v oblasti klímy, aby sa zabezpečil súlad medzi vykonávaním globálneho trhového opatrenia a systémom EU ETS a zároveň sa zabránilo akémukoľvek výraznému dvojitému zaťaženiu.

2. Ak IMO do roku 2028 neprijme globálne trhové opatrenie na zníženie emisií skleníkových plynov z námornej dopravy v súlade s cieľmi Parížskej dohody a aspoň na úroveň porovnateľnú s úrovňou vyplývajúcou z opatrení Únie prijatých podľa tejto smernice, Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej preskúma potrebu uplatňovať požiadavky týkajúce sa pridelovania a odovzdávania kvót v súvislosti s viac ako 50 % emisií z lodí vykonávajúcich plavby medzi prístavom zastavenia podliehajúcim právomoci členského štátu a prístavom zastavenia mimo právomoci členského štátu, a to vzhľadom na ciele Parížskej dohody. V tejto správe Komisia posúdi najmä pokrok na úrovni IMO a preskúma, či má niektorá tretia krajina trhové opatrenie rovnocenné s touto smernicou, a posúdi riziko zvýšenia praktík zameraných na vyhýbanie sa povinnostiam, a to aj prechodom na iné druhy dopravy alebo presunom prístavných uzlov do prístavov mimo Únie.

V prípade potreby je k správe uvedenej v prvom pododseku pripojený legislatívny návrh na zmenu tejto smernice.

3. Komisia monitoruje vykonávanie tejto kapitoly v súvislosti s námornou dopravou, najmä s cieľom odhaliť správanie zamerané na vyhýbanie sa povinnostiam s cieľom zabrániť takémuto správaniu v počiatočnom štádiu, vrátane zohľadnenia najvzdialenejších regiónov, a každé dva roky podáva správy od roku 2024 o vykonávaní tejto kapitoly v súvislosti s námornou dopravou a potenciálnych trendoch týkajúcich sa lodných spoločností, ktoré sa snažia obísť požiadavky tejto smernice. Komisia monitoruje aj vplyvy týkajúce sa okrem iného možného zvýšenia nákladov na dopravu, narušenia trhu a zmien v prístavnej doprave, ako sú úniky v prístavoch a presuny centier prekládky, celkovej konkurencieschopnosti námorného odvetvia v členských štátoch, a najmä vplyvov na tie služby lodnej dopravy, ktoré predstavujú základné služby územnej kontinuity. Vo vhodných prípadoch Komisia navrhne opatrenia na zabezpečenie účinného vykonávania tejto kapitoly v súvislosti s námornou dopravou, najmä opatrenia na riešenie týchto trendov týkajúcich sa lodných spoločností, ktoré sa snažia obísť požiadavky tejto smernice.

4. Komisia najneskôr do 30. septembra 2028 posúdi vhodnosť predĺženia uplatňovania článku 3ga ods. 3 druhého pododseku na obdobie po 31. decembri 2030 a vo vhodných prípadoch predloží na tento účel legislatívny návrh.

5. Komisia najneskôr do 31. decembra 2026 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej preskúma uskutočniteľnosť a hospodárske, environmentálne a sociálne vplyvy začlenenia emisií z lodí, vrátane príbrežných lodí, s hrubou priestornosťou menšou ako 5 000 ton, ale nie menšou ako 400 ton, do tejto smernice, vychádzajúc pritom najmä z analýzy priloženej k preskúmaniu nariadenia (EÚ) 2015/757, ktoré sa má uskutočniť do 31. decembra 2024.

V uvedenej správe sa posúdia aj prepojenia medzi touto smernicou a nariadením (EÚ) 2015/757 a využijú sa skúsenosti získané z jej uplatňovania. V uvedenej správe Komisia preskúma aj to, ako sa môže touto smernicou čo najlepšie zohľadniť využívanie lodných palív z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkových zdrojov, a to na základe životného cyklu. Vo vhodných prípadoch sa k správe môžu pripojiť legislatívne návrhy.“

8. Článok 3h sa nahrádza takto:

„Článok 3h

Rozsah pôsobnosti

Ustanovenia tejto kapitoly sa vzťahujú na povolenia na emisie skleníkových plynov a na pridelenie a vydávanie kvót v súvislosti s činnosťami uvedenými v prílohe I, ktoré sú iné ako činnosti leteckej a činnosti námornej dopravy.“

9. V článku 6 ods. 2 sa písmeno e) nahrádza takto:

„e) záväzok odovzdať kvóty v množstve rovnajúcom sa celkovým emisiám zariadenia v každom kalendárnom roku, ktoré sa overili v súlade s článkom 15, v lehote stanovenej v článku 12 ods. 3.“

10. Článok 8 sa nahrádza takto:

„Článok 8

Koordinácia so smernicou 2010/75/EÚ

Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že ak zariadenia vykonávajú činnosti uvedené v prílohe I k smernici 2010/75/EÚ, podmienky a postup na vydanie povolenia na emisie skleníkových plynov sa skoordinujú s tými, ktoré na vydanie povolenia stanovuje uvedená smernica. Požiadavky stanovené v článkoch 5, 6 a 7 tejto smernice možno zahrnúť do postupov stanovených smernicou 2010/75/EÚ.

Komisia preskúma účinnosť synergii so smernicou 2010/75/EÚ. Povolenia relevantné z hľadiska životného prostredia a klímy sa koordinujú s cieľom zabezpečiť účinné a rýchlejšie vykonávanie opatrení potrebných na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky. Komisia môže predložiť správu Európskemu parlamentu a Rade v súvislosti s každým budúcim preskúmaním tejto smernice.“

11. V článku 9 sa dopĺňajú tieto odseky:

„V roku 2024 sa zníži celouijné množstvo kvót o 90 miliónov kvót. V roku 2026 sa celouijné množstvo kvót zníži o 27 miliónov kvót. V roku 2024 sa celouijné množstvo kvót zvýši o 78,4 miliónov kvót pre námornú dopravu. Lineárny koeficient predstavuje 4,3 % od roku 2024 do roku 2027 a 4,4 % od roku 2028. Lineárny koeficient sa uplatňuje aj na kvóty zodpovedajúce priemerným emisiám z námornej dopravy nahláseným v súlade s nariadením (EÚ) 2015/757 za roky 2018 a 2019, ktoré sú uvedené v článku 3ga tejto smernice. Komisia zverejní celouijné množstvo kvót 6. septembra 2023.

Od 1. januára 2026 a 1. januára 2027 sa množstvo kvót zvýši, aby sa zohľadnilo pokrytie iných emisií skleníkových plynov než emisií CO₂ z činností námornej dopravy a pokrytie emisií z pobrežných plavidiel na základe ich emisií za posledný rok, za ktorý sú k dispozícii údaje. Bez ohľadu na článok 10 ods. 1 sa kvóty vyplývajúce z tohto zvýšenia sprístupnia na účely podpory inovácií v súlade s článkom 10a ods. 8.“

12. Článok 10 sa mení takto:

- a) v odseku 1 sa tretí pododsek nahrádza takto:

„2 % celkového množstva kvót v období rokov 2021 až 2030 sa vydražia formou aukcie s cieľom vytvoriť fond na zlepšenie energetickej efektívnosti a modernizáciu energetických systémov určitých členských štátov (ďalej len „prijímajúce členské štáty“), ako sa stanovuje v článku 10d (ďalej len „modernizačný fond“). V prípade uvedeného množstva kvót sú prijímajúcimi členskými štátmi členské štáty, ktorých HDP na obyvateľa v trhových cenách je nižší ako 60 % priemeru Únie v roku 2013. Finančné prostriedky zodpovedajúce uvedenému množstvu kvót sa rozdeľujú v súlade s časťou A prílohy IIb.

Okrem toho sa 2,5 % celkového množstva kvót v období od roku 2024 do roku 2030 vydraží formou aukcie na účely modernizačného fondu. V prípade uvedeného množstva kvót sú prijímajúcimi členskými štátmi členské štáty, ktorých HDP na obyvateľa v trhových cenách je nižší ako 75 % priemeru Únie v období rokov 2016 až 2018. Finančné prostriedky zodpovedajúce uvedenému množstvu kvót sa rozdelia v súlade s časťou B prílohy IIb.“;

b) v odseku 3 prvom pododseku sa úvodná časť nahrádza takto:

„3. Členské štáty určia, ako sa použijú príjmy pochádzajúce z obchodovania s kvótami formou aukcie uvedenými v odseku 2 tohto článku, s výnimkou príjmov stanovených ako vlastné zdroje v súlade s článkom 311 tretím odsekom ZFEÚ a zahrnutých do rozpočtu Únie. Členské štáty použijú tieto príjmy s výnimkou príjmov použitých na kompenzáciu nepriamych nákladov na uhlík, ktoré sa uvádzajú v článku 10a ods. 6 tejto smernice, alebo ekvivalent vo finančnej hodnote uvedených príjmov, na účely plnenia jedného alebo viacerých z týchto cieľov:“;

c) v odseku 3 prvom pododseku sa písmená b) až f) nahrádzajú takto:

„b) vývoj obnoviteľných energií a sietí na prenos elektrickej energie s cieľom splniť záväzok Únie v oblasti obnoviteľných energií a cieľ Únie v oblasti prepojitelnosti, ako aj vývoj ďalších technológií, ktoré prispievajú k prechodu na bezpečné a udržateľné nízkouhlíkové hospodárstvo, a pomoc pri plnení záväzku Únie zvýšiť energetickú efektívnosť podľa úrovni stanovených v príslušných legislatívnych aktoch vrátane výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov od samospotrebitel'ov a komunít vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov;

c) opatrenia na zabránenie odlesňovaniu a podporu ochrany a obnovy rašelinísk, lesov a iných suchozemských alebo morských ekosystémov vrátane opatrení, ktoré prispievajú k ich ochrane, obnove a lepšiemu riadeniu, najmä pokiaľ ide o chránené morské oblasti, a na zvyšovanie zalesňovania a obnovy lesov šetrných k biodiverzite, a to aj v rozvojových krajinách, ktoré ratifikovali Parížsku dohodu, a opatrenia na prenos technológií a uľahčenie prispôsobovania sa nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy v týchto krajinách;

d) sekvestrácia prostredníctvom lesníctva a pôdy v Únii;

e) environmentálne bezpečné zachytávanie a geologické ukladanie CO₂, najmä z elektrární na fosílné palivá tuhého skupenstva a z celého radu priemyselných odvetví a pododvetví vrátane zachytávania a ukladania v tretích krajinách a inovatívne technologické metódy odstraňovania uhlíka, ako je priame zachytávanie vo vzduchu a ukladanie;

f) investovanie do foriem dopravy, ktoré významne prispievajú k dekarbonizácii odvetvia, a urýchlenie prechodu na tieto formy dopravy vrátane rozvoja služieb a technológií osobnej a nákladnej železničnej dopravy a autobusovej dopravy, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu, opatrení na dekarbonizáciu námorného odvetvia vrátane zlepšenia energetickej efektívnosti lodí, prístavov, inovačných technológií a infraštruktúry a udržateľných alternatívnych palív, ako je vodík a amoniak, ktoré sa vyrábajú z obnoviteľných zdrojov, a bezemisných pohonných technológií, a financovanie opatrení na podporu dekarbonizácie letísk v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ a s nariadením Európskeho parlamentu a Rady o zaistení rovnakých podmienok pre udržateľnú leteckú dopravu;“

d) v odseku 3 prvom pododseku sa písmeno h) nahrádza takto:

„h) opatrenia, ktorých cieľom je zlepšiť energetickú efektívnosť, zlepšiť systémy diaľkového vykurovania a izoláciu, podporiť účinné a obnoviteľné systémy vykurovania a chladenia alebo podporiť hĺbkovú a viacstupňovú hĺbkovú obnovu budov v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (*), počnúc obnovou budov s najhoršou výkonnosťou;

(*) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13).“;

e) do odseku 3 prvého pododseku sa vkladajú tieto písmená:

- „ha) poskytovanie finančnej podpory na riešenie sociálnych aspektov v prípade domácností s nižšími a strednými príjmami, a to aj prostredníctvom zníženia rušivých daní a cieľovým znížením ciel a poplatkov za elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov;
- hb) financovanie národných programov klimatických dividend s preukázaným pozitívnym vplyvom na životné prostredie, ako sa uvádza vo výročnej správe uvedenej v článku 19 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 (*).

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).“;

f) v odseku 3 prvom pododseku sa písmeno k) nahrádza takto:

- „k) podpora budovania zručností a prerozdelenia pracovnej sily s cieľom prispieť k spravodlivému prechodu na klimaticky neutrálne hospodárstvo, najmä v regiónoch, ktorých sa najviac dotkne zmena pracovných miest, a to v intenzívnej koordinácii so sociálnymi partnermi, a investície do zvyšovania kvalifikácie a rekvalifikácie pracovníkov potenciálne zasiahnutých transformáciou vrátane pracovníkov v námornej doprave;
- l) riešenie akéhokoľvek zostávajúceho rizika úniku uhlíka v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje príloha I k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 (*), pričom sa bude podporovať prechod a presadzovať ich dekarbonizácia v súlade s pravidlami štátnej pomoci.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 52).“;

g) do odseku 3 sa za prvý pododsek vkladá tento pododsek:

„Pri určovaní použitia príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie členské štáty zohľadnia potrebu pokračovať vo zvyšovaní medzinárodného financovania opatrení v oblasti zmeny klímy v zraniteľných tretích krajinách uvedených v prvom pododseku písm. j).“;

h) v odseku 3 sa druhý pododsek nahrádza takto:

„Predpokladá sa, že členské štáty splnili ustanovenia tohto odseku, ak zaviedli a vykonávajú politiky fiškálnej alebo finančnej podpory, a to najmä aj v rozvojových krajinách, alebo domáce regulačné politiky slúžiace na posilnenie finančnej podpory, ktoré boli vytvorené na účely stanovené v prvom pododseku a ktorých hodnota je rovnocenná príjmom uvedeným v prvom pododseku.“;

i) v odseku 3 sa tretí pododsek nahrádza takto:

„Členské štáty informujú Komisiu o použití príjmov a opatreniach prijatých podľa tohto odseku vo svojich správach predložených podľa článku 19 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999, pričom v relevantných a vhodných prípadoch uvedú, ktoré príjmy sa používajú a aké opatrenia sa prijímajú na vykonávanie ich integrovaných národných energetických a klimatických plánov predložených v súlade s uvedeným nariadením a ich plány spravodlivej transformácie územia vypracované v súlade s článkom 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 (*).

Podávanie správ musí byť dostatočne podrobné, aby Komisia mohla posúdiť dodržiavanie ustanovení prvého pododseku členským štátmi.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1056 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Fond na spravodlivú transformáciu (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 1).“;

- j) v odseku 4 sa prvý pododsek nahrádza takto:

„Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom doplniť túto smernicu, pokiaľ ide o harmonogram, správu a iné aspekty obchodovania formou aukcie, vrátane modalít obchodovania formou aukcie, ktoré sú potrebné na prevod podielu príjmov do rozpočtu Únie ako vonkajších pripísaných príjmov v súlade s článkom 30d ods. 4 tejto smernice alebo ako vlastných zdrojov v súlade s článkom 311 tretím odsekom ZFEÚ, s cieľom zabezpečiť, aby sa tento proces uskutočňoval otvorene, transparentne, harmonizovane a nediskriminačne. Na tento účel musí byť postup predvídateľný, najmä v súvislosti s harmonogramom a postupnosťou aukcií a odhadovaným množstvom kvót, ktoré sa sprístupnia.“;

- k) odsek 5 sa nahrádza takto:

„5. Komisia monitoruje fungovanie európskeho trhu s uhlíkom. Každoročne predkladá Európskemu parlamentu a Rade správu o fungovaní trhu s uhlíkom a iných relevantných politík v oblasti klímy a energetiky, ktorá obsahuje aj informácie o priebehu aukcií, likvidite a obchodovaných objemoch a súhrn informácií poskytnutých Európskym orgánom pre cenné papiere a trhy (ďalej len „ESMA“) v súlade s odsekom 6 tohto článku a informácií poskytnutých členskými štátmi o finančných opatreniach uvedených v článku 10a ods. 6. Členské štáty v prípade potreby zabezpečia, aby boli Komisii poskytnuté všetky relevantné informácie najneskôr dva mesiace pred tým, ako Komisia správu schváli.“;

- l) dopĺňa sa tento odsek:

„6. Orgán ESMA pravidelne monitoruje integritu a transparentnosť európskeho trhu s uhlíkom, najmä pokiaľ ide o volatilitu trhu a vývoj cien, fungovanie aukcií, obchodné operácie na trhu s emisnými kvótami a ich derivátmi vrátane mimoburzového obchodovania, likvidity a obchodovaných objemov, ako aj kategórie a obchodné správanie účastníkov trhu vrátane pozícií finančných sprostredkovateľov. Orgán ESMA zahrnie relevantné zistenia a podľa potreby poskytne odporúčania vo svojich posúdeniach pre Európsky parlament, Radu, Komisiu a Európsky výbor pre systémové riziká v súlade s článkom 32 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 (*). Na účely plnenia úloh uvedených v prvej vete tohto odseku orgán ESMA a relevantné príslušné orgány spolupracujú a vymieňajú si podrobné informácie o všetkých druhoch transakcií v súlade s článkom 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 (**).

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1095/2010 z 24. novembra 2010, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán dohľadu (Európsky orgán pre cenné papiere a trhy) a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie č. 716/2009/ES a zrušuje rozhodnutie Komisie 2009/77/ES (Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 84).

(**) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 596/2014 zo 16. apríla 2014 o zneužívaní trhu (nariadenie o zneužívaní trhu) a o zrušení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/6/ES a smerníc Komisie 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014, s. 1).“

13. Článok 10a sa mení takto:

- a) odsek 1 sa mení takto:

- i) za druhý pododsek sa vkladajú tieto pododseky:

„Ak sa na zariadenie vzťahuje povinnosť vykonávať energetický audit alebo zaviesť certifikovaný systém energetického manažérstva podľa článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ (*) a ak sa nevykonajú odporúčania uvedené v správe o audite alebo odporúčania podľa certifikovaného systému energetického manažérstva, pokiaľ čas návratnosti príslušných investícií nepresiahne tri roky alebo ak náklady na tieto investície nie sú neprimerané, množstvo bezodplatne pridelených kvót sa zníži o 20 %. Množstvo bezodplatne pridelených kvót sa zníži, ak prevádzkovateľ preukáže, že vykonal iné opatrenia vedúce k zníženiu emisií skleníkových plynov, ktoré sú rovnocenné s opatreniami odporúčanými v správe o audite alebo podľa certifikovaného systému energetického manažérstva pre dotknuté zariadenie.

Komisia doplní túto smernicu tým, že v delegovaných aktoch prijatých podľa tohto odseku a bez toho, aby boli dotknuté pravidlá uplatniteľné podľa smernice 2012/27/EÚ, stanoví administratívne jednoduché harmonizované pravidlá uplatňovania tretieho pododseku tohto odseku, ktorými sa zabezpečí, aby uplatňovanie kondicionality neohrozovalo rovnaké podmienky, environmentálnu integritu alebo rovnaké zaobchádzanie so zariadeniami v celej únii. V týchto harmonizovaných pravidlách sa stanovia najmä lehoty, kritériá uznávania vykonaných opatrení energetickej efektívnosti, ako aj alternatívnych opatrení na zníženie emisií skleníkových plynov, pričom sa použije postup pre vnútroštátne vykonávacie opatrenia v súlade s článkom 11 ods. 1 tejto smernice.

Okrem požiadaviek stanovených v treťom pododseku tohto odseku sa zníženie o 20 % uvedené v danom pododseku uplatní, ak do 1. mája 2024 prevádzkovatelia zariadení, ktorých úroveň emisií skleníkových plynov sú vyššie ako 80. percentil úrovni emisií pre príslušné referenčné hodnoty týkajúce sa produktov, nevypracovali plán klimatickej neutrality pre každé z týchto zariadení v súvislosti s jeho činnosťami, na ktoré sa vzťahuje táto smernica. Tento plán musí obsahovať prvky uvedené v článku 10b ods. 4 a musí sa vypracovať v súlade s vykonávacími aktmi stanovenými v uvedenom článku. Článok 10b ods. 4 sa vykladá tak, že sa vzťahuje len na úroveň zariadenia. Dosiahnutie cieľov a čiastkových cieľov uvedených v článku 10b ods. 4 treťom pododseku písm. b) sa overí za obdobie do 31. decembra 2025 a následne za každé obdobie končiacie 31. decembra každého piateho roka v súlade s postupmi overovania a akreditácie stanovenými v článku 15. Bezodplatné kvóty nad 80 % sa nepridelia, ak nebolo overené dosiahnutie priebežných cieľov a čiastkových cieľov za obdobie do konca roka 2025 alebo za obdobie rokov 2026 až 2030.

Kvóty, ktoré sa nepridelia z dôvodu zníženia množstva bezodplatne pridelených kvót v súlade s tretím a piatym pododsekom tohto odseku, sa použijú na oslobodenie zariadení od úpravy v súlade s odsekom 5 tohto článku. Ak akékoľvek z uvedených kvót zostanú, 50 % z nich sa sprístupní na podporu inovácií v súlade s odsekom 8 tohto článku. So zvyšnými 50 % uvedených kvót sa bude obchodovať formou aukcie v súlade s článkom 10 ods. 1 tejto smernice a členské štáty by mali použiť príslušné príjmy na riešenie akéhokoľvek zostávajúceho rizika úniku uhlíka v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje príloha I k nariadeniu (EÚ) 2023/956, pričom sa bude podporovať prechod a presadzovať ich dekarbonizácia v súlade s pravidlami štátnej pomoci.

Zariadeniam v odvetviach alebo pododvetviach sa nepridelia žiadne bezodplatné kvóty, pokiaľ sa na ne vzťahujú iné opatrenia na riešenie rizika úniku uhlíka stanovené v nariadení (EÚ) 2023/956. Opatrenia uvedené v prvom pododseku tohto odseku sa zodpovedajúcim spôsobom upravia.

(*) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ z 25. októbra 2012 o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 1).“;

ii) tretí pododsek sa nahrádza takto:

„Tieto referenčné úrovne sa pre každé odvetvie a pododvetvie v zásade vypočítavajú na základe produktov, a nie vstupov, čo umožní maximálne zníženie emisií skleníkových plynov a čo najväčšie úspory vďaka energetickej účinnosti v celom výrobnom procese v rámci príslušného odvetvia alebo pododvetvia. S cieľom poskytnúť ďalšie stimuly na znižovanie emisií skleníkových plynov a zlepšovanie energetickej efektívnosti a zabezpečiť rovnaké podmienky pre zariadenia používajúce nové technológie, ktoré čiastočne znižujú alebo úplne eliminujú emisie skleníkových plynov, a zariadenia používajúce existujúce technológie, sa stanovené celoúnijné referenčné hodnoty *ex ante* preskúmajú v súvislosti s ich uplatňovaním v rokoch 2026 až 2030 v záujme potenciálneho upravenia vymedzenia pojmov a systémových hraníc existujúcich referenčných hodnôt týkajúcich sa produktov, pričom sa ako hlavné zásady zohľadnia potenciál obehového použitia materiálov a to, že referenčné hodnoty by mali byť nezávislé od suroviny a typu výrobného procesu za predpokladu, že výrobné procesy majú rovnaký účel. Komisia sa usiluje prijať vykonávacie akty na účely určenia revidovaných referenčných úrovni pre bezplatné pridelovanie kvót v súlade s odsekom 2 tretím pododsekom čo najskôr a pred začiatkom obdobia rokov 2026 až 2030.“;

b) vkladá sa tento odsek:

„1a. S výhradou uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/956 sa v súvislosti s výrobou tovaru uvedeného v prílohe I k uvedenému nariadeniu nepridávajú žiadne bezodplatné kvóty.

Odchylné od prvého pododseku tohto odseku sa počas prvých rokov uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/956 na výrobu tovaru uvedeného v prílohe I k danému nariadeniu vzťahujú bezodplatné kvóty pridelené v znížených množstvách. Uplatňuje sa koeficient, ktorým sa znižuje množstvo bezodplatne pridelených kvót na výrobu daného tovaru (ďalej len „koeficient CBAM“). V období, ktoré trvá od nadobudnutia účinnosti daného nariadenia po koniec roka 2025, a za predpokladu, že sa uplatnia ustanovenia uvedené v článku 36 ods. 2 písm. b) daného nariadenia, sa koeficient CBAM rovná 100 %, v roku 2026 predstavuje 97,5 %, v roku 2027 95 %, v roku 2028 90 %, v roku 2029 77,5 %, v roku 2030 51,5 %, v roku 2031 39 %, v roku 2032 26,5 % a v roku 2033 14 %. Od roku 2034 sa nebude uplatňovať žiadny koeficient CBAM.

Zníženie množstva bezodplatne pridelených kvót sa vypočítava každoročne ako priemerný podiel dopytu po bezodplatne pridelených kvótach na výrobu tovaru uvedeného v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2023/956 v porovnaní s vypočítaným celkovým dopytom po bezodplatne pridelených kvótach pre všetky zariadenia za príslušné obdobie uvedené v článku 11 ods. 1 tejto smernice. Pri tomto výpočte sa uplatňuje koeficient CBAM.

Kvóty vyplývajúce zo zníženia množstva bezodplatne pridelených kvót sa sprístupnia na účely podpory inovácií v súlade s odsekom 8.

Komisia do 31. decembra 2024 a v rámci svojej výročnej správy Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 10 ods. 5 tejto smernice posúdi riziko úniku uhlíka v prípade tovaru podliehajúceho mechanizmu CBAM a vyrobeného v Únii na vývoz do tretích krajín, ktoré neuplatňujú systém EU ETS alebo podobný mechanizmus stanovovania cien uhlíka. V správe sa posúdi predovšetkým riziko úniku uhlíka v odvetviach, na ktoré sa bude vzťahovať mechanizmus CBAM, najmä úloha a zrýchlené zavádzanie vodíka, ako aj vývoj v súvislosti s obchodnými tokmi a viazanými emisiami tovaru vyrobeného v týchto odvetviach na svetovom trhu. Ak sa v správe dospeje k záveru, že existuje riziko úniku uhlíka v prípade tovaru vyrobeného v Únii na vývoz do tretích krajín, ktoré neuplatňujú systém EU ETS ani rovnocenný mechanizmus stanovovania cien uhlíka, Komisia v prípade potreby predloží legislatívny návrh na riešenie tohto rizika úniku uhlíka spôsobom, ktorý je v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie vrátane článku XX Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994 a zohľadňuje dekarbonizáciu zariadení v Únii.“;

c) odsek 2 sa mení takto:

i) v treťom pododseku sa písmeno c) nahrádza takto:

„c) Na obdobie rokov 2026 až 2030 sa referenčné úrovne stanovujú rovnakým spôsobom, ako sa uvádza v písmenách a) a d) tohto pododseku pri zohľadnení písmena e) tohto pododseku, a to na základe informácií predložených podľa článku 11 za roky 2021 a 2022 a na základe uplatnenia ročnej miery zníženia v súvislosti s každým rokom v období rokov 2008 až 2028.“;

ii) v treťom pododseku sa dopĺňajú tieto písmená:

„d) Ak ročná miera zníženia presahuje 2,5 % alebo je nižšia ako 0,3 %, referenčnými úrovňami na obdobie rokov 2026 až 2030 sú referenčné úrovne uplatniteľné v období rokov 2013 až 2020 znížené o tú z uvedených dvoch percentuálnych mier, ktorá je relevantná, a to v prípade každého roka v období rokov 2008 až 2028.

e) V období rokov 2026 až 2030 nie je ročná miera zníženia referenčnej hodnoty týkajúcej sa produktu horúci kov ovplyvnená zmenou vymedzení referenčných hodnôt a systémových hraníc uplatniteľných podľa odseku 1 ôsmeho pododseku.“;

iii) štvrtý pododsek sa nahrádza takto:

„Odchylné od požiadaviek týkajúcich sa referenčných úrovní aromatických uhl'ovodíkov a syntetického plynu sa uvedené referenčné úrovne upravia o rovnaké percento ako referenčné úrovne týkajúce sa rafinérií, s cieľom zachovať rovnaké podmienky pre výrobcov týchto produktov.“;

d) odseky 3 a 4 sa vypúšťajú;

e) odsek 5 sa nahrádza takto:

„5. S cieľom dodržať podiel obchodovania formou aukcie stanovený v článku 10 sa každý rok, v ktorom množstvo bezodplatne pridelených kvót nedosiahne maximálne množstvo zodpovedajúce podielu obchodovania formou aukcie, zostávajúce kvóty do daného množstva sa použijú na zabránenie zníženiu množstva bezodplatne pridelených kvót alebo obmedzenie jeho zníženia, aby sa zachoval podiel obchodovania formou aukcie v ďalších rokoch. Ak sa maximálne množstvo napriek tomu dosiahne, bezodplatne pridelené kvóty sa zodpovedajúcim spôsobom upravia. Každá takáto úprava sa vykonáva jednotným spôsobom. Zariadenia, ktorých úrovne emisií skleníkových plynov sú pod priemerom 10 % najúčinnnejších zariadení v odvetví alebo pododvetví v Únii pre príslušné referenčné úrovne v roku, v ktorom sa úprava uplatňuje, sú však z úpravy vyňaté.“;

f) v odseku 6 sa prvý pododsek nahrádza takto:

„Členské štáty by mali prijať finančné opatrenia v súlade s druhým a štvrtým pododsekom tohto odseku v prospech odvetví alebo pododvetví vystavených skutočnému riziku úniku uhlíka v dôsledku značných nepriamych nákladov, ktoré v skutočnosti vznikajú premietnutím nákladov na emisie skleníkových plynov do cien elektrickej energie, a to za predpokladu, že takéto finančné opatrenia sú v súlade s pravidlami štátnej pomoci, a predovšetkým za predpokladu, že nespôsobujú nenáležité narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu. Prijaté finančné opatrenia by nemali kompenzovať nepriame náklady, na ktoré sa vzťahuje bezodplatné pridelenie kvót v súlade s referenčnými hodnotami stanovenými podľa odseku 1 tohto článku. Ak členský štát vynaloží sumu vyššiu ako ekvivalent 25 % príjmov z aukcií uvedených v článku 10 ods. 3 za rok, v ktorom dané nepriame náklady vznikli, musí uviesť dôvody prekročenia danej sumy.“;

g) v odseku 7 sa druhý pododsek nahrádza takto:

„Od roku 2021 sa kvóty, ktoré sa podľa odsekov 19, 20 a 22 nepridelili zariadeniam, pridajú k množstvu kvót vyčlenených v súlade s prvým pododsekom prvou vetou tohto odseku.“;

h) odsek 8 sa nahrádza takto:

„8. 345 miliónov kvót z množstva, ktoré by sa inak mohlo prideliť bezodplatne podľa tohto článku, a 80 miliónov kvót z množstva, s ktorým by sa inak mohlo obchodovať formou aukcie podľa článku 10, ako aj kvóty vyplývajúce zo zníženia množstva bezodplatne pridelených kvót v zmysle odseku 1a tohto článku, sa sprístupní fondu (ďalej len „inovačný fond“) s cieľom podporiť inovácie v oblasti techník, postupov a technológií s nízkymi a nulovými emisiami uhlíka, ktoré významne prispievajú k dekarbonizácii odvetví, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, a k napĺňaniu cieľov nulového znečistenia a obehovosti, vrátane projektov zameraných na rozšírenie takýchto techník, postupov a technológií na účel ich širokého zavádzania v celej Únii. Takéto projekty majú významný potenciál znižovania emisií skleníkových plynov a prispievajú k úsporám energie a zdrojov v súlade s cieľmi Únie v oblasti klímy a energetiky na rok 2030.

Komisia prednostne vyčlení kvóty z inovačného fondu s cieľom zabezpečiť, aby bolo k dispozícii primerané množstvo zdrojov na podporu inovácií vrátane rozširovania.

Kvóty, ktoré sa prevádzkovateľom lietadiel nevydajú z dôvodu ich ukončenia prevádzky a ktoré nie sú potrebné na pokrytie akýchkoľvek neodovzdaných kvót zo strany týchto prevádzkovateľov, sa takisto použijú na podporu inovácií, ako sa uvádza v prvom pododseku.

Okrem toho sa na podporu inovácií uvedenú v prvom pododseku tohto odseku sprístupní 5 miliónov kvót z množstva uvedeného v článku 3c ods. 5 a 7 v súvislosti s pridelenými kvótami v leteckej doprave na rok 2026.

Okrem toho sa 50 miliónov nepridelených kvót z trhovej stabilizačnej rezervy doplní ku zvyšným príjmom z 300 miliónov kvót, ktoré sú k dispozícii v období rokov 2013 až 2020 podľa rozhodnutia Komisie 2010/670/EÚ (*), a použije sa vo vhodnom čase na podporu inovácií, ako sa uvádza v prvom pododseku tohto odseku.

Inovačný fond sa vzťahuje na odvetvia uvedené v prílohách I a III, ako aj produkty a procesy nahrádzajúce produkty a procesy s vysokou uhlíkovou náročnosťou vyrábané alebo používané v odvetviach uvedených v prílohe I vrátane inovatívnych technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov a uskladňovania energie a environmentálne bezpečného zachytávania a využívania uhlíka (ďalej len „CCU“), ktoré podstatne prispieva k zmierňovaniu zmeny klímy, najmä pokiaľ ide o nevyhnutné emisie z procesov, a pomáha stimulovať v geograficky vyvážených lokalitách vývoj a realizáciu projektov, ktorých cieľom je environmentálne bezpečné zachytávanie, preprava a geologické ukladanie CO₂ (ďalej len „CCS“), najmä v prípade nevyhnutných emisií

z priemyselných procesov, a priame zachytávanie CO₂ z atmosféry s bezpečným, udržateľným a trvalým ukladaním (DACs). Inovačný fond môže slúžiť aj na podporu prelomových inovačných technológií a infraštruktúry vrátane výroby palív s nízkymi a nulovými emisiami uhlíka určených na dekarbonizáciu odvetví námornej, leteckej, železničnej a cestnej dopravy vrátane hromadných foriem dopravy, ako je verejná doprava a autobusová doprava.

V prípade leteckej dopravy môže podporovať aj elektrifikáciu a opatrenia na zníženie celkového vplyvu takejto dopravy na klímu.

Komisia venuje osobitnú pozornosť projektom v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) 2023/956, zameraným na podporu inovácií v oblasti nízkouhlíkových technológií, CCU, CCS, energie z obnoviteľných zdrojov a jej uskladňovania, a to spôsobom prispievajúcemu k zmierňovaniu zmeny klímy, s cieľom udeliť v období rokov 2021 až 2030 projektom v týchto odvetviach významný podiel ekvivalentu finančnej hodnoty kvót uvedených v odseku 1a štvrtom pododseku tohto článku. Okrem toho môže Komisia do roku 2027 vyhlásiť výzvy na predkladanie návrhov zamerané na odvetvia, na ktoré sa vzťahuje uvedené nariadenie.

Komisia venuje osobitnú pozornosť aj projektom, ktoré prispievajú k dekarbonizácii námorného odvetvia, a do výziev na predkladanie návrhov v rámci inovačného fondu vo vhodných prípadoch zahrnie témy určené na tento účel vrátane elektrifikácie námornej dopravy a riešenia jej celkového vplyvu na klímu vrátane emisií čierneho uhlíka. V takýchto výzvach sa v rámci kritérií používaných na výber projektov zohľadní najmä potenciál projektov a investícií zvýšiť ochranu biodiverzity a znížiť hluk a znečistenie vody.

Inovačný fond môže v súlade s odsekom 8a podporovať projekty prostredníctvom súťažného ponukového konania, ako sú rozdielové zmluvy, rozdielové zmluvy v oblasti uhlíka alebo zmluvy s pevnou prémieou, na podporu technológií dekarbonizácie, pre ktoré cena uhlíka nemusí byť dostatočným stimulom.

Komisia sa usiluje o synergie medzi inovačným fondom a programom Horizont Európa, najmä pokiaľ ide o európske partnerstvá, a v relevantných prípadoch o synergie medzi inovačným fondom a inými programami Únie.

Projekty realizované na území všetkých členských štátov vrátane malých a stredných projektov sú oprávnené a v prípade námorných činností projekty s jasnou pridanou hodnotou Únie sú oprávnené. Technológie, ktoré získajú podporu, musia byť inovačné, pričom zatiaľ nesmú byť v obdobnom rozsahu bez podpory komerčne životaschopné, no musia prinášať prelomové riešenia alebo byť dostatočne vyspelé na to, aby sa dali realizovať v predkomerčnej fáze.

Komisia zabezpečí, aby sa s kvótami určenými pre inovačný fond obchodovalo formou aukcie v súlade so zásadami a podmienkami uvedenými v článku 10 ods. 4 tejto smernice. Príjmy z obchodovania s kvótami formou aukcie predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 (**). Rozpočtové záväzky, ktoré sa vzťahujú na akcie trvajúce viac ako jeden rozpočtový rok, sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov.

Komisia na požiadanie poskytne technickú pomoc členským štátom s nízkou účinnou účasťou na projektoch v rámci inovačného fondu na účely zvýšenia kapacít žiadajúceho členského štátu podporovať navrhovateľov projektov na ich príslušných územiach pri predkladaní žiadostí o financovanie z inovačného fondu s cieľom zlepšiť geografické rozloženie účinnej účasti na inovačnom fonde a zvýšiť celkovú kvalitu predkladaných projektov. Komisia sa usiluje o zabezpečenie účinného geografického pokrytia založeného na kvalite v súvislosti s financovaním z inovačného fondu v celej únii a v tejto súvislosti zabezpečuje komplexné monitorovanie pokroku a náležité nadväzujúce opatrenia.

Pod podmienkou súhlasu žiadateľov Komisia po uzávierke výzvy na predkladanie návrhov informuje členské štáty o žiadostiach o financovanie projektov na ich príslušných územiach a poskytne im podrobné informácie týkajúce sa týchto žiadostí s cieľom uľahčiť členským štátom koordináciu podpory pre projekty. Komisia okrem toho pred udelením podpory členské štáty informuje o zozname predbežne vybraných projektov.

Projekty sa vyberajú prostredníctvom transparentného výberového konania technologicky neutrálnym spôsobom v súlade s cieľmi inovačného fondu, ktoré sú stanovené v prvom pododseku tohto odseku, a na základe objektívnych a transparentných kritérií, pričom sa zohľadní, do akej miery projekty významne prispievajú k plneniu cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky a zároveň prispievajú k dosiahnutiu cieľov nulového znečistenia

a obehovosti v súlade s prvým pododsekom tohto odseku, a v relevantných prípadoch sa zohľadní, do akej miery projekty prispievajú k dosiahnutiu zníženia emisií výrazne pod referenčné hodnoty uvedené v odseku 2. Projekty musia mať potenciál na rozsiahle uplatňovanie alebo na výrazné zníženie nákladov na prechod na klimaticky neutrálne hospodárstvo v príslušných odvetviach. Uprednostnia sa inovatívne technológie a procesy, ktoré sa zaoberajú viacerými environmentálnymi vplyvmi. Projekty zahŕňajúce CCU musia priniesť čisté zníženie emisií a zabezpečiť zabránenie emisiám CO₂ alebo ich trvalé uloženie. V prípade grantov poskytovaných prostredníctvom výziev na predkladanie návrhov možno podporiť až 60 % príslušných nákladov na projekty, z čoho až 40 % nemusí závisieť od overeného zamedzenia emisií skleníkových plynov, a to za predpokladu, že s ohľadom na použitú technológiu sa podarilo dosiahnuť vytýčené čiastkové ciele. V prípade podpory poskytovanej prostredníctvom súťažného ponukového konania a v prípade podpory formou technickej pomoci možno podporiť až 100 % príslušných nákladov na projekty. V kritériách používaných na výber projektov sa zohľadní potenciál zníženia emisií vo viacerých odvetviach, ktorý ponúkajú kombinované projekty, a to aj v blízkych oblastiach.

Od projektov financovaných z inovačného fondu sa vyžaduje, aby sa v rámci nich vymieňali poznatky s inými relevantnými projektmi, ako aj s výskumnými pracovníkmi so sídlom v Únii, ktorí majú oprávnený záujem. Podmienky výmeny poznatkov vymedzí Komisia vo výzvach na predkladanie návrhov.

Výzvy na predkladanie návrhov musia byť otvorené a transparentné. Pri príprave výziev na predkladanie návrhov sa Komisia usiluje zabezpečiť, aby boli riadne pokryté všetky odvetvia. Komisia prijme opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa výzvy oznamovali v čo najširšom rozsahu, a najmä malým a stredným podnikom.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom doplniť túto smernicu, pokiaľ ide o pravidlá prevádzkovania inovačného fondu vrátane výberového postupu a kritérií, ako aj o oprávnené odvetvia a technologické požiadavky týkajúce sa rôznych druhov podpory.

Žiadnemu projektu sa na základe mechanizmu podľa tohto odseku nepridelí podpora vyššia ako 15 % z celkového množstva kvót, ktoré sú na tento účel k dispozícii. Tieto kvóty sa zohľadňujú podľa odseku 7.

Komisia do 31. decembra 2023 a potom každý rok predloží Výboru pre zmenu klímy uvedenému v článku 22a ods. 1 tejto smernice správu o vykonávaní inovačného fondu, v ktorej poskytne analýzu projektov, ktorým boli pridelené finančné prostriedky, podľa odvetví a členských štátov a očakávaný príspevok uvedených projektov k cieľu klimatickej neutrality v Únii, ako sa stanovuje v nariadení (EÚ) 2021/1119. Komisia predloží správu Európskemu parlamentu a Rade a túto správu zverejní.

(*) Rozhodnutie Komisie 2010/670/EÚ z 3. novembra 2010, ktorým sa ustanovujú kritériá a opatrenia na financovanie komerčných demonštračných projektov, ktorých cieľom je environmentálne bezpečné zachytávanie a geologické ukladanie CO₂, ako aj demonštračných projektov využívajúcich inovačné technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov v rámci systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve vytvoreného smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 290, 6.11.2010, s. 39).

(**) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).“;

i) vkladajú sa tieto odseky:

„8a. V prípade rozdielových zmlúv a rozdielových zmlúv v oblasti uhlíka uzavretých po ukončení mechanizmu súťažného ponukového konania sa poskytne primerané krytie rozpočtovými záväzkami vyplývajúcimi z výnosov z obchodovania s kvótami formou aukcie, ktoré sú k dispozícii v inovačnom fonde, a tieto rozpočtové záväzky sa môžu rozdeliť na ročné čiastkové platby počas viacerých rokov. V prípade prvých dvoch kôl mechanizmu súťažného ponukového konania sa krytie finančného záväzku súvisiaceho s rozdielovými zmluvami a rozdielovými zmluvami v oblasti uhlíka v plnej miere zabezpečí rozpočtovými prostriedkami vyplývajúcimi z výnosov z obchodovania s kvótami formou aukcie, ktoré boli pridelené inovačnému fondu podľa odseku 8.

Na základe kvalitatívneho a kvantitatívneho posúdenia finančných rizík vyplývajúcich z vykonávania rozdielových zmlúv a rozdielových zmlúv v oblasti uhlíka, ktoré vypracuje Komisia po ukončení prvých dvoch kôl mechanizmu súťažného ponukového konania a neskôr vždy, keď je to potrebné v súlade so zásadou obozretnosti, podľa ktorej aktíva a zisky nesmú byť nadhodnotené a pasíva a straty nesmú byť podhodnotené, sa Komisia môže v súlade so splnomocnením uvedeným v ôsmom pododseku rozhodnúť, že pokryje len časť finančného záväzku súvisiaceho s rozdielovými zmluvami a rozdielovými zmluvami v oblasti uhlíka prostredníctvom prostriedkov uvedených v prvom pododseku a zvyšnú časť pokryje inými prostriedkami. Komisia sa usiluje obmedziť používanie iných prostriedkov krytia.

Ak posúdenie vedie k záveru, že na využitie plného potenciálu rozdielových zmlúv a rozdielových zmlúv v oblasti uhlíka sú potrebné iné prostriedky krytia, Komisia sa usiluje o ich vyváženú kombináciu. Odchyľne od článku 210 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 Komisia určí rozsah použitia iných prostriedkov krytia podľa delegovaného aktu stanoveného v ôsmom pododseku tohto odseku.

Zostávajúci finančný záväzok je dostatočne krytý so zreteľom na zásady hlavy X nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a v prípade potreby prispôbostený osobitostiam rozdielových zmlúv a rozdielových zmlúv v oblasti uhlíka, a to odchyľne od článku 209 ods. 2 písm. d) a h), článku 210 ods. 1, článku 211 ods. 1, 2, 4 a 6, článkov 212, 213 a 214, článku 218 ods. 1 a článku 219 ods. 3 a 6 uvedeného nariadenia. V príslušných prípadoch sa v delegovanom akte stanovenom v ôsmom pododseku tohto odseku určia iné prostriedky krytia, miera tvorby rezerv a potrebné výnimky.

Komisia nepoužije viac ako 30 % výnosov z obchodovania s kvótami formou aukcie, ktoré boli pridelené inovačnému fondu podľa odseku 8, na tvorbu rezerv v súvislosti s rozdielovými zmluvami a rozdielovými zmluvami v oblasti uhlíka.

Miera tvorby rezerv nesmie byť nižšia ako 50 % celkového finančného záväzku, ktorý znáša rozpočet Únie v prípade rozdielových zmlúv a rozdielových zmlúv v oblasti uhlíka. Pri stanovovaní miery tvorby rezerv Komisia zohľadní prvky, ktoré môžu znížiť finančné riziká pre rozpočet Únie nad rámec rozpočtových prostriedkov dostupných v inovačnom fonde, ako je napríklad prípadné dobrovoľné rozdelenie zodpovednosti s členskými štátmi alebo možný mechanizmus zaistenia zo súkromného sektora. Komisia preskúma mieru tvorby rezerv aspoň každé tri roky od dátumu začatia uplatňovania delegovaného aktu, v ktorom sa po prvýkrát stanoví.

S cieľom predísť špekulatívnym žiadosťiam môže byť prístup k súťažnému ponukovému konaniu podmienený tým, že žiadatelia zaplatia zálohu, ktorá v prípade neplnenia zmluvy prepadne. Takéto prepadnuté zálohy sa použijú pre inovačný fond ako vonkajší pripísaný príjem podľa článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046. Každý príspevok, ktorý príjemca vyplatí udeľujúcemu orgánu v súlade s podmienkami rozdielových zmlúv alebo rozdielových zmlúv v oblasti uhlíka, ak je referenčná cena vyššia ako realizačná cena (ďalej len „spätné toky“), sa použije pre inovačný fond ako vonkajší pripísaný príjem podľa článku 21 ods. 5 uvedeného nariadenia.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 tejto smernice s cieľom doplniť túto smernicu s cieľom stanoviť a spresniť prípadné iné prostriedky krytia a v príslušných prípadoch mieru tvorby rezerv a nevyhnutné dodatočné výnimky z hlavy X nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046, ako sa stanovuje vo štvrtom pododseku tohto odseku, a tiež pravidiel fungovania mechanizmu súťažného ponukového konania, najmä v súvislosti s vkladmi a spätnými tokmi.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom zmeniť piaty pododsek tohto odseku zvýšením limitu 30 % uvedeného v danom pododseku najviac o 20 percentuálnych bodov, ak je to potrebné pre reakciu na dopyt po rozdielových zmluvách a rozdielových zmluvách v oblasti uhlíka, pričom sa zohľadnia skúsenosti z prvých kôl mechanizmu súťažného ponukového konania a potreba nájsť medzi grantmi a takýmito zmluvami primeranú rovnováhu, pokiaľ ide o podporu z inovačného fondu.

Finančná podpora z inovačného fondu musí byť primeraná cieľom politiky stanoveným v tomto článku a nesmie viesť k neprimeranému narušeniu vnútorného trhu. Na tento účel sa podpora poskytuje len na pokrytie dodatočných nákladov alebo investičných rizík, ktoré investori nemôžu znášať za bežných trhových podmienok.

8b. 40 miliónov kvót z množstva, ktoré by sa inak mohlo prideliť bezodplatne podľa tohto článku, a 10 miliónov kvót z množstva, s ktorým by sa inak mohlo obchodovať formou aukcie podľa článku 10 tejto smernice, sa sprístupní na účely Sociálno-klimatického fondu zriadeného podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 (*). Komisia zabezpečí, aby sa s kvótami určenými pre Sociálno-klimatický fond v roku 2025 obchodovalo formou aukcie v súlade so zásadami a podmienkami uvedenými v článku 10 ods. 4 tejto smernice a v delegovanom akte prijatom v súlade s uvedeným článkom. Príjmy z uvedeného obchodovania predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a používajú sa v súlade s pravidlami, ktoré sa vzťahujú na Sociálno-klimatický fond.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060 (Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 1).“.

j) odsek 19 sa nahrádza takto:

„19. Zariadeniu, ktoré zastavilo prevádzku, sa nepridelia žiadne bezodplatné kvóty. Zariadenia, ktorým uplynula platnosť povolenia na emisie skleníkových plynov alebo sa im toto povolenie odňalo, a zariadenia, ktorých prevádzkovanie alebo pokračovanie prevádzkovania je technicky nemožné, sa považujú za zariadenia so zastavenou prevádzkou.“;

k) dopĺňa sa tento odsek:

„22. Ak sú potrebné opravy kvót bezodplatne pridelených podľa článku 11 ods. 2, takéto opravy sa vykonávajú odpočítaním kvót z množstva kvót vyčlenených v súlade s odsekom 7 tohto článku alebo pripočítaním kvót k tomuto množstvu.“

14. V článku 10b ods. 4 sa dopĺňajú tieto pododseky:

„V členskom štáte, v ktorom je v priemere v rokoch 2014 až 2018 jeho podiel emisií z diaľkového vykurovania na celkových takýchto emisiách v Únii vydelený podielom HDP uvedeného členského štátu na celkovom HDP Únie vyšší ako päť, sa pridelia dodatočné bezodplatné kvóty vo výške 30 % množstva určeného podľa článku 10a na diaľkové vykurovanie v období rokov 2026 až 2030 za predpokladu, že sa objem investícií zodpovedajúci hodnote týchto dodatočných bezodplatne pridelených kvót investuje do výrazného zníženia emisií do roku 2030 v súlade s plánmi klimatickej neutrality uvedenými v treťom pododseku tohto odseku a že sa dosiahnutie cieľov a čiastkových cieľov uvedených v písmene b) daného pododseku potvrdí overením vykonaným v súlade so štvrtým pododsekom tohto odseku.

Prevádzkovatelia diaľkového vykurovania vypracujú do 1. mája 2024 plán klimatickej neutrality pre zariadenia, v prípade ktorých žiadajú o dodatočné bezodplatné kvóty v súlade s druhým pododsekom tohto odseku. Uvedený plán musí byť v súlade so zámerom dosiahnuť klimatickú neutralitu stanoveným v článku 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1119 a musí obsahovať:

- a) opatrenia a investície na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050 na úrovni zariadení alebo spoločností, a to bez použitia kreditov za kompenzáciu uhlíka;
- b) predbežné ciele a čiastkové ciele na meranie pokroku pri dosahovaní klimatickej neutrality, ako sa stanovuje v písmene a) tohto pododseku, a to do 31. decembra 2025 a následne do 31. decembra každého piateho roku;
- c) odhad vplyvu každého opatrenia a investície uvedených v písmene a) tohto pododseku, pokiaľ ide o zníženie emisií skleníkových plynov.

Dosiahnutie cieľov a čiastkových cieľov uvedených v treťom pododseku písm. b) tohto odseku sa overí za obdobie do 31. decembra 2025 a následne za každé obdobie končiacie 31. decembra každého piateho roka v súlade s postupmi overovania a akreditácie stanovenými v článku 15. Bezodplatné kvóty nad rámec toho, čo sa uvádza v prvom pododseku tohto odseku, sa nepridelia, ak nebolo overené dosiahnutie priebežných cieľov a čiastkových cieľov za obdobie do konca roka 2025 alebo za obdobie rokov 2026 až 2030.

Komisia prijme vykonávacie akty s cieľom spresniť minimálny obsah informácií uvedených v treťom pododseku písm. a), b) a c) tohto odseku a formát plánov klimatickej neutrality uvedených v danom pododseku a v článku 10a ods. 1 piatom pododseku. Komisia sa usiluje o synergie s podobnými plánmi, ako je stanovené v práve Únie. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 22a ods. 2.“

15. V článku 10c sa odsek 7 nahrádza takto:

„7. Členské štáty vyžadujú, aby zariadenia na výrobu elektrickej energie a prevádzkovatelia sietí využívajúci dané kvóty do 28. februára každého roka predložili správu o realizácii svojich vybraných investícií, ktorej súčasťou je aj bilancia bezodplatne pridelovaných kvót a vynaložených investičných nákladov a druhy podporovaných investícií. Členské štáty o tom podávajú správy Komisii a Komisia tieto správy zverejňuje.“

16. Vkladá sa tento článok:

„Článok 10ca

Kratšia lehota na prechodné bezodplatné pridelovanie kvót na modernizáciu v odvetví energetiky

Odchyľne od článku 10c môžu dotknuté členské štáty prechodne bezodplatne pridelovať kvóty zariadeniam v súlade s uvedeným článkom len na investície uskutočnené do 31. decembra 2024. Všetky kvóty, ktoré majú dotknuté členské štáty k dispozícii v súlade s článkom 10c na obdobie rokov 2021 až 2030 a ktoré sa nepoužijú na takéto investície, sa v pomere určenom príslušným členským štátom:

- a) pripočítajú k celkovému množstvu kvót, s ktorými má dotknutý členský štát obchodovať formou aukcie podľa článku 10 ods. 2; alebo
- b) sa použijú na podporu investícií v rámci modernizačného fondu uvedeného v článku 10d v súlade s pravidlami uplatniteľnými na príjmy z kvót podľa článku 10d ods. 4.

Dotknutý členský štát do 15. mája 2024 oznámi Komisii príslušné množstvá kvót, ktoré sa majú použiť podľa článku 10 ods. 2 prvého pododseku písm. a) a odchyľne od článku 10d ods. 4 druhej vety podľa článku 10d.“

17. Článok 10d sa mení takto:

a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Na obdobie rokov 2021 až 2030 sa zriaďuje fond na podporu investícií navrhovaných prijímajúcimi členskými štátmi vrátane financovania malých investičných projektov zameraných na modernizáciu energetických systémov a zlepšenie energetickej efektívnosti („modernizačný fond“). Modernizačný fond sa financuje prostredníctvom obchodovania s kvótami formou aukcie v zmysle článku 10, pokiaľ ide o prijímajúce členské štáty stanovené v uvedenom článku.

Podporované investície musia byť v súlade s cieľmi tejto smernice, ako aj s cieľmi uvedenými v oznámení Komisie z 11. decembra 2019 o Európskom ekologickom dohovore a v nariadení (EÚ) 2021/1119 a s dlhodobými cieľmi vyjadrenými v Parížskej dohode. Prijímajúce členské štáty môžu vo vhodných prípadoch využívať zdroje z modernizačného fondu na financovanie investícií zahŕňajúcich susediace pohraničné regióny Únie. Zariadeniam na výrobu energie, v ktorých sa využívajú fosílna palivá, sa z modernizačného fondu neposkytuje žiadna podpora. Príjmy z kvót, na ktoré sa vzťahuje oznámenie podľa odseku 4 tohto článku, sa však môžu použiť na investície týkajúce sa plyných fosílnych palív.

Okrem toho sa príjmy z kvót uvedených v článku 10 ods. 1 treťom pododseku tejto smernice môžu použiť na investície do plyných fosílnych palív, ak sa činnosť kvalifikuje ako environmentálne udržateľná podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 (*) a je riadne odôvodnená z dôvodov zaistenia energetickej bezpečnosti, a to za predpokladu, že v prípade výroby energie sa s kvótami obchoduje formou aukcie pred 31. decembrom 2027 a v prípade investícií zahŕňajúcich následné využívanie plynu sa s kvótami obchoduje formou aukcie pred 31. decembrom 2028.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 z 18. júna 2020 o vytvorení rámca na uľahčenie udržateľných investícií a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/2088 (Ú. v. EÚ L 198, 22.6.2020, s. 13).“;

b) odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Najmenej 80 % príjmov z kvót uvedených v článku 10 ods. 1 treťom pododseku a z kvót, na ktoré sa vzťahuje oznámenie podľa odseku 4 tohto článku, a aspoň 90 % príjmov z kvót uvedených v článku 10 ods. 1 štvrtom pododseku sa použije na podporu investícií do týchto oblastí:

- a) výroba a využívanie elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov vrátane obnoviteľného vodíka;
- b) vykurovanie a chladenie s využitím elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov;
- c) zníženie celkovej spotreby energie prostredníctvom energetickej efektívnosti, a to aj v priemysle, doprave, odvetví budov, poľnohospodárstve či odpadovom hospodárstve;
- d) uskladňovanie energie a modernizácia energetických sietí vrátane riadenia strany spotreby, potrubí diaľkového vykurovania, sietí na prenos elektrickej energie, zlepšovania prepojení medzi členskými štátmi a infraštruktúry na mobilitu s nulovými emisiami;
- e) podpora pre domácnosti s nízkymi príjmami, a to aj vo vidieckych a odľahlých oblastiach, určená na riešenie problému energetickej chudoby a na účely modernizácie ich vykurovacích systémov; a
- f) spravodlivá transformácia v regiónoch závislých od uhlíka v prijímajúcich členských štátoch s cieľom podporiť uplatnenie zamestnancov na iných pozíciách, ich rekvalifikovanie či zvyšovanie ich kvalifikácie, vzdelávanie, iniciatívy zamerané na hľadanie zamestnania a startupy, a to v dialógu s občianskou spoločnosťou a so sociálnymi partnermi spôsobom, ktorý je v súlade s príslušnými opatreniami, ktoré členské štáty zahrnuli do svojich plánov spravodlivej transformácie územia, a prispieva k nim, v súlade s článkom 8 ods. 2 prvým pododsekom písm. k) nariadenia (EÚ) 2021/1056, v relevantných prípadoch.“;

c) odsek 11 sa nahrádza takto:

„11. Investičný výbor každoročne podáva Komisii správu o skúsenostiach s hodnotením investícií, najmä pokiaľ ide o znižovanie emisií a náklady na znižovanie emisií. Komisia do 31. decembra 2024 s ohľadom na zistenia investičného výboru preskúma oblasti pre projekty uvedené v odseku 2 a základ, z ktorého investičný výbor vychádza pri tvorbe svojich odporúčaní.

Investičný výbor zabezpečí uverejnenie výročnej správy. Komisia poskytne výročnú správu Európskemu parlamentu a Rade.“

18. Vkladá sa tento článok:

„Článok 10f

Zásada „nespôsobovať významnú škodu“

Od 1. januára 2025 prijímajúce členské štáty a Komisia používajú príjmy z obchodovania s kvótami formou aukcie určenými pre inovačný fond podľa článku 10a ods. 8 tejto smernice a kvótami uvedenými v článku 10 ods. 1 treťom a štvrtom pododseku tejto smernice v súlade s kritériami zásady „nespôsobovať významnú škodu“ stanovenými v článku 17 nariadenia (EÚ) 2020/852, ak sa takéto príjmy využívajú na hospodársku činnosť, v prípade ktorej boli podľa článku 10 ods. 3 písm. b) uvedeného nariadenia stanovené technické kritériá preskúmania na určenie toho, či hospodárska činnosť spôsobuje významnú škodu, pokiaľ ide o jeden alebo viacero príslušných environmentálnych cieľov.“

19. V článku 11 ods. 2 sa dátum „28. februára“ nahrádza dátumom „30. júna“.

20. Názov kapitoly IV sa nahrádza takto:

„Ustanovenia, ktoré sa vzťahujú na leteckú dopravu, námornú dopravu a stacionárne zariadenia“.

21. Článok 12 sa mení takto:

a) odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Členské štáty zabezpečia, aby sa kvóty vydané príslušným orgánom iného členského štátu uznávali na účely plnenia povinností prevádzkovateľa, prevádzkovateľa lietadla alebo lodnej spoločnosti podľa odseku 3.“;

b) odsek 2a sa vypúšťa;

c) odsek 3 sa nahrádza takto:

„3. Členské štáty, riadiace členské štáty a riadiace orgány vo vzťahu k lodnej spoločnosti zabezpečia, aby do 30. septembra každého roka:

- a) prevádzkovateľ každého zariadenia odovzdal množstvo kvót, ktoré sa rovná celkovým emisiám z daného zariadenia počas predchádzajúceho kalendárneho roka, ktoré sa overili v súlade s článkom 15;
- b) každý prevádzkovateľ lietadla odovzdal množstvo kvót, ktoré sa rovná jeho celkovým emisiám počas predchádzajúceho kalendárneho roka, ktoré sa overili v súlade s článkom 15;
- c) každá lodná spoločnosť odovzdala množstvo kvót, ktoré sa rovná jej celkovým emisiám počas predchádzajúceho kalendárneho roka, ktoré sa overili v súlade s článkom 3ge.

Členské štáty, riadiace členské štáty a riadiace orgány vo vzťahu k lodnej spoločnosti zabezpečia, aby sa kvóty odovzdané v súlade s prvým pododsekom následne zrušili.“;

d) za odsek 3 sa vkladajú tieto odseky:

„3-e. Odchylné od odseku 3 prvého pododseku písm. c) môžu lodné spoločnosti odovzdať o 5 % menej kvót ako ich overené emisie vypustené do 31. decembra 2030 z lodí ľadovej triedy, za predpokladu, že takéto lode patria do ľadovej triedy IA alebo IA Super alebo ekvivalentnej ľadovej triedy stanovenej na základe odporúčania HELCOM 25/7.“

Ak sa v porovnaní s overenými emisiami odovzdá menej kvót, po stanovení rozdielu medzi overenými emisiami a odovzdanými kvótami za každý rok sa množstvo kvót zodpovedajúce tomuto rozdielu zruší namiesto obchodovania formou aukcie podľa článku 10.

3-d. Odchylné od odseku 3 prvého pododseku písm. c) tohto článku a článku 16 Komisia na žiadosť členského štátu prostredníctvom vykonávacieho aktu stanoví, že členské štáty považujú požiadavky stanovené v uvedených ustanoveniach za splnené a neprijmú žiadne opatrenia proti lodným spoločnostiam, pokiaľ ide o emisie vypustené do 31. decembra 2030 z plavieb osobných lodí, ktoré nie sú výletnými loďami, a lodí ro-pax medzi prístavom na ostrove, ktorý podlieha právomoci tohto žiadajúceho členského štátu bez cestného alebo železničného spojenia s pevninou a s počtom obyvateľov menej než 200 000 osôb s trvalým pobytom podľa posledných najlepších dostupných údajov v roku 2022, a prístavom podliehajúcim právomoci toho istého členského štátu a z činností takých lodí v prístave v súvislosti s takými plavbami.

Komisia uverejní zoznam ostrovov uvedených v prvom pododseku a dotknutých prístavov a tento zoznam pravidelne aktualizuje.

3-c. Odchylné od odseku 3 prvého pododseku písm. c) tohto článku a článku 16 Komisia na spoločnú žiadosť dvoch členských štátov, z ktorých jeden nemá žiadnu pozemnú hranicu s iným členským štátom a druhý členský štát je geograficky najbližší k členskému štátu bez takej pozemnej hranice, prostredníctvom vykonávacieho aktu stanoví, že členské štáty považujú požiadavky stanovené v týchto ustanoveniach za splnené a že neprijmú žiadne opatrenia proti lodným spoločnostiam, pokiaľ ide o emisie vypustené do 31. decembra 2030 z plavieb

vykonávaných osobnými loďami alebo loďami ro-pax v rámci nadnárodnej zmluvy o službách vo verejnom záujme alebo nadnárodného záväzku vyplývajúceho zo služieb vo verejnom záujme, stanovených v spoločnej žiadosti, ktoré spájajú oba členské štáty, a z činností takých lodí v prístave v súvislosti s takými plavbami.

3-b. Povinnosť odovzdať kvóty nevzniká v súvislosti s emisiami vypustenými do 31. decembra 2030 z plavieb medzi prístavom nachádzajúcim sa v najvzdialenejšom regióne členského štátu a prístavom nachádzajúcim sa v tom istom členskom štáte vrátane plavieb medzi prístavmi v najvzdialenejších regiónoch a plavieb medzi prístavmi v najvzdialenejších regiónoch toho istého členského štátu a medzi nimi a z činností takých lodí v prístave v súvislosti s takými plavbami.“;

e) odsek 3-a sa nahrádza takto:

„3-a. Ak je to potrebné a tak dlho, ako to bude potrebné s cieľom chrániť environmentálnu integritu systému EU ETS, sa prevádzkovateľom, prevádzkovateľom lietadiel a lodným spoločnostiam v rámci systému EU ETS zakazuje používanie kvót, ktoré vydáva členský štát, v prípade ktorého prestávajú platiť povinnosti týkajúce sa prevádzkovateľov, prevádzkovateľov lietadiel a lodných spoločností. Delegované akty uvedené v článku 19 ods. 3 určia opatrenia, ktoré sa zavedú v prípadoch uvedených v tomto odseku.“;

f) vkladá sa tento odsek:

„3b. Povinnosť odovzdať kvóty nevzniká v súvislosti s emisiami skleníkových plynov, ktoré sa považujú za zachytené a využívané takým spôsobom, že sa stali trvalo chemicky viazané v produkte tak, aby pri jeho bežnom používaní vrátane akejkolvek bežnej činnosti, ku ktorej dochádza po skončení životnosti produktu, neunikali do atmosféry.

Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 23 s cieľom doplniť túto smernicu týkajúce sa požiadaviek súvisiacich s posudzovaním, či sa skleníkové plyny stali trvalo chemicky viazané, ako sa uvádza v prvom pododseku tohto odseku.“;

g) odsek 4 sa nahrádza takto:

„4. Členské štáty vykonávajú potrebné kroky, aby sa kvóty zrušili, kedykoľvek o to požiada ich držiteľ. V prípade uzavretia výrobnéj kapacity elektrickej energie na ich území v dôsledku dodatočných vnútroštátnych opatrení môžu členské štáty, a dôrazne sa k tomu nabádajú, zrušiť kvóty z celkového množstva kvót, s ktorými majú obchodovať formou aukcie podľa článku 10 ods. 2, až do sumy zodpovedajúcej priemerným overeným emisiám dotknutého zariadenia v období piatich rokov pred uzavretím. Dotknutý členský štát informuje Komisiu o takomto plánovanom zrušení alebo dôvodoch nezrušenia v súlade s delegovanými aktmi prijatými podľa článku 10 ods. 4.“

22. V článku 14 ods. 1 sa prvý pododsek nahrádza takto:

„Komisia prijme vykonávacie akty týkajúce sa podrobných postupov na monitorovanie emisií a podávanie správ o emisiách a v príslušných prípadoch aj údajov o činnostiach uvedených v prílohe I k tejto smernici a vplyvov leteckej dopravy, ktoré nesúvisia s emisiami CO₂, na trasách, v prípade ktorých sa emisie nahlasujú v rámci tejto smernice, pričom uvedené vykonávacie akty vychádzajú zo zásad monitorovania a podávania správ stanovených v prílohe IV k tejto smernici a požiadaviek stanovených v odsekoch 2 a 5 tohto článku. V uvedených vykonávacích aktoch sa v požiadavkách na monitorovanie emisií a podávanie správ o emisiách a ich vplyvoch vrátane vplyvov leteckej dopravy, ktoré nesúvisia s emisiami CO₂, stanoví aj potenciál globálneho otepľovania jednotlivých skleníkových plynov a zohľadnia sa aktuálne vedecké poznatky o vplyvoch emisií z leteckej dopravy, ktoré nesúvisia s emisiami CO₂. V uvedených vykonávacích aktoch sa stanoví uplatňovanie kritérií týkajúcich sa udržateľnosti a úspor emisií skleníkových plynov v záujme využívania biomasy, ktoré sú stanovené v smernici (EÚ) 2018/2001, a to s akýmkoľvek úpravami potrebnými na ich uplatňovanie podľa tejto smernice, s cieľom dosiahnuť v prípade takejto biomasy nulové emisie. Spresňuje sa v nich spôsob, ako treba započítavať ukladanie emisií v prípade kombinácie zdrojov s nulovými emisiami a zdrojov, ktoré sa nevyznačujú nulovými emisiami. Takisto sa v nich spresňuje spôsob, ako treba započítavať emisie z obnoviteľných palív iného ako biologického pôvodu a z recyklovaných uhľíkových palív, pričom sa zabezpečí, aby sa takéto emisie započítavali a aby sa zabránilo ich dvojitému započítaniu.“

23. Článok 16 sa mení takto:

a) odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Členské štáty zabezpečia zverejnenie mien prevádzkovateľov, prevádzkovateľov lietadiel a lodných spoločností, ktoré porušujú požiadavky týkajúce sa odovzdávania dostatočného množstva kvót podľa tejto smernice.“;

b) v odseku 3 sa dátum „30. apríla“ nahrádza dátumom „30. septembra“;

c) vkladá sa tento odsek:

„3a. Pokuty stanovené v odseku 3 sa uplatňujú aj v prípade lodných spoločností.“;

d) vkladá sa tento odsek:

„11a. V prípade lodnej spoločnosti, ktorá nesplnila povinnosti týkajúce sa odovzdávania kvót počas dvoch alebo viacerých po sebe nasledujúcich období nahlasovania, a ak sa súlad nepodarilo zabezpečiť inými donucovacími opatreniami, môže príslušný orgán členského štátu, v ktorom sa nachádza prístav vstupu, po tom, ako dotknutej lodnej spoločnosti umožní predložiť pripomienky, vydať rozhodnutie o vyhostení, ktoré sa oznámi Komisii, Európskej námornej bezpečnostnej agentúre (ďalej len „EMSA“), ostatným členským štátom a dotknutému vlajkovému štátu. V dôsledku vydania takéhoto rozhodnutia o vyhostení každý členský štát s výnimkou členského štátu, pod ktorého vlajkou sa daná loď plaví, odmietne lodiam, za ktoré nesie zodpovednosť dotknutá lodná spoločnosť, vstup do všetkých svojich prístavov, kým si lodná spoločnosť nesplní svoje povinnosti týkajúce sa odovzdávania kvót v súlade s článkom 12. Ak sa loď plaví pod vlajkou členského štátu a vpláva do jedného z jeho prístavov alebo sa zistí, že sa nachádza v takomto prístave, dotknutý členský štát po tom, ako dotknutej lodnej spoločnosti umožní predložiť pripomienky, zadrží uvedenú loď dovtedy, kým si lodná spoločnosť nesplní svoje povinnosti týkajúce sa odovzdávania kvót.“

Ak sa loď lodnej spoločnosti uvedenej v prvom pododseku nachádza v jednom z prístavov členského štátu, pod ktorého vlajkou sa loď plaví, dotknutý členský štát môže po tom, ako dotknutej lodnej spoločnosti umožní predložiť pripomienky, vydať príkaz vlajkového štátu na zadržanie lode dovtedy, kým si lodná spoločnosť nesplní svoje povinnosti týkajúce sa odovzdávania kvót. Informuje o tom Komisiu, agentúru EMSA a ostatné členské štáty. V dôsledku vydania takéhoto príkazu vlajkového štátu na zadržanie lode prijme každý členský štát rovnaké opatrenia, aké sa vyžadujú, aby boli prijaté po vydaní rozhodnutia o vyhostení v súlade s prvým pododsekom druhou vetou.

Týmto odsekom nie sú dotknuté medzinárodné námorné predpisy uplatniteľné na lode v stave núdze.“

24. Článok 18b sa nahrádza takto:

„Článok 18b

Pomoc Komisie, agentúry EMSA a iných príslušných organizácií

1. Komisia, riadiaci členský štát a riadiace orgány vo vzťahu k lodnej spoločnosti môžu na účely vykonávania svojich povinností podľa článku 3c ods. 4 a článkov 3g, 3gd, 3ge, 3gf, 3gg a 18a požiadať o pomoc Európsku námornú bezpečnostnú agentúru alebo inú príslušnú organizáciu a na daný účel môžu s týmito organizáciami uzavrieť akékoľvek náležité dohody.

2. Komisia sa s pomocou agentúry EMSA usiluje pripraviť vhodné nástroje a usmernenia na uľahčenie a koordináciu overovania a presadzovania práva v súvislosti s uplatňovaním tejto smernice na námornú dopravu. Takéto usmernenia a nástroje sa v rámci možností sprístupnia členským štátom a overovateľom na účely výmeny informácií a s cieľom lepšie zabezpečiť dôsledné presadzovanie vnútroštátnych opatrení, ktorými sa transponuje táto smernica.“

25. Článok 23 sa mení takto:

a) odseky 2 a 3 sa nahrádzajú takto:

„2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 3c ods. 6, článku 3d ods. 3, článku 10 ods. 4, článku 10a ods. 1, 8 a 8a, článku 10b ods. 5, článku 12 ods. 3b, článku 19 ods. 3, článku 22, článku 24 ods. 3, článku 24a ods. 1, článku 25a ods. 1, článku 28c a článku 30j ods. 1 sa Komisii udeľuje na dobu neurčitú od 8. apríla 2018.

3. Delegovanie právomoci uvedených v článku 3c ods. 6, článku 3d ods. 3, článku 10 ods. 4, článku 10a ods. 1, 8 a 8a, článku 10b ods. 5, článku 12 ods. 3b, článku 19 ods. 3, článku 22, článku 24 ods. 3, článku 24a ods. 1, článku 25a ods. 1, článku 28c a článku 30j ods. 1 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.“

b) odsek 6 sa nahrádza takto:

„6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 3c ods. 6, článku 3d ods. 3, článku 10 ods. 4, článku 10a ods. 1, 8 alebo 8a, článku 10b ods. 5, článku 12 ods. 3b, článku 19 ods. 3, článku 22, článku 24 ods. 3, článku 24a ods. 1, článku 25a ods. 1, článku 28c alebo článku 30j ods. 1 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.“

26. Článok 29 sa nahrádza takto:

„Článok 29

Podávanie správ s cieľom zabezpečiť lepšie fungovanie trhu s CO₂

Ak pravidelné správy o trhu s uhlíkom uvedené v článku 10 ods. 5 a 6 obsahujú dôkazy, že trh s uhlíkom riadne nefunguje, Komisia do troch mesiacov predloží správu Európskemu parlamentu a Rade. K správe môžu byť v prípade potreby pripojené legislatívne návrhy zamerané na zvýšenie transparentnosti a integrity trhu s uhlíkom vrátane súvisiacich trhov s derivátmi a zaoberajúce sa nápravnými opatreniami na zlepšenie jeho fungovania, ako aj na posilnenie prevencie a odhaľovania činností zneužívania trhu.“

27. Článok 29a sa nahrádza takto:

„Článok 29a

Opatrenia v prípade nadmerného kolísania cien

1. Ak je priemerná cena kvót za šesť predchádzajúcich kalendárnych mesiacov vyššia ako 2,4-násobok priemernej ceny kvót za referenčné obdobie predchádzajúcich dvoch rokov, uvoľní sa 75 miliónov kvót z trhovej stabilizačnej rezervy v súlade s článkom 1 ods. 7 rozhodnutia (EÚ) 2015/1814.

Cena kvót uvedená v prvom pododseku tohto odseku je cena aukcií, ktoré sa v prípade kvót, na ktoré sa vzťahujú kapitoly II a III, uskutočňujú v súlade s delegovanými aktmi prijatými podľa článku 10 ods. 4.

Referenčným obdobím predchádzajúcich dvoch rokov uvedeným v prvom pododseku je dvojročné obdobie, ktoré sa končí pred prvým mesiacom obdobia šiestich kalendárnych mesiacov uvedeného v danom pododseku.

Ak je podmienka uvedená v prvom pododseku tohto odseku splnená a odsek 2 sa neuplatňuje, Komisia na tento účel uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámenie, v ktorom uvedie dátum, ku ktorému bola podmienka splnená.

Komisia uverejní počas prvých troch pracovných dní každého mesiaca priemernú cenu kvót za predchádzajúcich šesť kalendárnych mesiacov a priemernú cenu kvót za referenčné obdobie predchádzajúcich dvoch rokov. Ak podmienka uvedená v prvom pododseku nie je splnená, Komisia uverejní aj úroveň, ktorú by mala priemerná cena kvót dosiahnuť v nasledujúcom mesiaci, aby sa splnila podmienka stanovená v uvedenom pododseku.

2. Ak bola splnená podmienka na uvoľnenie kvót z trhovej stabilizačnej rezervy podľa odseku 1, podmienka uvedená v danom odseku sa považuje za opäť splnenú najskôr po dvanástich mesiacoch od skončenia predchádzajúceho uvoľnenia.

3. Podrobné opatrenia na uplatňovanie opatrení uvedených v odsekoch 1 a 2 tohto článku sa stanovia v delegovaných aktoch uvedených v článku 10 ods. 4.“

28. Článok 30 sa mení takto:

a) odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Táto smernica sa preskúma z hľadiska medzinárodného vývoja a úsilia vynaloženého na dosiahnutie dlhodobých cieľov Parížskej dohody a všetkých príslušných záväzkov vyplývajúcich z konferencie zmluvných strán Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy.“;

b) odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Opatrenia na podporu určitých energeticky náročných priemyselných odvetví, ktoré môžu byť vystavené úniku uhlíka, ako sa uvádza v článkoch 10a a 10b tejto smernice, sa preskúmajú aj z hľadiska opatrení politiky v oblasti klímy v iných významných ekonomikách. V tejto súvislosti Komisia tiež zváži, či by sa opatrenia súvisiace s kompenzáciou nepriamych nákladov mali ďalej harmonizovať. Opatrenia uplatniteľné na odvetvia, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus CBAM, sa preskúmajú z hľadiska uplatňovania nariadenia (EÚ) 2023/956. Komisia do 1. januára 2028 a potom každé dva roky v rámci svojich správ Európskemu parlamentu a Rade podľa článku 30 ods. 6 uvedeného nariadenia posúdi vplyv mechanizmu CBAM na riziko úniku uhlíka, a to aj vo vzťahu k vývozu.

V správe sa posúdi potreba prijatia dodatočných opatrení vrátane legislatívnych opatrení s cieľom riešiť riziká úniku uhlíka. K správe sa v prípade potreby pripojí legislatívny návrh.“;

c) odsek 3 sa nahrádza takto:

„3. Komisia podá Európskemu parlamentu a Rade v kontexte každého globálneho hodnotenia, ktoré sa dohodlo v rámci Parížskej dohody, správu, najmä pokiaľ ide o potrebu ďalších politík a opatrení Únie na účely potrebného zníženia emisií skleníkových plynov zo strany Únie a jej členských štátov, okrem iného aj v súvislosti s lineárnym koeficientom uvedeným v článku 9 tejto smernice. Komisia môže v prípade potreby predložiť Európskemu parlamentu a Rade legislatívne návrhy na zmenu tejto smernice, najmä v záujme zabezpečiť súlad s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu, ktorý je stanovený v článku 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/1119, a s cieľmi Únie v oblasti klímy, ktoré sú stanovené v článku 4 uvedeného nariadenia. Komisia pri predkladaní svojich legislatívnych návrhov na tento účel okrem iného zváži plánovaný orientačný rozpočet Únie na emisie skleníkových plynov na obdobie rokov 2030 až 2050, ako sa uvádza v článku 4 ods. 4 uvedeného nariadenia.“;

d) dopĺňajú sa tieto odseky:

„5. Komisia do 31. júla 2026 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o týchto záležitostiach, ku ktorej v prípade potreby pripojí legislatívny návrh a posúdenie vplyvu:

a) ako by sa mohli započítavať záporné emisie pochádzajúce zo skleníkových plynov, ktoré sa odstraňujú z atmosféry a bezpečne a trvalo uskladňujú, a ako by sa mohli uvedené záporné emisie zahrnúť do obchodovania s emisiami, ak je to vhodné, čo by malo zahŕňať jasný rozsah pôsobnosti a prísne kritériá takéhoto zahrnutia a záruky na zabezpečenie toho, aby sa takýmito záchytnými nekompenzovalo potrebné zníženie emisií v súlade s cieľmi Únie v oblasti klímy stanovenými v nariadení (EÚ) 2021/1119;

b) uskutočniteľnosť zníženia prahových hodnôt celkového menovitého tepelného príkonu 20 MW pre činnosti uvedené v prílohe I od roku 2031;

c) či sa účinne započítavajú všetky emisie skleníkových plynov, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, a či sa účinne predchádza dvojitému započítaniu; posúdi sa najmä započítavanie emisií skleníkových plynov, ktoré sa považujú za zachytené a využité v produkte iným spôsobom, ako sa uvádza v článku 12 ods. 3b.

6. Pri preskúmaní tejto smernice v súlade s odsekmi 1, 2 a 3 tohto článku Komisia analyzuje, ako možno vytvoriť prepojenia medzi systémom EU ETS a inými trhmi s uhlíkom bez toho, aby to bránilo dosiahnutiu cieľa klimatickej neutrality a cieľov Únie v oblasti klímy stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1119.

7. Komisia do 31. júla 2026 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi uskutočniteľnosť začlenenia spaľovného komunálneho odpadu do systému EU ETS, a to aj s cieľom ich začlenenia od roku 2028 a s posúdením potenciálnej potreby možnosti, aby členský štát mohol rozhodnúť o neuplatňovaní do 31. decembra 2030. V tejto súvislosti Komisia zohľadní význam všetkých odvetví, ktoré prispievajú k znižovaniu emisií, a potenciálny odklon odpadu smerom k zneškodňovaniu skládkovaním v Únii a vývozu odpadu do tretích krajín. Komisia okrem toho zohľadní príslušné kritériá, ako sú účinky na vnútorný trh, možné narušenia hospodárskej súťaže, environmentálna integrita, zosúladenie s cieľmi smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES (*) a spoľahlivosť a presnosť, pokiaľ ide o monitorovanie a výpočet emisií. Komisia v prípade potreby a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedenej smernice, pripojí k uvedenej správe legislatívny návrh s cieľom uplatňovať ustanovenia tejto kapitoly na povolenia na emisie skleníkových plynov a pridelenie a vydávanie dodatočných kvót, pokiaľ ide o spaľovne komunálneho odpadu, a zabrániť možnému odklonu odpadu.

V správe uvedenej v prvom pododseku Komisia posúdi aj možnosť zahrnúť do systému EU ETS ďalšie procesy nakladania s odpadom, najmä skládky, ktoré vytvárajú emisie metánu a oxidu dusného v Únii. Komisia môže v prípade potreby k tejto správe pripojiť aj legislatívny návrh na zahrnutie takýchto iných procesov nakladania s odpadom do systému EU ETS.

(*) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).“

29. Za článok 30 sa vkladá táto kapitola:

„Kapitola IVa

Systém obchodovania s emisiami pre odvetvie budov, odvetvie cestnej dopravy a ďalšie odvetvia

Článok 30a

Rozsah pôsobnosti

Ustanovenia tejto kapitoly sa vzťahujú na emisie, povolenia na emisie skleníkových plynov, vydávanie a odovzdávanie kvót, ako aj na monitorovanie, nahlasovanie a overovanie v súvislosti s činnosťami uvedenými v prílohe III. Táto kapitola sa nevzťahuje na žiadne emisie, na ktoré sa vzťahujú kapitoly II a III.

Článok 30b

Povolenia na emisie skleníkových plynov

1. Členské štáty zabezpečia, aby žiadny regulovaný subjekt od 1. januára 2025 nevykonával činnosť uvedenú v prílohe III, ak tento regulovaný subjekt nie je držiteľom povolenia vydaného príslušným orgánom v súlade s odsekmi 2 a 3 tohto článku.

2. Žiadosť o povolenie na emisie skleníkových plynov podľa tejto kapitoly, ktorú regulovaný subjekt predložil príslušnému orgánu podľa odseku 1 tohto článku, musí obsahovať aspoň opis:

a) regulovaného subjektu;

- b) druhov palív, ktoré daný subjekt uvádza do daňového voľného obehu a ktoré sa využívajú na účely spaľovania v odvetviach uvedených v prílohe III, ako aj opis prostriedkov, ktoré tento subjekt využíva pri uvádzaní daných palív do daňového voľného obehu;
- c) konečného použitia alebo konečných použití palív uvedených do daňového voľného obehu v prípade činnosti uvedenej v prílohe III;
- d) opatrení plánovaných na účely monitorovania a nahlasovania emisií v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článkoch 14 a 30f;
- e) netechnického zhrnutia informácií uvedených v písmenách a) až d) tohto odseku.

3. Príslušný orgán vydá povolenie na emisie skleníkových plynov, ktorým regulovanému subjektu uvedenému v odseku 1 tohto článku udelí povolenie na činnosť uvedenú v prílohe III, ak sa presvedčí o tom, že daný subjekt je schopný monitorovať a nahlasovať emisie zodpovedajúce množstvám palív uvedených do daňového voľného obehu podľa prílohy III.

4. Povolenia na emisie skleníkových plynov musia obsahovať aspoň:

- a) názov a adresu regulovaného subjektu;
- b) opis prostriedkov, ktoré regulovaný subjekt využíva pri uvádzaní palív do daňového voľného obehu v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- c) zoznam palív, ktoré regulovaný subjekt uvádza do daňového voľného obehu v odvetviach, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- d) plán monitorovania, ktorý spĺňa požiadavky stanovené vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 14;
- e) požiadavky týkajúce sa nahlasovania stanovené vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 14;
- f) záväzok odovzdať kvóty vydané podľa tejto kapitoly v množstve rovnajúcom sa celkovým emisiám v každom kalendárnom roku, ktoré sa overili v súlade s článkom 15, v lehote stanovenej v článku 30e ods. 2.

5. Členské štáty môžu regulovaným subjektom umožniť aktualizovať plány monitorovania bez zmeny povolenia. Regulované subjekty musia príslušnému orgánu predkladať na schválenie všetky aktualizované plány monitorovania.

6. Regulovaný subjekt informuje príslušný orgán o všetkých plánovaných zmenách povahy svojej činnosti alebo o zmenách týkajúcich sa palív uvádzaných týmto subjektom do daňového voľného obehu, ktoré si môžu vyžadovať aktualizáciu povolenia na emisie skleníkových plynov. Vo vhodných prípadoch príslušný orgán aktualizuje povolenie v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 14. Ak dôjde k zmene identity regulovaného subjektu, na ktorý sa vzťahuje táto kapitola, príslušný orgán dané povolenie aktualizuje s cieľom doplniť doň názov a adresu nového regulovaného subjektu.

Článok 30c

Celoúnijné množstvo kvót

1. Celoúnijné množstvo kvót, ktoré sa od roku 2027 každoročne vydávajú podľa tejto kapitoly, začne lineárne klesať počnúc rokom 2024. Hodnota na rok 2024 sa vymedzuje ako emisné limity na rok 2024 vypočítané na základe referenčných emisií podľa článku 4 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 (*) v prípade odvetví, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, pričom sa v prípade všetkých emisií v rozsahu pôsobnosti uvedeného nariadenia uplatňuje lineárna trajektória znižovania. Dané množstvo sa po roku 2024 každoročne zníži o lineárny redukčný koeficient vo výške 5,10 %. Do 1. januára 2025 Komisia zverejní celoúnijné množstvo kvót na rok 2027.

2. Celoúnijné množstvo kvót, ktoré sa od roku 2028 každoročne vydávajú podľa tejto kapitoly, začne lineárne klesať počnúc rokom 2025 na základe priemerných emisií nahlásených podľa tejto kapitoly za roky 2024 až 2026. Dané množstvo kvót sa zníži o lineárny redukčný koeficient vo výške 5,38 % s výnimkou prípadov, keď sa uplatňujú podmienky stanovené v bode 1 prílohy IIIa, pričom v takom prípade sa predmetné množstvo zníži o lineárny redukčný koeficient upravený v súlade s pravidlami stanovenými v bode 2 prílohy IIIa. Do 30. júna 2027 Komisia zverejní celoúnijné množstvo kvót na rok 2028 a v prípade potreby aj upravený lineárny redukčný koeficient.

3. Množstvo kvót pre celú Úniu vydaných podľa tejto kapitoly sa upraví na každý rok od roku 2028 s cieľom kompenzovať množstvo odovzdaných kvót v prípadoch, keď nebolo možné zabrániť dvojitému započítaniu emisií alebo keď boli kvóty odovzdané v prípade emisií, na ktoré sa nevzťahuje táto kapitola, ako sa uvádza v článku 30f ods. 5. Úprava zodpovedá celkovému množstvu kvót, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola a ktoré boli kompenzované v príslušnom roku nahlasovania podľa vykonávacích aktov uvedených v článku 30f ods. 5 druhom pododseku.

4. Členský štát, ktorý podľa článku 30j jednostranne rozširuje činnosť uvedenú v prílohe III na odvetvia, ktoré nie sú uvedené v uvedenej prílohe, zabezpečí, aby dotknuté regulované subjekty do 30. apríla príslušného roka predložili dotknutému príslušnému orgánu riadne odôvodnenú správu v súlade s článkom 30f. Ak sú predložené údaje riadne odôvodnené, príslušný orgán to oznámi Komisii do 30. júna príslušného roka. Množstvo kvót, ktoré sa má vydať podľa odseku 1 tohto článku, sa upraví s prihliadnutím na riadne odôvodnenú správu predloženú regulovanými subjektmi.

Článok 30d

Obchodovanie s kvótami formou aukcie v prípade činnosti uvedenej v prílohe III

1. Od roku 2027 sa s kvótami, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, obchoduje formou aukcie, pokiaľ nie sú umiestnené v trhovej stabilizačnej rezerve zriadenej rozhodnutím (EÚ) 2015/1814. S kvótami, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, sa obchoduje formou aukcie oddelene od kvót, na ktoré sa vzťahujú kapitoly II a III tejto smernice.

2. Aukčné obchodovanie s kvótami, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, sa začína v roku 2027 s množstvom zodpovedajúcim 130 % aukčných objemov na rok 2027, ktoré sú stanovené na základe celouijného množstva kvót na daný rok a na základe príslušných aukčných podielov a objemov podľa odsekov 3 až 6 tohto článku. Dodatočných 30 %, s ktorými sa má obchodovať formou aukcie, sa použije len na účely odovzdávania kvót podľa článku 30e ods. 2 a môže sa s nimi obchodovať formou aukcie do 31. mája 2028. Dodatočných 30 % sa odpočíta od aukčných objemov na obdobie rokov 2029 až 2031. Podmienky týkajúce sa aukcií uvedených v tomto odseku sa stanovujú v súlade s odsekom 7 a článkom 10 ods. 4.

V roku 2027 sa 600 miliónov kvót, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, umiestni do trhovej stabilizačnej rezervy, ako v nej držané prostriedky, podľa článku 1a ods. 3 rozhodnutia (EÚ) 2015/1814.

3. 150 miliónov kvót vydaných podľa tejto kapitoly sa vydraží formou aukcie a všetky príjmy z uvedených aukcií sa do roku 2032 sprístupnia na účely Sociálno-klimatického fondu zriadeného podľa nariadenia (EÚ) 2023/955.

4. Zo zostávajúceho množstva kvót a s cieľom získať spolu s príjmami z kvót uvedených v odseku 3 tohto článku a článku 10a ods. 8b tejto smernice maximálnu sumu 65 000 000 000 EUR Komisia zabezpečí, aby sa vydražilo dodatočné množstvo kvót, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, a aby sa príjmy z týchto aukcií sprístupňovali na účely Sociálno-klimatického fondu zriadeného nariadením (EÚ) 2023/955 do roku 2032.

Komisia zabezpečí, aby sa s kvótami určenými pre Sociálno-klimatický fond, ktoré sú uvedené v odseku 3 tohto článku a v tomto odseku, obchodovalo formou aukcie v súlade so zásadami a podmienkami uvedenými v článku 10 ods. 4 a v delegovaných aktoch prijatých podľa uvedeného článku.

Príjmy z obchodovania formou aukcie s kvótami uvedenými v odseku 3 tohto článku a v tomto odseku predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v súlade s článkom 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 a použijú sa v súlade s pravidlami, ktoré sa vzťahujú na Sociálno-klimatický fond.

Ročná suma pridelená Sociálno-klimatickému fondu v súlade s článkom 10a ods. 8b, odsekom 3 tohto článku a týmto odsekom nesmie presiahnuť:

a) na rok 2026 sumu 4 000 000 000 EUR;

b) na rok 2027 sumu 10 900 000 000 EUR;

- c) na rok 2028 sumu 10 500 000 000 EUR;
- d) na rok 2029 sumu 10 300 000 000 EUR;
- e) na rok 2030 sumu 10 100 000 000 EUR;
- f) na rok 2031 sumu 9 800 000 000 EUR;
- g) na rok 2032 sumu 9 400 000 000 EUR.

Ak sa systém obchodovania s emisiami zriadený v súlade s touto kapitolou odloží do roku 2028 podľa článku 30k, maximálna suma, ktorá sa má sprístupniť Sociálno-klimatickému fondu v súlade s prvým pododsekom tohto odseku, je 54 600 000 000 EUR. V takom prípade ročné sumy pridelené Sociálno-klimatickému fondu nesmú kumulatívne presiahnuť na roky 2026 a 2027 sumu 4 000 000 000 EUR a v období od 1. januára 2028 do 31. decembra 2032 príslušná ročná suma nesmie presiahnuť:

- a) na rok 2028 sumu 11 400 000 000 EUR;
- b) na rok 2029 sumu 10 300 000 000 EUR;
- c) na rok 2030 sumu 10 100 000 000 EUR;
- d) na rok 2031 sumu 9 800 000 000 EUR;
- e) na rok 2032 sumu 9 000 000 000 EUR.

Ak sa príjmy z obchodovania formou aukcie uvedeného v odseku 5 tohto článku stanovia v súlade s článkom 311 tretím odsekom ZFEÚ ako vlastný zdroj, článok 10a ods. 8b tejto smernice, odsek 3 tohto článku a tento odsek sa neuplatňuje.

5. Členské štáty vydražia celkové množstvo kvót, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, po odpočítaní množstiev stanovených v odsekoch 3 a 4 tohto článku a potom sa toto množstvo medzi ne rozdelí v podieloch, ktoré sú rovnaké ako podiel referenčných emisií v zmysle článku 4 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2018/842, ktorý vykazuje predmetný členský štát v prípade kategórií zdrojov emisií uvedených druhom odseku písm. b), c) a d) prílohy III k tejto smernici, za priemer obdobia rokov 2016 až 2018, komplexne preskúmaný podľa článku 4 ods. 3 uvedeného nariadenia.

6. Členské štáty určia, ako sa použijú príjmy pochádzajúce z obchodovania s kvótami formou aukcie uvedenými v odseku 5 tohto nariadenia s výnimkou príjmov, ktoré predstavujú vonkajšie pripísané príjmy v súlade s odsekom 4 tohto článku, alebo príjmov stanovených ako vlastné zdroje v súlade s článkom 311 tretím odsekom ZFEÚ a zahrnutých do rozpočtu Únie. Členské štáty použijú svoje vlastné príjmy alebo ekvivalent uvedených príjmov vo finančnej hodnote na jeden alebo viacero účelov uvedených v článku 10 ods. 3 tejto smernice, pričom uprednostnia činnosti, ktoré môžu prispieť k riešeniu sociálnych aspektov obchodovania s emisiami podľa tejto kapitoly, alebo na jedno či viaceré z týchto opatrení:

- a) opatrenia, ktoré majú prispieť k dekarbonizácii vykurovania a chladenia budov alebo k zníženiu energetických potrieb budov vrátane integrácie energie z obnoviteľných zdrojov, a súvisiace opatrenia v súlade s článkom 7 ods. 11 a článkami 12 a 20 smernice 2012/27/EÚ, ako aj opatrenia na poskytnutie finančnej podpory pre domácnosti s nízkymi príjmami, ktoré sa nachádzajú v budovách vyznačujúcich sa najhoršou energetickou hospodárnosťou;
- b) opatrenia, ktorých cieľom je urýchliť zavádzanie vozidiel s nulovými emisiami alebo poskytnúť finančnú podporu pri zavádzaní plne interoperabilnej infraštruktúry na dopĺňanie paliva a nabíjanie batérií v prípade vozidiel s nulovými emisiami, alebo opatrenia, ktorých cieľom je podporiť prechod na verejnú dopravu a zlepšiť multimodálnosť dopravy alebo poskytnúť finančnú podporu v záujme riešenia sociálnych aspektov v súvislosti s využívaním dopravy obyvateľmi s nízkymi a strednými príjmami;
- c) financovanie svojho sociálno-klimatického plánu v súlade s článkom 15 nariadenia (EÚ) 2023/955;
- d) poskytnutie finančnej kompenzácie konečným spotrebiteľom v prípadoch, keď nebolo možné zabrániť dvojitému započítaniu emisií alebo keď boli kvóty odovzdané v prípade emisií, na ktoré sa nevzťahuje táto kapitola, ako sa uvádza v článku 30f ods. 5.

Predpokladá sa, že členské štáty splnili ustanovenia tohto odseku, ak zaviedli a vykonávajú politiky fiškálnej alebo finančnej podpory alebo regulačné politiky slúžiace na posilnenie finančnej podpory, ktoré boli vytvorené na účely stanovené v prvom pododseku tohto odseku a ktorých hodnota je rovnocenná príjmom uvedeným v danom pododseku a získaným na základe obchodovania s kvótami formou aukcie v zmysle tejto kapitoly.

Členské štáty informujú Komisiu o použití príjmov a opatreniach prijatých podľa tohto odseku tak, že tieto informácie zahrnú do svojich správ predkladaných podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999.

7. Na kvóty vydané podľa tejto kapitoly sa vzťahuje článok 10 ods. 4 a 5.

Článok 30e

Prenos, odovzdanie a zrušenie kvót

1. Na emisie, regulované subjekty a kvóty, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, sa uplatňuje článok 12 s výnimkou odsekov 3 a 3a, odseku 4 druhej a tretej vety a odseku 5 uvedeného článku. Na uvedený účel:

- a) treba každý odkaz na emisie chápať ako odkaz na emisie, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- b) treba každý odkaz na prevádzkovateľov zariadení chápať ako odkaz na regulované subjekty, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- c) treba každý odkaz na kvóty chápať ako odkaz na kvóty, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola.

2. Členské štáty sú od 1. januára 2028 povinné zabezpečiť, aby regulovaný subjekt každoročne do 31. mája odovzdal množstvo kvót, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, rovnajúce sa celkovým emisiám regulovaného subjektu zodpovedajúcim množstvu palív uvedených do daňového voľného obehu podľa prílohy III za predchádzajúci kalendárny rok, ktoré sa overili v súlade s článkami 15 a 30f, a zabezpečiť aby sa tieto kvóty následne zrušili.

3. Odchyľne od odseku 1 a 2 tohto článku, ak regulovaný subjekt usadený v členskom štáte podlieha vnútroštátnej uhlíkovej dani platnej na roky 2027 až 2030, ktorá sa vzťahuje na činnosť uvedenú v prílohe III, môže príslušný orgán dotknutého členského štátu do 31. decembra 2030 oslobodiť tento regulovaný subjekt od povinnosti odovzdať kvóty podľa odseku 2 tohto článku za daný referenčný rok za predpokladu, že:

- a) dotknutý členský štát oznámi Komisii uvedenú národnú uhlíkovú daň do 31. decembra 2023 a do uvedeného dátumu už nadobudlo účinnosť vnútroštátne právo, ktorým sa stanovujú sadzby dane uplatniteľné na roky 2027 až 2030; dotknutý členský štát oznámi Komisii každú následnú zmenu vnútroštátnej uhlíkovej dane;
- b) vnútroštátna uhlíková daň dotknutého členského štátu, ktorú za referenčný rok skutočne zaplatil uvedený regulovaný subjekt, je vyššia ako priemerná aukčná zúčtovacia cena systému obchodovania s emisiami zriadeného podľa tejto kapitoly;
- c) regulovaný subjekt v plnej miere dodržiava povinnosti podľa článku 30b o povoleniach na emisie skleníkových plynov a článku 30f o monitorovaní, nahlasovaní a overovaní svojich emisií;
- d) dotknutý členský štát do 31. mája roka nasledujúceho po referenčnom roku oznámi Komisii uplatňovanie každej takejto výnimky a zodpovedajúce množstvo kvót, ktoré sa majú zrušiť v súlade s písmenom g) tohto pododseku a delegovanými aktmi prijatými podľa článku 10 ods. 4;
- e) Komisia nevznesie do troch mesiacov od oznámenia podľa písmena a) tohto pododseku alebo do jedného mesiaca od oznámenia za príslušný rok podľa písmena d) tohto pododseku námietku proti uplatňovaniu výnimky z dôvodu, že oznámené opatrenie nie je v súlade s podmienkami stanovenými v tomto odseku;

- f) dotknutý členský štát nevydraží množstvo kvót uvedené v článku 30d ods. 5 za konkrétny referenčný rok, kým sa množstvo kvót, ktoré sa má zrušiť podľa tohto odseku, neurčí v súlade s písmenom g) tohto pododseku; dotknutý členský štát nesmie obchodovať formou aukcie so žiadnym dodatočným množstvom kvót podľa článku 30d ods. 2 prvého pododseku;
- g) dotknutý členský štát zruší množstvo kvót z celkového množstva kvót, s ktorými má obchodovať formou aukcie, uvedené v článku 30d ods. 5, za referenčný rok, ktoré sa rovná overeným emisiám daného regulovaného subjektu podľa tejto kapitoly za referenčný rok; ak je objem kvót, s ktorým sa má po uplatnení písmena f) tohto pododseku ešte obchodovať formou aukcie v referenčnom roku, nižší ako objem kvót, ktoré sa majú zrušiť podľa tohto odseku, dotknutý členský štát zabezpečí, aby do konca roka nasledujúceho po referenčnom roku zrušil objem kvót zodpovedajúci rozdielu; a
- h) dotknutý členský štát sa v čase prvého oznámenia podľa písmena a) tohto pododseku zaviazal použiť na jedno alebo viacero opatrení uvedených v článku 30d ods. 6 prvom pododseku alebo opatrení, na ktoré sa tam odkazuje, sumu rovnajúcu sa príjmom, na ktoré by sa uplatnil článok 30d ods. 6, ak by sa táto výnimka neuplatňovala; uplatňuje sa článok 30d ods. 6 druhý a tretí pododsek a Komisia zabezpečí, aby informácie získané na tomto základe boli v súlade so záväzkom prijatým podľa tohto písmena.

Objem kvót, ktoré sa majú zrušiť podľa prvého pododseku písm. g) tohto odseku, nemá vplyv na vonkajšie pripísané príjmy stanovené podľa článku 30d ods. 4 tejto smernice ani na vlastné zdroje rozpočtu Únie podľa rozhodnutí Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 (**) z príjmov z obchodovania s kvótami formou aukcie v súlade s článkom 30d tejto smernice, ak boli stanovené podľa článku 311 tretieho odseku ZFEÚ.

- 4. Nemocniciam, na ktoré sa nevzťahuje kapitola III, sa môže poskytnúť finančná náhrada za náklady, ktoré sa na ne preniesli v dôsledku odovzdania kvót podľa tejto kapitoly. Na uvedený účel sa ustanovenia tejto kapitoly uplatniteľné na prípady dvojitého započítania uplatňujú *mutatis mutandis*.

Článok 30f

Monitorovanie, nahlasovanie, overovanie emisií a akreditácia

- 1. Na emisie, regulované subjekty a kvóty, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, sa uplatňujú články 14 a 15. Na uvedený účel:

- a) treba každý odkaz na emisie chápať ako odkaz na emisie, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- b) treba každý odkaz na činnosť uvedenú v prílohe I chápať ako odkaz na činnosť uvedenú v prílohe III;
- c) treba každý odkaz na prevádzkovateľov chápať ako odkaz na regulované subjekty, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- d) treba každý odkaz na kvóty chápať ako odkaz na kvóty, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- e) treba každý odkaz na dátum v článku 15 chápať ako odkaz na 30. apríl.

- 2. Členské štáty zabezpečia, aby každý regulovaný subjekt od roku 2025 monitoroval za každý kalendárny rok emisie zodpovedajúce množstvám palív uvedených do daňového voľného obehu podľa prílohy III. Zároveň musia zabezpečiť, aby každý regulovaný subjekt počnúc rokom 2026 uvedené emisie v nasledujúcom roku nahlasoval príslušnému orgánu v súlade s vykonávacím aktom uvedeným v článku 14 ods. 1.

- 3. Od 1. januára 2028 členské štáty zabezpečia, aby do 30. apríla každého roka do roku 2030 každý regulovaný subjekt nahlasoval priemerný podiel nákladov súvisiacich s odovzdaním kvót podľa tejto kapitoly, ktoré preniesol na spotrebiteľov za predchádzajúci rok. Komisia prijme vykonávacie akty týkajúce sa požiadaviek a vzorov pre uvedené správy. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 22a ods. 2. Komisia posúdi predložené správy a každoročne podá správu o svojich zisteniach Európskemu parlamentu a Rade. Ak Komisia zistí, že existujú nevhodné postupy, pokiaľ ide o prenos nákladov na uhlík, k správe môžu byť v prípade potreby priložené legislatívne návrhy zamerané na riešenie takýchto nesprávnych praktík.

4. Členské štáty zabezpečia, aby každý regulovaný subjekt, ktorý je k 1. januáru 2025 držiteľom povolenia v súlade s článkom 30b, nahlásil do 30. apríla 2025 svoje historické emisie za rok 2024.

5. Členské štáty zabezpečia, aby boli regulované subjekty schopné podľa druhu paliva spoľahlivo a presne identifikovať a zdokumentovať presné množstvá paliva uvedené do daňového voľného obehu, ktoré sa používajú na účely spaľovania v odvetviach uvedených v prílohe III, ako aj konečné použitie palív uvedených do daňového voľného obehu regulovanými subjektmi. Členské štáty prijímajú vhodné opatrenia na obmedzenie rizika dvojitého započítania emisií, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, a emisií podľa kapitol II a III, ako aj rizika odovzdania kvót za emisie, na ktoré sa nevzťahuje táto kapitola.

Komisia prijme vykonávacie akty týkajúce sa podrobných pravidiel na zabránenie dvojitému započítaniu a odovzdávaniu kvót v prípade emisií, na ktoré sa nevzťahuje táto kapitola, ako aj na poskytovanie finančnej kompenzácie konečným spotrebiteľom palív v prípadoch, keď takémuto dvojitému započítaniu alebo odovzdaniu nemožno zabrániť. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 22a ods. 2. Výpočet finančnej kompenzácie pre konečných spotrebiteľov palív vychádza z priemernej ceny kvót na aukciách vykonaných v súlade s delegovanými aktmi prijatými podľa článku 10 ods. 4 v príslušnom roku nahlasovania.

6. Zásady monitorovania a nahlasovania emisií, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, sú stanovené v časti C prílohy IV.

7. Kritéria overovania emisií, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, sú stanovené v časti C prílohy V.

8. Členské štáty môžu povoliť zjednodušené opatrenia na monitorovanie, nahlasovanie a overovanie v prípade regulovaných subjektov, ktorých ročné emisie zodpovedajúce množstvu palív uvedených do daňového voľného obehu sú nižšie ako 1 000 ton ekvivalentu CO₂, v súlade s vykonávacími aktmi uvedenými v článku 14 ods. 1.

Článok 30g

Správa

Na emisie, regulované subjekty a kvóty, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, sa uplatňujú články 13 a 15a, článok 16 ods. 1, 2, 3, 4 a 12 a články 17, 18, 19, 20, 21, 22, 22a, 23 a 29. Na uvedený účel:

- a) treba každý odkaz na emisie chápať ako odkaz na emisie, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- b) treba každý odkaz na prevádzkovateľov chápať ako odkaz na regulované subjekty, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola;
- c) treba každý odkaz na kvóty chápať ako odkaz na kvóty, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola.

Článok 30h

Opatrenia v prípade nadmerného zvýšenia cien

1. Ak je priemerná cena kvót v rámci aukcií uskutočňovaných v súlade s aktmi prijatými podľa článku 10 ods. 4 tejto smernice počas viac ako troch po sebe nasledujúcich mesiacov vyššia ako dvojnásobok priemernej ceny kvót počas šiestich predchádzajúcich po sebe nasledujúcich mesiacov v rámci aukcií s kvótami, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, uvoľní sa 50 miliónov kvót, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, z trhovej stabilizačnej rezervy v súlade s článkom 1a ods. 7 rozhodnutia (EÚ) 2015/1814.

Pokiaľ ide o roky 2027 a 2028, podmienky uvedené v prvom pododseku sú splnené, ak je priemerná cena kvót počas viac ako troch po sebe nasledujúcich mesiacov vyššia ako 1,5-násobok priemernej ceny kvót počas referenčného obdobia šiestich predchádzajúcich po sebe nasledujúcich mesiacov.

2. Ak priemerná cena kvót uvedená v odseku 1 tohto článku prekročí za obdobie dvoch po sebe nasledujúcich mesiacov cenu 45 EUR, uvoľní sa 20 miliónov kvót, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, z trhovej stabilizačnej rezervy v súlade s článkom 1a ods. 7 rozhodnutia (EÚ) 2015/1814. Uplatňuje sa indexácia založená na európskom indexe spotrebiteľských cien za rok 2020. Kvóty sa uvoľnia prostredníctvom mechanizmu uvedeného v tomto odseku do 31. decembra 2029.

3. Ak je priemerná cena kvót uvedených v odseku 1 tohto článku vyššia ako trojnásobok priemernej ceny kvóty počas šiestich predchádzajúcich po sebe nasledujúcich mesiacov, uvoľní sa 150 miliónov kvót, na ktoré sa vzťahuje táto kapitola, z trhovej stabilizačnej rezervy v súlade s článkom 1a ods. 7 rozhodnutia (EÚ) 2015/1814.
4. Ak bola podmienka uvedená v odseku 2 splnená v ten istý deň ako podmienka uvedená v odseku 1 alebo 3, dodatočné kvóty sa uvoľnia len podľa odseku 1 alebo 3.
5. Pred 31. decembrom 2029 Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi, či je mechanizmus uvedený v odseku 2 účinný a či by sa v ňom malo pokračovať. Komisia v prípade potreby priloží k tejto správe legislatívny návrh pre Európsky parlament a Radu na zmenu tejto smernice s cieľom upraviť uvedený mechanizmus.
6. Ak bola splnená jedna alebo viacero podmienok uvedených v odsekoch 1, 2 alebo 3 a viedla k uvoľneniu kvót, dodatočné kvóty sa podľa tohto článku neuvoľnia skôr ako 12 mesiacov po tomto dátume.
7. Ak sa v druhej polovici obdobia 12 mesiacov uvedeného v odseku 6 tohto článku opäť splnila podmienka uvedená v odseku 2 tohto článku, Komisia s pomocou výboru zriadeného článkom 44 nariadenia (EÚ) 2018/1999 posúdi účinnosť opatrenia a môže prostredníctvom vykonávacieho aktu rozhodnúť, že odsek 6 tohto článku sa nebude uplatňovať. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 22a ods. 2 tejto smernice.
8. Ak bola splnená jedna alebo viacero podmienok uvedených v odseku 1, 2 alebo 3 a odsek 6 sa neuplatňuje, Komisia bezodkladne uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámenie týkajúce sa dátumu, keď bola splnená uvedená podmienka alebo uvedené podmienky.
9. Členské štáty, na ktoré sa vzťahuje povinnosť predložiť plán nápravných opatrení v súlade s článkom 8 nariadenia (EÚ) 2018/842, náležite zohľadnia účinky uvoľnenia dodatočných kvót podľa odseku 2 tohto článku počas predchádzajúcich dvoch rokov pri zvažovaní dodatočných opatrení, ktoré sa majú vykonať, ako sa uvádza v článku 8 ods. 1 prvom pododseku písm. c) uvedeného nariadenia, s cieľom splniť svoje povinnosti podľa uvedeného nariadenia.

Článok 30i

Preskúmanie tejto kapitoly

Do 1. januára 2028 musí Komisia poskytnúť Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní ustanovení tejto kapitoly, pokiaľ ide o účinnosť, správu a praktické uplatňovanie, a to vrátane informácií o uplatňovaní pravidiel stanovených v rozhodnutí (EÚ) 2015/1814. V prípade potreby Komisia k uvedenej správe pripojí legislatívny návrh na zmenu tejto kapitoly. Komisia do 31. októbra 2031 posúdi uskutočniteľnosť začlenenia odvetví, na ktoré sa vzťahuje príloha III k tejto smernici, do systému EU ETS vzťahujúceho sa na odvetvia uvedené v prílohe I k tejto smernici.

Článok 30j

Postupy pre jednostranné rozšírenie činnosti uvedenej v prílohe III na iné odvetvia, na ktoré sa nevzťahujú kapitoly II a III

1. Od roku 2027 môžu členské štáty rozšíriť činnosť uvedenú v prílohe III na odvetvia, ktoré nie sú uvedené v danej prílohe, a tým uplatňovať obchodovanie s emisiami v súlade s touto kapitolou na takéto odvetvia, pričom zohľadnia všetky príslušné kritériá, najmä účinky na vnútorný trh, potenciálne narušenie hospodárskej súťaže, environmentálnu integritu systému obchodovania s emisiami zriadeného podľa tejto kapitoly a spoľahlivosť plánovaného systému monitorovania a podávania správ za predpokladu, že rozšírenie činnosti uvedenej v uvedenej prílohe schváli Komisia.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 23 na doplnenie tejto smernice týkajúce sa schválenia rozšírenia uvedeného v prvom pododseku tohto odseku, povolenia na vydanie dodatočných kvót a povolenia na rozšírenie činnosti uvedenej v prílohe III pre iné členské štáty. Komisia tiež môže pri prijímaní takýchto delegovaných aktov toto rozšírenie doplniť o ďalšie pravidlá upravujúce opatrenia na riešenie možných prípadov dvojitého započítania vrátane otázky dodatočných kvót na kompenzáciu kvót odovzdaných za používanie palív pri činnostiach uvedených v prílohe I. Akékoľvek finančné opatrenia členských štátov v prospech spoločností v odvetviach a pododvetviach, ktoré sú vystavené skutočnému riziku úniku uhlíka v dôsledku značných nepriamych nákladov, ktoré vznikajú premietnutím nákladov na emisie skleníkových plynov do cien palív v dôsledku jednostranného rozšírenia, musia byť v súlade s pravidlami štátnej pomoci a nesmú spôsobovať nenáležité narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu.

2. S dodatočnými kvótami vydanými na základe povolenia podľa tohto článku sa obchoduje formou aukcie v súlade s požiadavkami stanovenými v článku 30d. Bez ohľadu na článok 30d ods. 1 až 6 členské štáty, ktoré jednostranne rozšírili činnosť uvedenú v prílohe III v súlade s týmto článkom, určia použitie príjmov z obchodovania s týmito dodatočnými kvótami formou aukcie.

Článok 30k

Odloženie obchodovania s emisiami v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach do roku 2028 v prípade mimoriadne vysokých cien energie

1. Komisia do 15. júla 2026 uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie* oznámenie o tom, či bola splnená jedna alebo obidve tieto podmienky:

- a) priemerná cena plynu TTF za šesť kalendárnych mesiacov končiacich 30. júnom 2026 bola vyššia ako priemerná cena plynu TTF vo februári a marci 2022;
- b) priemerná cena ropy Brent za šesť kalendárnych mesiacov končiacich 30. júnom 2026 bola viac ako dvojnásobok priemernej ceny ropy Brent počas predchádzajúcich piatich rokov; referenčným obdobím piatich rokov je päťročné obdobie, ktoré sa končí pred prvým mesiacom obdobia šiestich kalendárnych mesiacov.

2. Ak je splnená jedna alebo obidve podmienky uvedené v odseku 1, uplatňujú sa tieto pravidlá:

- a) odchylné od článku 30c ods. 1 je prvým rokom, na ktorý je stanovené množstvo kvót pre celú Úniu, rok 2028 a odchylné od článku 30c ods. 3 prvý rok, na ktorý sa množstvo kvót pre celú Úniu upraví, je rok 2029;
- b) odchylné od článku 30d ods. 1 a 2 sa začiatok obchodovania s kvótami formou aukcie podľa tejto kapitoly odkladá na rok 2028;
- c) odchylné od článku 30d ods. 2 sa dodatočné množstvo kvót za prvý rok aukcií odpočíta od aukčných objemov na roky 2030 až 2032 a počiatočné podiely v trhovej stabilizačnej rezerve sa vytvoria v roku 2028;
- d) odchylné od článku 30e ods. 2 sa lehota na počiatočné odovzdanie kvót posunie v prípade celkových emisií za rok 2028 na 31. máj 2029;
- e) odchylné od článku 30i sa lehota, v ktorej má Komisia podať správu Európskemu parlamentu a Rade, posunie na 1. januára 2029.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/842 z 30. mája 2018 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a o zmene nariadenia (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018, s. 26).

(**) Rozhodnutie Rady (EÚ, Euratom) 2020/2053 zo 14. decembra 2020 o systéme vlastných zdrojov Európskej únie a o zrušení rozhodnutia 2014/335/EÚ, Euratom (Ú. v. EÚ L 424, 15.12.2020, s. 1).“

30. Vkladá sa táto kapitola:

„Kapitola IVb

Vedecké poradenstvo a viditeľnosť financovania

Článok 30l

Vedecké poradenstvo

Európska vedecká poradná rada pre zmenu klímy (ďalej len „poradná rada“) zriadená podľa článku 10a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 401/2009 (*) môže z vlastnej iniciatívy poskytovať vedecké poradenstvo a vydávať správy týkajúce sa tejto smernice. Komisia zohľadní príslušné poradenstvo a správy poradného výboru, najmä pokiaľ ide o:

- a) potrebu ďalších politík a opatrení Únie na zabezpečenie súladu s cieľmi uvedenými v článku 30 ods. 3 tejto smernice;
- b) potrebu dodatočných politík a opatrení Únie vzhľadom na dohody o globálnych opatreniach v rámci ICAO na zníženie vplyvu leteckej dopravy na klímu a ambície a environmentálnu integritu globálneho trhového opatrenia IMO uvedeného v článku 3gg tejto smernice.

Článok 30m

Informácie, komunikácia a publicita

1. Komisia zabezpečí viditeľnosť financovania z príjmov z aukcií v rámci systému EU ETS uvedených v článku 10a ods. 8 tým, že:

- a) zabezpečí, aby príjemcovia takýchto finančných prostriedkov uznali pôvod týchto finančných prostriedkov a zabezpečili viditeľnosť finančných prostriedkov Únie, najmä pri propagácii projektov a ich výsledkov a to tým, že poskytnú ucelené, účinné a primerané ciele informácie rôznym cieľovým skupinám vrátane médií a verejnosti; a
- b) zabezpečí, aby príjemcovia takýchto finančných prostriedkov používali toto vhodné označenie „(spolu)financované zo systému EÚ na obchodovanie s emisiami (Inovačný fond)“, ako aj znak Únie a výšku financovania; ak použitie uvedeného označenia nie je možné, inovačný fond sa uvedie pri všetkých komunikačných činnostiach, a to aj na informačných tabuliach na strategických miestach, ktoré sú viditeľné pre verejnosť.

Komisia v delegovanom akte uvedenom v článku 10a ods. 8 stanoví potrebné požiadavky na zabezpečenie viditeľnosti financovania z inovačného fondu vrátane požiadavky uviesť názov uvedeného fondu.

2. Členské štáty zabezpečia viditeľnosť financovania z príjmov z aukcií systému EU ETS uvedených v článku 10d v súlade s tým, čo je uvedené v odseku 1 prvom pododseku písm. a) a b) tohto článku, a to aj stanovením požiadavky uviesť názov modernizačného fondu.

3. S prihliadnutím na vnútroštátne okolnosti sa členské štáty usilujú zabezpečiť viditeľnosť zdroja financovania činností alebo projektov financovaných z príjmov z aukcií v rámci systému EU ETS, pri ktorých určia použitie v súlade s článkom 3d ods. 4, článkom 10 ods. 3 a článkom 30d ods. 6.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 401/2009 z 23. apríla 2009 o Európskej environmentálnej agentúre a Európskej environmentálnej informačnej a monitorovacej sieti (Ú. v. EÚ L 126, 21.5.2009, s. 13).“

31. Prílohy I, IIb, IV a V k smernici 2003/87/ES sa menia v súlade s prílohou I k tejto smernici a prílohy III a IIIa sa vkladajú do smernice 2003/87/ES tak, ako sa stanovuje v prílohe I k tejto smernici.

Článok 2

Zmeny rozhodnutia (EÚ) 2015/1814

Rozhodnutie (EÚ) 2015/1814 sa mení takto:

1. Článok 1 sa mení takto:

a) odsek 4 sa nahrádza takto:

„4. Komisia zverejní celkové množstvo kvót v obehu každoročne do 1. júna nasledujúceho roku. Celkové množstvo kvót v obehu v danom roku je kumulatívne množstvo kvót, ktoré sa v období od 1. januára 2008 vydali v súvislosti so zariadeniami a lodnými spoločnosťami a neumiestnili do rezervy, a to vrátane množstva kvót vydaných podľa článku 13 ods. 2 smernice 2003/87/ES, v znení účinnom 18. marca 2018, v danom období a vrátane nárokov na používanie medzinárodných kreditov uplatnených zariadeniami v rámci systému EU ETS do 31. decembra daného roku, po odpočítaní kumulatívnych ton overených emisií zo zariadení a lodných spoločností v rámci systému EU ETS od 1. januára 2008 do 31. decembra toho istého roku a všetkých kvót zrušených v súlade s článkom 12 ods. 4 smernice 2003/87/ES. Nezohľadňujú sa emisie počas trojročného obdobia, ktoré sa začínajú v roku 2005 a končia v roku 2007, ani kvóty vydané v súvislosti s týmito emisiami. Prvé zverejnenie sa uskutoční do 15. mája 2017.“;

b) vkladá sa tento odsek:

„4a. Od roku 2024 sa do výpočtu celkového množstva kvót v obehu v ktoromkoľvek danom roku zahŕňa kumulatívne množstvo kvót vydaných v súvislosti s leteckou dopravou a kumulatívne tony overených emisií z leteckej dopravy v rámci systému EU ETS, pričom sa vylučujú emisie z letov na trasách, na ktoré sa vzťahuje kompenzácia vypočítaná podľa článku 12 ods. 6 smernice 2003/87/ES, a to od 1. januára 2024 do 31. decembra toho istého daného roku.“

Kvóty zrušené podľa článku 3gb smernice 2003/87/ES sa považujú za vydané na účely výpočtu celkového množstva kvót v obehu.“;

c) odseky 5 a 5a sa nahrádzajú takto:

„5. Ak v ktoromkoľvek danom roku celkové množstvo kvót v obehu predstavuje 833 až 1 096 miliónov kvót, od objemu kvót, s ktorými majú obchodovať členské štáty formou aukcie podľa článku 10 ods. 2 smernice 2003/87/ES, sa odpočíta množstvo kvót, ktoré sa rovná rozdielu medzi celkovým množstvom kvót v obehu stanoveným v najnovšom zverejnení podľa odseku 4 tohto článku a množstvom predstavujúcim 833 miliónov kvót, pričom sa toto množstvo umiestni do rezervy na obdobie 12 mesiacov, ktoré sa začína 1. septembra daného roka. Ak je celkové množstvo kvót v obehu vyššie ako 1 096 miliónov kvót, množstvo kvót, ktoré sa má odpočítať od objemu kvót, s ktorými majú členské štáty obchodovať formou aukcie podľa článku 10 ods. 2 smernice 2003/87/ES a ktoré sa má umiestniť do rezervy na obdobie 12 mesiacov, ktoré sa začína 1. septembra daného roka, sa rovná 12 % celkového množstva kvót v obehu. Odchylné od druhej vety tohto pododseku sa daný percentuálny podiel uvedený v danej vete do 31. decembra 2030 zdvojnásobí.“

Bez toho, aby bolo dotknuté celkové množstvo kvót, ktoré sa má odpočítať podľa tohto odseku, pri určovaní podielov členských štátov na tomto celkovom množstve sa kvóty uvedené v článku 10 ods. 2 prvom pododseku písm. b) smernice 2003/87/ES do 31. decembra 2030 nezohľadňujú.

5a. Pokiaľ sa nerozhodne inak v rámci prvého preskúmania vykonaného v súlade s článkom 3, kvóty držané v rezerve, ktoré presahujú 400 miliónov kvót, už od roku 2023 nebudú platné.“;

d) odsek 7 sa nahrádza takto:

„7. Ak sa v ktoromkoľvek danom roku neuplatňuje odsek 6 tohto článku a bola splnená podmienka uvedená v článku 29a ods. 1 smernice 2003/87/ES, z rezervy sa uvoľní 75 miliónov kvót a pripočítajú sa k objemu kvót, s ktorými majú členské štáty obchodovať formou aukcie podľa článku 10 ods. 2 uvedenej smernice. V prípade, že sa v rezerve nachádza menej ako 75 miliónov kvót, všetky kvóty držané v rezerve sa z nej uvoľnia podľa tohto odseku. Ak je splnená podmienka uvedená v článku 29a ods. 1 uvedenej smernice, objemy, ktoré sa majú uvoľniť

z rezervy v súlade s uvedeným článkom, sa rovnomerne rozdeľia počas obdobia troch mesiacov so začiatkom najneskôr dva mesiace od dátumu, keď bola splnená podmienka uvedená v článku 29a ods. 1 uvedenej smernice, ktorý oznámila Komisia v súlade so štvrtým pododsekom uvedeného odseku.“

2. Vkladá sa tento článok:

„Článok 1a

Fungovanie trhovej stabilizačnej rezervy v prípade odvetvia budov, odvetvia cestnej dopravy a ďalších odvetví

1. Kvóty, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa smernice 2003/87/ES, sa umiestňujú do samostatnej časti rezervy zriadenej podľa článku 1 tohto rozhodnutia a uvoľňujú sa z nej, v súlade s pravidlami stanovenými v tomto článku.

2. Umiestňovanie kvót do rezervy podľa tohto článku sa realizuje od 1. septembra 2028. Kvóty, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa smernice 2003/87/ES, sa umiestňujú do rezervy, držia sa v nej a uvoľňujú sa z nej oddelene od kvót, na ktoré sa vzťahuje článok 1 tohto rozhodnutia.

3. V roku 2027 sa v súlade s článkom 30d ods. 2 druhým pododsekom smernice 2003/87/ES vytvorí časť rezervy uvedená v odseku 1 tohto článku. Od 1. januára 2031 už kvóty uvedené v uvedenom pododseku, ktoré sa neuvolnia z rezervy, nebudú platné.

4. Komisia zverejní celkové množstvo kvót v obehu, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa smernice 2003/87/ES, a to každoročne do 1. júna nasledujúceho roka, oddelene od množstva kvót v obehu podľa článku 1 ods. 4 tohto rozhodnutia. Celkové množstvo kvót v obehu podľa tohto článku v danom roku je kumulatívne množstvo kvót, na ktoré sa vzťahuje uvedená kapitola, vydaných v období od 1. januára 2027 po odpočítaní kumulatívnych ton overených emisií, na ktoré sa vzťahuje uvedená kapitola, za obdobie od 1. januára 2027 do 31. decembra toho istého daného roka, a všetkých kvót, na ktoré sa vzťahuje uvedená kapitola, zrušených v súlade s článkom 12 ods. 4 smernice 2003/87/ES. Prvé zverejnenie sa uskutoční do 1. júna 2028.

5. Ak je v ktoromkoľvek danom roku celkové množstvo kvót v obehu stanovené v najnovšom zverejnení podľa odseku 4 tohto článku vyššie ako 440 miliónov kvót, od množstva kvót, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa smernice 2003/87/ES, s ktorými majú obchodovať členské štáty formou aukcie podľa článku 30d uvedenej smernice, sa odpočíta 100 miliónov kvót, a umiestnia sa do rezervy na obdobie 12 mesiacov, ktoré sa začína 1. septembra daného roka.

6. Ak je v ktoromkoľvek danom roku celkové množstvo kvót v obehu nižšie ako 210 miliónov, z rezervy sa uvoľní 100 miliónov kvót, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa smernice 2003/87/ES, a pripočítajú sa k množstvu kvót, na ktoré sa vzťahuje uvedená kapitola, s ktorými majú členské štáty obchodovať formou aukcie podľa článku 30d uvedenej smernice. V prípade, že sa v rezerve nachádza menej ako 100 miliónov kvót, všetky kvóty držané v rezerve sa z nej uvoľnia podľa tohto odseku.

7. Množstvá, ktoré sa majú uvoľniť z rezervy v súlade s článkom 30h smernice 2003/87/ES, sa pripočítajú k množstvu kvót, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa uvedenej smernice, s ktorými majú členské štáty obchodovať formou aukcie podľa článku 30d uvedenej smernice. Množstvá, ktoré sa majú uvoľniť z rezervy, sa rovnomerne rozdeľia počas obdobia troch mesiacov, ktoré sa začne najneskôr dva mesiace odo dňa, keď boli splnené podmienky podľa ich uverejnenia v tejto súvislosti v Úradnom vestníku Európskej únie podľa článku 30h ods. 8 smernice 2003/87/ES.

8. Na kvóty, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa smernice 2003/87/ES, sa uplatňuje článok 1 ods. 8 a článok 3 tohto rozhodnutia.

9. Odchylné od odsekov 2, 3 a 4 tohto článku, ak je splnená jedna alebo obidve podmienky uvedené v článku 30k ods. 1 smernice 2003/87/ES, umiestňovanie kvót do rezervy uvedenej v odseku 2 tohto článku sa uskutoční od 1. septembra 2029 a dátumy uvedené v odsekoch 3 a 4 tohto článku sa odložia o jeden rok.“

3. Článok 3 sa nahrádza takto:

„Článok 3

Preskúmanie

Komisia monitoruje fungovanie rezervy prostredníctvom správy uvedenej v článku 10 ods. 5 smernice 2003/87/ES. V uvedenej správe by sa mali zväziť príslušné dôsledky pre konkurencieschopnosť, najmä v priemyselnom odvetví, vrátane ukazovateľov HDP, zamestnanosti a investícií. Do troch rokov od dátumu začatia prevádzky rezervy a následne každých päť rokov Komisia na základe analýzy správneho fungovania európskeho trhu s uhlíkom preskúma rezervu a v prípade potreby predloží legislatívny návrh Európskemu parlamentu a Rade. Pri každom preskúmaní sa osobitná pozornosť musí venovať percentuálnemu údaju na určenie množstva kvót, ktoré sa majú umiestniť do rezervy podľa článku 1 ods. 5 tohto rozhodnutia, číselnej hraničnej hodnoty pre celkové množstvo kvót v obehu, a to aj v záujme prípadnej úpravy uvedenej hraničnej hodnoty v súlade s lineárnym koeficientom uvedeným v článku 9 smernice 2003/87/ES, ako aj množstvu kvót, ktoré sa má uvoľniť z rezervy podľa článku 1 ods. 6 alebo 7 tohto rozhodnutia. V rámci preskúmania Komisia tiež posúdi dosah rezervy na rast, zamestnanosť a priemyselnú konkurencieschopnosť Únie a riziko úniku uhlíka.“

Článok 3

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 1 tejto smernice do 31. decembra 2023. Tieto opatrenia uplatňujú od 1. januára 2024.

Členské štáty však do 30. júna 2024 uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s týmito článkami:

- a) článok 1 bod 3 písm. ae) až ai) tejto smernice;
- b) článok 1 bod 29 tejto smernice, s výnimkou článku 30f ods. 4 smernice 2003/87/ES, ktorý bol vložený uvedeným bodom; a
- c) článok 1 bod 31 tejto smernice, pokiaľ ide o prílohy III a IIIa k smernici 2003/87/ES, ktoré boli vložené uvedeným bodom.

Bezodkladne informujú Komisiu o opatreniach prijatých podľa prvého a druhého pododseku.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných opatrení vnútroštátneho práva, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 4

Prechodné ustanovenia

Členské štáty pri plnení svojej povinnosti stanovenej v článku 3 ods. 1 tejto smernice zabezpečia, aby sa ich vnútroštátne právne predpisy, ktorými sa transponuje článok 3 bod u), článok 10a ods. 3 a 4, článok 10c ods. 7 a body 1 a 3 prílohy I k smernici 2003/87/ES v znení uplatniteľnom k 4. júnu 2023 naďalej uplatňovali až do 31. decembra 2025. Odchylné od článku 3 ods. 1 prvého pododseku poslednej vety uplatňujú svoje vnútroštátne opatrenia, ktorými transponujú zmeny uvedených ustanovení, od 1. januára 2026.

Článok 5

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 2 sa uplatňuje od 1. januára 2024.

Článok 6

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V Štrasburgu 10. mája 2023

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predsedníčka
J. ROSWALL

PRÍLOHA

1. Príloha I k smernici 2003/87/ES sa mení takto:

a) bod 1 sa nahrádza takto:

„1. Táto smernica sa nevzťahuje na zariadenia ani časti zariadení používané na výskum, vývoj a testovanie nových výrobkov a procesov. Táto smernica sa nevzťahuje na zariadenia, v prípade ktorých počas predchádzajúceho relevantného päťročného obdobia uvedeného v článku 11 ods. 1 druhom pododseku emisie zo spaľovania biomasy v súlade s kritériami stanovenými podľa článku 14 prispievajú v priemere k viac ako 95 % celkových priemerných emisií skleníkových plynov.“;

b) bod 3 sa nahrádza takto:

„3. S cieľom rozhodnutí o začlenení zariadenia do systému EU ETS sa pri výpočte celkového menovitého tepelného príkonu zariadenia spočítajú menovité tepelné príkony všetkých technických jednotiek, ktoré sú jeho súčasťou a v ktorých sa v rámci daného zariadenia spaľujú palivá. Uvedené jednotky môžu zahŕňať všetky typy kotlov, horákov, turbín, ohrievačov, priemyselných pecí, spaľovacích pecí, vypaľovacích pecí, sušiacich pecí, pecí, sušičiek, motorov, palivových článkov, chemických spaľovacích jednotiek, fakiel' resp. poľných horákov a termických alebo katalytických jednotiek dodatočného spaľovania. Jednotky s menovitým tepelným príkonom nižším ako 3 MW sa na účely tohto výpočtu neberú do úvahy.“;

c) tabuľka sa mení takto:

i) prvý riadok sa nahrádza takto:

„Spaľovanie palív v zariadeniach s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW (okrem zariadení na spaľovanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu) Od 1. januára 2024 spaľovanie palív v zariadeniach na spaľovanie komunálneho odpadu s celkovým menovitým tepelným príkonom väčším ako 20 MW na účely článkov 14 a 15.	Oxid uhličitý“;
---	-----------------

ii) druhý riadok sa nahrádza takto:

„Rafinácia oleja s prevádzkou spaľovacích jednotiek s celkovým menovitým tepelným príkonom vyšším ako 20 MW	Oxid uhličitý“;
---	-----------------

iii) piaty riadok sa nahrádza takto:

„Výroba železa alebo ocele (primárne alebo sekundárne tavenie) vrátane kontinuálneho liatia, s kapacitou väčšou ako 2,5 tony za hodinu	Oxid uhličitý“;
--	-----------------

iv) siedmy riadok sa nahrádza takto:

„Výroba primárneho hliníka alebo oxidu hlinitého	Oxid uhličitý a úplne fluórované uhľovodíky“
--	--

v) pätnásty riadok sa nahrádza takto:

„Sušenie alebo kalcinácia sadrovca alebo výroba sadrokartónu a iných výrobkov zo sadrovca s kapacitou výroby kalcinovanej sadry alebo sušenej druhotnej sadry väčšou ako 20 ton denne	Oxid uhličitý“;
---	-----------------

vi) osemnásty riadok sa nahrádza takto:

„Priemyselná výroba sadzí zahŕňajúca karbonizáciu organických látok, ako sú oleje, dechty, zvyšky z krakovania a destilácie, s kapacitou výroby väčšou ako 50 ton denne	Oxid uhličitý“;
---	-----------------

vii) dvadsiaty štvrtý riadok sa nahrádza takto:

„Výroba vodíka (H ₂) a syntézneho plynu s kapacitou výroby väčšou ako 5 ton denne	Oxid uhličitý“;
---	-----------------

viii) dvadsiaty siedmy riadok sa nahrádza takto:

„Preprava skleníkových plynov na účely geologického ukladania v úložisku povolená podľa smernice 2009/31/ES, s výnimkou emisií, na ktoré sa vzťahuje iná činnosť podľa tejto smernice	Oxid uhličitý“;
---	-----------------

ix) za posledný nový riadok sa dopĺňa tento riadok, oddelený deliacou čiarou:

„Námorná doprava Činnosti v oblasti námornej dopravy, na ktoré sa vzťahuje nariadenie (EÚ) 2015/757, s výnimkou činností námornej dopravy, na ktoré sa vzťahuje článok 2 ods. 1a a do 31. decembra 2026 článok 2 ods. 1b uvedeného nariadenia	Oxid uhličitý, Od 1. januára 2026, metán a oxid dusný“.
--	---

2. Príloha IIb k smernici 2003/87/ES sa nahrádza takto:

„PRÍLOHA IIb

ČASŤ A

ROZDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV Z MODERNIZAČNÉHO FONDU V SÚLADE S ČLÁNKOM 10 ODS. 1 TRETÍM PODODSEKOM

	Podiel
Bulharsko	5,84 %
Česko	15,59 %
Estónsko	2,78 %
Chorvátsko	3,14 %
Lotyšsko	1,44 %
Litva	2,57 %
Maďarsko	7,12 %
Poľsko	43,41 %
Rumunsko	11,98 %
Slovensko	6,13 %

ČASŤ B

ROZDELENIE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV Z MODERNIZAČNÉHO FONDU V SÚLADE S ČLÁNKOM 10 ODS. 1 ŠTVRTÝM PODODSEKOM

	Podiel
Bulharsko	4,9 %
Česko	12,6 %
Estónsko	2,1 %
Grécko	10,1 %
Chorvátsko	2,3 %
Lotyšsko	1,0 %
Litva	1,9 %
Maďarsko	5,8 %
Poľsko	34,2 %
Portugalsko	8,6 %
Rumunsko	9,7 %
Slovensko	4,8 %
Slovinsko	2,0 %

3. Do smernice 2003/87/ES sa vkladajú tieto prílohy, a to ako jej prílohy III a IIIa:

„PRÍLOHA III

ČINNOSŤ, NA KTORÚ SA VZŤAHUJE KAPITOLA IVa

Činnosť:	Skleníkové plyny
Uvádzanie palív, ktoré sa používajú na účely spaľovania v odvetví budov, odvetví cestnej dopravy a ďalších odvetviach do daňového voľného obehu. Táto činnosť nezahŕňa: a) uvádzanie palív používaných pri činnostiach uvedených v prílohe I do daňového voľného obehu, okrem prípadov, keď sa používajú na účely spaľovania v rámci činností prepravy skleníkových plynov na geologické ukladanie, ako sa stanovuje v tabuľke riadku 27 uvedenej prílohy alebo keď sa používajú na účely spaľovania v zariadeniach vylúčených podľa článku 27a; b) uvádzanie palív s nulovým emisným faktorom do daňového voľného obehu; c) uvádzanie nebezpečného alebo komunálneho odpadu používaného ako palivo do daňového voľného obehu. Odvetviu budov a odvetviu cestnej dopravy zodpovedajú tieto zdroje emisií vymedzené v usmerneniach panela IPCC pre národné inventúry skleníkových plynov z roku 2006 s týmito nevyhnutnými úpravami predmetných vymedzení: a) kombinovaná výroba tepla a elektriny (KVET) (kód kategórie zdroja 1A1a ii) a teplárne (kód zdroja 1A1a iii), pokiaľ vyrábajú teplo pre kategórie uvedené v písmenách c) a d) tohto odseku, a to buď priamo alebo prostredníctvom sietí diaľkového vykurovania;	Oxid uhličitý
b) cestná doprava (kód kategórie zdroja 1A3b) okrem používania poľnohospodárskych vozidiel na spevnených cestných komunikáciách; c) komerčné/inštitucionálne budovy (kód kategórie zdroja 1A4a); d) obytné budovy (kód kategórie zdroja 1A4b).	

Činnosť:	Skleníkové plyny
Ďalším odvetviam zodpovedajú tieto zdroje emisií vymedzené v usmerneniach IPCC pre národné inventúry skleníkových plynov z roku 2006: a) odvetvie energetiky (kód kategórie zdroja 1A1) okrem kategórií vymedzených v druhom odseku písm. a) tejto prílohy; b) výrobný priemysel a stavebníctvo (kód kategórie zdroja 1A2).	

PRÍLOHA IIIa

ÚPRAVA LINEÁRNEHO REDUKČNÉHO KOEFICIENTU V SÚLADE S ČLÁNKOM 30c ODS. 2

1. Ak sú priemerné emisie nahlásené podľa kapitoly IVa za roky 2024 až 2026 o viac ako 2 % vyššie v porovnaní s hodnotou množstva na rok 2025, ktorá je vymedzená v súlade s článkom 30c ods. 1, a ak k uvedeným rozdielom nedošlo v dôsledku menšieho ako 5 % rozdielu medzi emisiami nahlásenými podľa kapitoly IVa a inventúrnymi údajmi za rok 2025 týkajúcimi sa emisií skleníkových plynov v Únii pochádzajúcich zo zdrojov, ktoré patria do kategórií dohovoru UNFCCC a ktoré sa týkajú odvetví, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa, predmetný lineárny redukčný koeficient sa vypočíta úpravou lineárneho redukčného koeficientu uvedeného v článku 30c ods. 1.

2. Upravený lineárneho redukčného koeficientu v súlade s bodom 1 sa určí takto:

$$LRF_{adj} = 100\% * [MRV_{[2024-2026]} - (ESR_{[2024]} - 6 * LRF_{[2024]} * ESR_{[2024]})] / (5 * MRV_{[2024-2026]}), \text{ kde,}$$

LRF_{adj} je upravený lineárny redukčný koeficient;

$MRV_{[2024-2026]}$ je priemer overených emisií podľa kapitoly IVa za roky 2024 až 2026;

$ESR_{[2024]}$ je hodnota emisií za rok 2024 vymedzená v súlade s článkom 30c ods. 1 v prípade odvetví, na ktoré sa vzťahuje kapitola IVa;

$LRF_{[2024]}$ je lineárny redukčný koeficient uvedený v článku 30c ods. 1.“

4. Príloha IV k smernici 2003/87/ES sa mení takto:

- a) v časti A sa oddiel „Výpočet“ mení takto:

- i) v treťom odseku sa posledná veta „Emisný faktor pre biomasu je nula.“ nahrádza takto:

„Emisný faktor pre biomasu, ktorá spĺňa kritériá udržateľnosti a kritériá týkajúce sa úspor emisií skleníkových plynov pri využívaní biomasy, ktoré sú stanovené v smernici (EÚ) 2018/2001, so všetkými potrebnými úpravami na uplatňovanie podľa tejto smernice, ako sa stanovuje vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 14 tejto smernice, sa rovná nule.“;

- ii) piaty odsek sa nahrádza takto:

„Použijú sa štandardné oxidačné faktory vytvorené podľa smernice 2010/75/EÚ, pokiaľ prevádzkovateľ nepreukáže, že faktory špecifické pre dané činnosti sú presnejšie.“;

- b) v časti B oddiele „Monitorovanie emisií oxidu uhličitého“ sa vo štvrtom odseku posledná veta „Emisný faktor pre biomasu“ nahrádza takto:

„Emisný faktor pre biomasu, ktorá spĺňa kritériá udržateľnosti a kritériá týkajúce sa úspor emisií skleníkových plynov pri využívaní biomasy, ktoré sú stanovené v smernici (EÚ) 2018/2001, so všetkými potrebnými úpravami na uplatňovanie podľa tejto smernice, ako sa stanovuje vo vykonávacích aktoch uvedených v článku 14 tejto smernice, sa rovná nule.“;

c) dopĺňa sa táto časť:

„ČASŤ C

Monitorovanie a nahlasovanie emisií zodpovedajúcich činnosti uvedenej v prílohe III

Monitorovanie emisií

Emisie sa monitorujú pomocou výpočtu.

Výpočet

Emisie sa vypočítajú pomocou tohto vzorca:

Palivo uvedené do daňového voľného obehu × emisný faktor

Palivo uvedené do daňového voľného obehu zahŕňa množstvo paliva, ktoré regulovaný subjekt uviedol do daňového voľného obehu.

Použijú sa štandardné emisné faktory IPCC prevzaté z usmernení IPCC pre inventúru na rok 2006 alebo z následných aktualizácií týchto usmernení, pokiaľ emisné faktory špecifické pre dané palivá určené nezávislými akreditovanými laboratóriami, ktoré používajú akceptované analytické metódy, nie sú presnejšie.

Pre každý regulovaný subjekt a každé palivo sa urobí samostatný výpočet.

Nahlasovanie emisií

Každý regulovaný subjekt zahrnie do svojej správy tieto informácie:

A. Údaje na účely identifikácie regulovaného subjektu vrátane:

- názvu regulovaného subjektu,
- jeho adresy vrátane PSČ a krajiny,
- druhu palív, ktoré daný subjekt uvádza do daňového voľného obehu, ako aj jeho činností, prostredníctvom ktorých dané palivá uvádza do daňového voľného obehu vrátane použitej technológie,
- adresy, telefónneho a faxového čísla a e-mailu kontaktnej osoby, a
- mena/názvu majiteľa regulovaného subjektu a akejkoľvek materskej spoločnosti.

B. Pri každom druhu paliva uvedeného do daňového voľného obehu, ktoré sa používa na spaľovanie v odvetviach uvedených v prílohe III, v prípade ktorého sa vypočítavajú emisie, ide o tieto údaje:

- množstvo paliva uvedeného do daňového voľného obehu,
- emisné faktory,
- celkové emisie,
- konečné použitie alebo použitia paliva uvedeného do daňového voľného obehu, a
- neistota.

Členské štáty prijímú opatrenia na koordináciu požiadaviek týkajúcich sa nahlasovania s inými existujúcimi požiadavkami na nahlasovanie s cieľom minimalizovať záťaž podnikov spojenú s nahlasovaním informácií.“

5. Do prílohy V k smernici 2003/87/ES sa dopĺňa táto časť:

„ČASŤ C

Overovanie emisií zodpovedajúcich činnosti uvedenej v prílohe III

Všeobecné zásady

1. Emisie zodpovedajúce činnosti uvedenej v prílohe III podliehajú overovaniu.
2. Súčasťou procesu overovania je posúdenie správy podľa článku 14 ods. 3 a monitorovania počas predchádzajúceho roku. V rámci uvedeného procesu sa rieši otázka spoľahlivosti, dôveryhodnosti a presnosti systémov monitorovania a nahlasovaných údajov a informácií o emisiách, a to najmä údajov a informácií týkajúcich sa:
 - a) nahlásených palív, ktoré sa uviedli do daňového voľného obehu, a súvisiacich výpočtov;

- b) výberu a uplatnenia emisných faktorov;
 - c) výpočtov vedúcich k určeniu celkových emisií.
3. Nahlásené emisie sa môžu potvrdiť len vtedy, ak dané emisie možno na základe spoľahlivých a dôveryhodných údajov a informácií určiť s vysokým stupňom istoty. V záujme zabezpečenia vysokej miery istoty je potrebné, aby regulovaný subjekt preukázal, že:
- a) nahlasované údaje neobsahujú nezrovnalosti;
 - b) zhromažďovanie údajov sa vykonalo v súlade s uplatniteľnými vedeckými normami; a
 - c) príslušné záznamy regulovaného subjektu sú úplné a konzistentné.
4. Overovateľ musí mať prístup do všetkých lokalít a ku všetkým informáciám, ktoré sa týkajú predmetu overovania.
5. Overovateľ musí zohľadniť, či je regulovaný subjekt registrovaný v schéme Únie pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS).

Metodika

Strategická analýza

6. Pri overovaní sa musí vychádzať zo strategickej analýzy všetkých množstiev palív, ktoré do daňového voľného obehu uviedol regulovaný subjekt. Vyžaduje si to, aby mal overovateľ prehľad o všetkých činnostiach, prostredníctvom ktorých regulovaný subjekt uvádza dané palivá do daňového voľného obehu, ako aj o ich významnosti z hľadiska emisií.

Analýza procesov

7. Overovanie predložených údajov a informácií sa vo vhodných prípadoch uskutočňuje v lokalite regulovaného subjektu. Overovateľ použije kontroly na mieste, aby určil spoľahlivosť nahlasovaných údajov a informácií.

Analýza rizika

8. Overovateľ vyhodnotí všetky spôsoby, prostredníctvom ktorých regulovaný subjekt uvádza palivá do daňového voľného obehu, a to so zameraním na overenie spoľahlivosti údajov o celkových emisiách regulovaného subjektu.
9. Na základe tejto analýzy overovateľ explicitne určí každý prvok s vysokým rizikom výskytu chýb a ďalšie aspekty postupu monitorovania a nahlasovania, pri ktorých existuje pravdepodobnosť, že môžu prispieť k výskytu chýb pri určovaní celkových emisií. Patria sem predovšetkým výpočty potrebné na určenie úrovne emisií z jednotlivých zdrojov. Osobitnú pozornosť treba venovať uvedeným prvkom s vysokým rizikom výskytu chýb a spomínaným aspektom postupu monitorovania.
10. Overovateľ musí vziať do úvahy všetky metódy účinnej kontroly rizika, ktoré regulovaný subjekt používa na minimalizovanie stupňa neistoty.

Správa

11. Overovateľ pripraví správu o procese potvrdzovania, v ktorej uvedie, či je správa podľa článku 14 ods. 3 uspokojivá. V tejto správe sa musia uvádzať všetky aspekty týkajúce sa uskutočnenej práce. Vyhlásenie o tom, že správa podľa článku 14 ods. 3 je uspokojivá, možno vydať vtedy, ak predmetné celkové emisie nie sú podľa názoru overovateľa závažne skreslené.

Minimálne požiadavky na spôsobilosť overovateľa

12. Overovateľ musí byť nezávislý od regulovaného subjektu, vykonávať svoje činnosti náležite, objektívne a profesionálne, pričom rozumie:
- a) ustanoveniam tejto smernice, ako aj príslušným normám a usmerneniam prijatým Komisiou podľa článku 14 ods. 1;

- b) legislatívnym, regulačným a administratívnym požiadavkám súvisiacim s overovanými činnosťami; a
 - c) získavaníu všetkých informácií, ktoré súvisia so všetkými spôsobmi, prostredníctvom ktorých regulovaný subjekt uvádza palivá do daňového voľného obehu, a to najmä v súvislosti so zhromažďovaním, meraním, výpočtom a nahlasovaním údajov.“
-